

Službeni list

Europske unije

C 280

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Svezak 56.
27. rujna 2013.

Obavijest br.	Sadržaj	Stranica
	I. Rezolucije, preporuke i mišljenja	
	REZOLUCIJE	
	Odbor regija	
	102. plenarno zasjedanje od 3. i 4. srpnja 2013.	
2013/C 280/01	Rezolucija Odbora regija – Prioriteti Odbora regija za 2014. godinu s obzirom na program rada Europske komisije	1
2013/C 280/02	Rezolucija Odbora regija – Produbljenje ekonomske i monetarne unije	6
	MIŠLJENJA	
	Odbor regija	
	102. plenarno zasjedanje od 3. i 4. srpnja 2013.	
2013/C 280/03	Mišljenje Odbora regija – Pogраниčni radnici: ocjena situacije dvadeset godina nakon uspostave unutarnjeg tržišta: problemi i prognoze	8
2013/C 280/04	Mišljenje Odbora regija – Ocjena teritorijalnog učinka	13

HR

Cijena:
4 EUR

(Nastavlja se na sljedećoj stranici)

<u>Obavijest br.</u>	Sadržaj (<i>nastavlja se</i>)	Stranica
2013/C 280/05	Mišljenje Odbora regija – Strategija kibernetičke sigurnosti	19
2013/C 280/06	Mišljenje Odbora regija – Pametni gradovi i zajednice – europsko partnerstvo za inovacije	27
2013/C 280/07	Mišljenje Odbora regija – Akcijski plan za e-zdravlje 2012.-2020. – inovativno zdravstvo za 21. stoljeće	33
2013/C 280/08	Mišljenje Odbora regija – Kako osigurati funkcioniranje unutarnjeg energetskeg tržišta	38
2013/C 280/09	Mišljenje Odbora regija – Revizija ključnih ciljeva Europske unije u vezi s otpadom	44

III. *Pripremni akti*

ODBOR REGIJA

102. plenarno zasjedanje od 3. i 4. srpnja 2013.

2013/C 280/10	Mišljenje Odbora regija – Smanjenje troškova izgradnje širokopojsnog interneta	50
2013/C 280/11	Mišljenje Odbora regija – Proizvodnja, prezentacija i prodaja duhanskih i srodnih proizvoda	57
2013/C 280/12	Mišljenje Odbora regija – Čista energija za promet	66

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

ODBOR REGIJA

102. PLENARNO ZASJEDANJE OD 3. I 4. SRPNJA 2013.

Rezolucija Odbora regija – Prioriteti Odbora regija za 2014. godinu s obzirom na program rada Europske komisije

(2013/C 280/01)

ODBOR REGIJA

- s obzirom na Komunikaciju Europske komisije o programu rada za 2013. godinu, ⁽¹⁾
- s obzirom na Rezoluciju od 30. studenog 2012. godine o prioritetima Odbora regija za 2013. godinu, na temelju zakonodavnog i radnog plana Europske komisije, ⁽²⁾
- s obzirom na Protokol o suradnji između Europske komisije i Odbora regija potpisan 16. veljače 2012.,

Unija u 2014. godini

1. promatra 2014. godinu kao godinu promjena za Europsku uniju, obilježenu izborima za Europski parlament, imenovanjem nove Komisije, početkom programskog razdoblja 2014.-2020. u sklopu novog Višegodišnjeg financijskog okvira, srednjoročnom revizijom strategije Europa 2020. i nastavkom rada na upotpunjavanju i produbljivanju gospodarske i monetarne unije;

2. smatra da će glavni izazovi EU-a u 2014. godini biti: stvaranje rasta i otvaranje radnih mjesta preusmjeravanjem gospodarstva prema održivoj budućnosti s niskom razinom emisije CO₂, jačanje građanstva EU-a, osobito u iznimno važnome trenutku europskih izbora te u cilju vraćanja povjerenja u europski projekt, kako bi se osnažilo demokratsko naslijeđe EU-a koje zahtijeva neprestano ulaganje napora u obranu temeljnih vrijednosti EU-a od nagrivanja od strane populističkih i antidemokratskih sila;

3. zabrinut je da se približavanje završetka mandata može odraziti na razini aktivnosti Europske komisije, iako je u velikom broju područja nužno brzo djelovanje;

4. podsjeća da, prilikom 20. godišnjice svog postojanja, OR namjerava provesti postupak razmatranja načina na koje bi mogao ojačati svoju institucionalnu i političku ulogu;

5. poziva Europsku komisiju da podnese izvješće o trenutnom stanju rasprava o budućnosti Europe, koje će uključivati i zaključke rasprava s građanima u Europskoj godini građana 2013.; također potiče Europsku komisiju da, u sklopu rasprave "ponovnog povezivanja s građanstvom", započne svoje izvješće o provedbi Uredbe o inicijativama europskih građana već u 2014. godini;

Ekonomska i monetarna unija i javne financije

6. poziva Komisiju da što je prije moguće predstavi svoje prijedloge za nacrt uredbe koja bi uspostavila jedinstveni sanacijski mehanizam, kao i za naknadno praćenje preporuka za strukturnu reformu bankarskog sektora;

⁽¹⁾ COM(2012) 629 final.

⁽²⁾ CdR 2204/2012

7. traži od Europske komisije da predstavi prijedlog revizije sustava Trojke kako bi se zajamčila demokratska kontrola i njegova odgovornost Europskom parlamentu;

8. poziva na ponovno započinjanje pregovora o Direktivi o sustavu depozitnih jamstava usporedno s prijedlogom direktive koja bi uspostavila okvir za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava;

9. primjećuje uspješno uvođenje projektnih obveznica na tržište u sklopu tekuće pilot faze i traži proširenje te inicijative na cijelo razdoblje sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (2014.-2020.), kao i na druge politike, uz energetiku, transport i telekomunikacijske infrastrukture; predlaže proširenje sudjelovanja na male i srednje poduzetnike (MSP) kako bi se usmjerili regionalni investicijski fondovi prema MSP-ima i poduprlo utemeljenje industrije europskog investicijskog kapitala u regijama;

10. potiče Europsku komisiju da nastavi nadzirati situaciju i razvoj javnih financija na regionalnoj i lokalnoj razini u svom godišnjem Izvješću o javnim financijama u Europskoj monetarnoj uniji;

Strategija Europa 2020. i Europski semestar

11. smatra da je nezadovoljavajuće dosadašnje stanje strategije Europa 2020. posljedica ne samo ekonomske krize i manjka ambicija zemalja članica, nego i nedostatka uključivanja lokalnih i regionalnih vlasti u nacrt provođenja strategije i, općenitije, nedostatka prave teritorijalne dimenzije strategije Europa 2020.;

12. poziva Komisiju da brzo iznese strukturu koja bi bila cjelovitija od navedenih namjera o postavljanju metodologije za srednjoročnu reviziju strategije Europa 2020.;

13. podsjeća da neprekidno nadzire napredovanje vodećih inicijativa strategije Europa 2020. i već radi na srednjoročnoj ocjeni iz lokalne i regionalne perspektive;

14. žali zbog činjenice da niti Godišnji pregled gospodarskog rasta za 2013., niti Preporuke specifične za pojedine države, ne upućuju na potrebu za pristup temeljen na lokaciji niti za višerazinsko partnerstvo u provođenju strategije Europa 2020., te zahtjeva da Europska komisija ispuni svoje obaveze odnosno da osigura da zemlje članice grade partnerstva s lokalnim i regionalnim vlastima u sastavljanju nacрта i provođenju programa nacionalnih reformi (PNR);

Jedinstveno tržište i industrijska politika

15. potiče Europsku komisiju da u funkcioniranju jedinstvenog tržišta odredi i da prioritet područjima koja imaju najveće izgleda za pronalaženje inovacija i stvaranje kvalitetnih zapošlenja;

16. ohrabruje Komisiju u podnošenju prijedloga o europskoj industrijskoj politici kao jednoj od stupova europskog projekta, prema kojoj bi se trebalo odnositi kao prema istinskom političkom prioritetu, na istoj razini s kohezijom, infrastrukturom i poljoprivredom;

17. podržava prijedlog Europskog parlamenta da se uspostavi upravljačka skupina o industrijskoj politici, kako bi se skupile sposobnosti i resursi trenutno raštrkani po svim razinama i sektorima na europskom, nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou;

18. traži od Europske komisije da se formalno posavjetuje s OR-om pri sastavljanju novih smjernica kojima će se rukovoditi dodjeljivanje državne pomoći EU-a;

19. ohrabruje Europsku komisiju na promicanje razvoja regionalnih nacрта za inovacije koji će uključivati i industrijski razvoj;

20. traži od Komisije da popratu svoju komunikaciju Poduzetništvo 2020. daljnjom analizom stvarnih prepreka s kojima se suočavaju mladi poduzetnici, i da ih potakne na daljnje prekogranične razmjene i razvoj mogućnosti;

Kohezijska politika i transport

21. ponavlja zahtjev Europskoj komisiji da priredi Bijelu knjigu o teritorijalnoj koheziji, u kojoj bi se analizirao međusobni utjecaj između Teritorijalnog programa 2020. i strategije Europa 2020., kao i ex-post teritorijalnog utjecaja kohezijske politike 2007.-2013.

22. poziva Europsku komisiju da izvijesti o tome jesu li regionalne i lokalne vlasti na pravovremen i strukturiran način bile uključene u stvaranje partnerskih i operativnih programa za razdoblje 2014.-2020., u skladu s partnerskim i višerazinskim načelima upravljanja unesenim u Uredbu o zajedničkim odredbama, kao i s Kodeksom ponašanja o partnerstvu,

23. traži od Europske komisije da objavi praktični jednostavni vodič za lokalne sudionike o uputama za korištenje novih strukturnih fondova čim nova pravila budu usvojena,

24. u pogledu Inicijative za zapošljavanje mladih (*Youth Employment Initiative*, YEI), izražava snažnu zabrinutost zbog nedostatka financijskih sredstava za cijelo sljedeće programsko razdoblje i njihovo usmjeravanje na 2014./2015., što dovodi u pitanje njezinu održivost i učinkovitost. Stoga poziva da se prije svega izmijeni članak 9.f Uredbe o višegodišnjem financijskom okviru, kako bi se uklonila izričita ograničenja novog proračuna Inicijative za zapošljavanje mladih na 3 milijarde eura. Ovaj je potez još nužniji u cilju izbjegavanja preraspodjele sredstava nužnih za koheziju nakon 2016., kao što su programi prekogranične suradnje ili dijelovi Instrumenta za povezivanje Europe;

25. surađivat će s Europskom komisijom u uvođenju Europske grupacije za teritorijalnu suradnju (EGTS) u politike EU-a, kao što je navedeno u sporazumu između dvaju institucija koji je na snazi, te potiče Europsku komisiju na promicanje korištenja EGTS-a u provedbi Politike susjedstva; OR će istražiti mogućnosti uspostavljanja EGTS-a sa susjednim partnerskim zemljama kroz ARLEM i CORLEAP,

26. poziva Komisiju da pripremi komunikaciju o "Mobilnosti u geografski i demografski nerazvijenim regijama,

Zapošljavanje i socijalna uključenost u malim i srednjim poduzećima

27. u pogledu visoke stope nezaposlenosti u mnogim državama članicama, osobito što se tiče mladih, podržava napore pri pružanju Jamstva za mlade te potiče Europsku komisiju na daljnji razvoj ovog područja i na izvještavanje o njegovom tijeku u 2014. godini,

28. poziva Europsku komisiju da predloži "Sporazum za socijalno ulaganje", kao što je to zatražio i Europski parlament,

29. vjeruje da je za aktivnosti u socijalnoj ekonomiji potrebna veća pravna sigurnost i u tome kontekstu poziva na izradu statuta Europskog mutualističkog društva,

30. s obzirom na potencijal malih i srednjih poduzeća za stvaranje radnih mjesta na lokalnoj i regionalnoj razini i da bi im se pružila pomoć pri suočavanju s krizom koja uporno traje, poziva Europsku komisiju na ulaganje daljnjih napore pri poticanju financijskih institucija na posuđivanje sredstava malim i srednjim poduzećima i ulaganje u njih, kako bi im osigurale preživljavanje i promicale njihov rast. U tu svrhu očekuje prijedloge za novi "investicijski plan" dogovoren na lipanjskom sastanku Europskog vijeća i podržava nove investicije u otvorene inovacije i mlada uspješna poduzeća;

31. poziva Komisiju da nastavi ulagati napore u pojednostavljenje i smanjenje regulatornog opterećenja za MSP u okviru svojeg novog programa Prikladnost i uspješnost propisa Europske unije (REFIT) i uz redovno savjetovanje s MSP-ima u cilju identificiranja zakona EU-a i područja zakonodavstva koja smatraju najopterećujućima (inicijativa "Top 10");

32. poziva Komisiju da razvije novi politički pristup usmjeren na poduzetništvo i strategije Pametne specijalizacije, kao i na otkrivanje poduzetništva na svim razinama obrazovanja, od osnovne škole do strukovnih škola i sveučilišta; naglasak treba staviti na to kako se Europljani, od regionalnih i lokalnih predstavnika do industrijalaca i novih poduzetnika, mogu povezati s učenicima kako bi mladi već od rane dobi počeli razvijati poduzetničke stavove u svojem ponašanju i svakodnevnim aktivnostima;

33. poziva Komisiju da izradi prijedlog o informiranju zaposlenika i savjetovanju s njima te o predviđanju restrukturiranja i upravljanju njime, kao što je navedeno u rezoluciji Europskog parlamenta od 15. siječnja 2013.;

34. poziva Komisiju da izvjesti o provedbi Direktive o borbi protiv kašnjenja u plaćanju na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini vlasti,

Pravosuđe i unutarnji poslovi

35. poziva Komisiju i države članice da nastave uključivati lokalne i regionalne vlasti u stvaranje i provedbu politika u području pravosuđa i unutarnjih poslova te osobito migracije i azila, kao i u tekućoj borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala te zaštititi žrtava,

36. ponovno ističe svoju predanost strateškom partnerstvu koje je Europska komisija ponudila 2012. godine kroz revidirani Europski program za integraciju državljana trećih zemalja i političkom dijalogu ostvarenom u sklopu Europskog foruma za integraciju; poziva Europsku komisiju da ustraje u zahtjevima za korištenje teritorijalnih sporazuma na ovome području politika, kao što se preporuča u njezinom revidiranom programu za integraciju,

Poljoprivreda i pomorska politika

37. poziva Europsku komisiju da preispita Direktivu 2004/18/EC o koordinaciji postupaka za dodjelu javnih natječaja kako bi karakteristika "lokalni proizvod" bila standardni kriterij za selekciju u natječajima za nabavu hrane za, npr., škole, domove za starije i nemoćne te javne ustanove, ⁽³⁾

38. poziva na temeljitu procjenu teritorijalnog učinka svih prijedloga za ukidanje mehanizama reguliranja tržišta u poljoprivredi, uključujući bilateralne trgovinske sporazume i sporazume o suradnji te na provjeru razilaze li se ti prijedlozi s ciljem teritorijalne kohezije ugrađenim u Lisabonski ugovor,

39. zahtijeva od Komisije da predloži Europsku strategiju za ruralni razvoj, s ciljem rebalansa sredstava u korist ruralnih područja čija je razina razvoja ispod prosjeka zajednice,

40. naglašava važnost uspješne provedbe novog regionaliziranog pristupa donošenju odluka unutar reformirane zajedničke ribarstvene politike (ZRP), pri kojem se odluke donose na razini morskog bazena, umjesto trenutnog mikroupravljanja EU-a, kao i većeg uključivanja svih dionika; izražava zabrinutost u vezi s korištenjem delegiranih akata od strane Komisije, budući da se to ne bi trebalo činiti nauštrb posebnosti svakog ribarskog i morskog područja,

Okoliš i energija

41. podsjeća na ključnu ulogu koju prelazak na opskrbu obnovljivom energijom mora imati u klimatskoj i energetskejskoj politici EU-a i stoga poziva Europsku komisiju da predloži pravno obvezujuće povećanje ciljeva za obnovljivu energiju do 2030., kao i privremenih ciljeva za 2040., s mogućnošću dosezanja stopostotnog udjela obnovljive energije do 2050.;

⁽³⁾ Cf. CdR 341/2010.

42. traži od Europske komisije da u 2014. pokrene daljnje inicijative u okviru Plana za učinkovito korištenje resursa, ⁽⁴⁾ kao što je postavljanje dodatnih pokazatelja za učinkovitost korištenja resursa uz vodeći pokazatelj za produktivnost resursa, korišten za mjerenje napretka glavnog cilja ovog plana – poboljšanja gospodarskog uspjeha, uz smanjenje pritiska na prirodne resurse – kao i postavljanje novog vodećeg pokazatelja za prirodni kapital i utjecaj korištenja resursa na okoliš te praćenje cilja temeljenog na ovim pokazateljima, koji podrazumijevaju konstantno i ekonomično mjerenje napretka u poticanju učinkovitog korištenja resursa; ponovno poziva Europsku komisiju da poduzme mjere za određivanje obaveznih ciljeva za javnu nabavu u zelenom sektoru, uzimajući u obzir druge važne čimbenike u javnoj nabavi; ⁽⁵⁾

43. poziva Europsku komisiju da osigura da njezina revizija zakonodavstva o otpadu i postojeće prevencije, ponovnog korištenja, recikliranja, obnavljanja i preusmjeravanja s odlagališta 2014. godine uzme u obzir Mišljenje o perspektivama koje je Europska komisija zatražila o ovome pitanju; revizija bi trebala doseći "željene ciljeve" iznesene u Planu za učinkovito korištenje resursa koji utire put gospodarstvu temeljenom na ponovnom korištenju i recikliranju, s gotovo nultom stopom preostalog otpada; zahtijeva da se u kontekstu revizije 2014. godine posebna pozornost usmjeri k plastičnom otpadu,

44. kao odgovor na Zelenu knjigu, poziva Europsku komisiju da donese novi ambiciozni okvir za klimu i energiju za razdoblje do 2030. godine te da taj okvir osigura više rate sufinanciranja EU-a za projekte u infrastrukturi koji podržavaju ciljeve povezane s klimatskim promjenama te su u značajnoj mjeri vezani uz klimu,

45. zahtijeva od Komisije da izradi strategiju o energetske siromaštvu, popraćenu odgovarajućim prijedlozima, uključujući opću europsku definiciju energetske siromaštva;

46. poziva Europsku Komisiju da uloži sve napore u poticanje energetske učinkovitosti i predloži obvezujuće nacionalne ciljeve povezane s energetske učinkovitošću uz detaljnu procjenu proračunskog učinka i paketom financijskih mjera; ponovno naglašava potrebu za provedbom politika u ovome području s ciljem poštovanja načela partnerstva i višerazinskog upravljanja,

Supsidijarnost, ocjene utjecaja i bolja regulacija

47. poziva Europsku komisiju da počne i završi brojne postupke ocjenjivanja koje su se namjeravale poduzeti u sklopu bolje regulatorne strategije, osobito programa REFIT, te ponovno nudi svoj doprinos putem svojih savjetodavnih mreža,

48. zahtijeva od Europske komisije da program Teritorijalne procjene učinka učini operativnim i obaveznim u nekim područjima politika; ponovno ističe svoju spremnost za suradnju s Komisijom u ovome području i predlaže da Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku postane jedinstveno kontaktno mjesto za teritorijalnu procjenu učinka,

49. poziva Komisiju da Odboru prosljedi prijedloge za suradnju u području savjetovanja s regijama i lokalnim vlastima u predzakonodavnoj fazi (članak 2. Protokola o supsidijarnosti i proporcionalnosti) i u području usklađenosti s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti,

Kultura, inovacije i turizam

50. poziva Europsku komisiju da poboljša regulativni okvir EU-a za kulturne i kreativne sektore, s naglaskom na pojednostavljenje i pristup financiranju. Kultura i kreativnost bi trebali biti bolje integrirani u strategiju Europa 2020.,

51. poziva Europsku komisiju da, nakon Paketa za ulaganje u inovacije, jasno odredi i istakne ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u programima i projektima javno-privatnog partnerstva. Regije i gradovi ključni su činitelji u stvaranju pravih okvira uvjeta za inovativne okoline. Kao posrednici, oni na svojem području povezuju glavne činitelje inovacijskog trokuta, tj. spoj znanstvenika, sveučilišta, sudionika u području istraživanja, industrije i poduzeća;

52. naglašava potrebu za objavljivanjem komunikacije o strategiji za održiv i konkurentan turizam kao sredstvo otvaranja novih mogućnosti za radna mjesta; takva bi strategija mogla ponuditi zajednički okvir za promicanje i financiranje arhitektonskog, etnografskog i industrijskog naslijeđa europskih regija,

Europa kao globalni čimbenik

53. je sporazuman s namjerom Europske komisije da produbi suradnju s OR-om pri poboljšanju lokalne i regionalne dimenzije postupka proširenja; poziva da se o tome razmotri u godišnjim izvješćima o razvoju proširenja,

54. poziva Komisiju na daljnje istraživanje mogućnosti proširenja Instrumenta za lokalnu administraciju na lokalne vlasti u državama istočnog partnerstva i Euromed-a,

55. poziva Europsku komisiju i Vijeće da u novim smjernicama za istočno partnerstvo zadrže pristup "više za više", čime bi se inicijativa trebala u većoj mjeri smatrati instrumentom za korištenje transformativne moći doprinosa Europske unije i za uključivanje lokalnih i regionalnih vlasti u provedbu ove inicijative,

⁽⁴⁾ COM(2011) 571 final.

⁽⁵⁾ Cf. CdR 140/2011 fin.

56. u kontekstu suradnje država Euromed-a, pozdravlja stavljanje naglaska na regionalni razvoj i nada se uključenju ARLEM-a u takozvane projekte regionalnog razvoja u testnoj fazi,

57. podsjeća na svoju punu podršku proglašavanju 2015. europskom godinom za razvoj kako bi se osiguralo naknadno praćenje Milenijskih ciljeva razvoja i pozdravlja razmatranja o budućem globalnom pristupu razvoju koja je Europska komisija pokrenula; poziva Komisiju da obrani glavni okvir za Milenijske

ciljeve razvoja nakon 2015. koji okupljaju tri dimenzije održivog razvoja: ekonomsku, socijalnu i ekološku,

58. vjeruje da će njegove preporuke biti propisno uzete u obzir u postupku pripreme radnog programa Komisije za 2014. g. i poziva predsjednika Odbora regija da ovu rezoluciju proslijedi predsjedniku Europske komisije, predsjedniku Europskog parlamenta, Predsjedniku Europskog vijeća, Litvanskom predsjedništvu, Vijećem EU-a i predstojećim predsjedništvima, grčkom i talijanskom.

U Bruxellesu 4. srpnja 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Rezolucija Odbora regija – Produbljenje ekonomske i monetarne unije

(2013/C 280/02)

ODBOR REGIJA

- uzimajući u obzir rezoluciju OR-a od 1. veljače 2013. o održivoj budućnosti za ekonomsku i monetarnu uniju (EMU), ⁽¹⁾
- uzimajući u obzir dvije komunikacije Komisije pod nazivom "Prethodno usklađivanje planova za glavne gospodarske reforme" (COM(2013) 166 final) i "Uvođenje instrumenta za konvergenciju i konkurentnost" (COM(2013) 165 final), objavljene 20. ožujka 2013.,
- uzimajući u obzir rezoluciju Europskog parlamenta od 23. svibnja 2013. pod nazivom "Budući zakonodavni prijedlozi o EMU-u: odgovor na komunikacije Komisije (2013/2609(RSP))",
- uzimajući u obzir konačne zaključke Europskog vijeća od 27. i 28. lipnja 2013.,
- uzimajući u obzir načela supsidijarnosti i proporcionalnosti,

Opće napomene

- podsjeća na načela i ciljeve Gospodarske i monetarne unije, kako je navedeno u člancima 3. i 120. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- ističe da provedba već odobrenih mjera mora imati prednost pred svakim novim prijedlogom te je suglasan s Europskim parlamentom o tome da svaka nova zakonodavna inicijativa mora predstavljati dodanu vrijednost u odnosu na postojeće instrumente,
- naglašava da bi pri svim odlukama o razvoju EMU-a uloga lokalnih i regionalnih vlasti u jačanju gospodarstava i omogućavanju otvaranja radnih mjesta i rasta trebala biti u potpunosti priznata i ojačana gdje god je to moguće,
- smatra da su prijedlozi za stvaranje jedinstvenog mehanizma za nadzor sa središnjom ulogom ESB-a i reformom uloge EBA-a, pomak prema većoj transparentnosti i većoj demokratskoj odgovornosti.
- pozdravlja poziv Europskog vijeća Komisiji od 27. i 28. lipnja da predstavi prijedloge za nacrt uredbe koja bi što je prije moguće uspostavila jedinstveni sanacijski mehanizam te podržava namjeru za usvajanjem odgovarajućeg zakonodavstva prije prestanka važenja trenutnih propisa,
- naglašava da prijedlog Europske komisije za prethodno usklađivanje najvažnijih reformi ekonomske politike, u koji su uključeni samo Komisija i Vijeće ministara, mora biti upotpunjen europskim i nacionalnim mjerama koje će osigurati propisno savjetovanje s lokalnim i regionalnim vlastima i njihovo informiranje,
- traži od Europske komisije i država članica da obrate posebnu pozornost na učinke prelijevanja na regionalnoj razini i njihov mogući utjecaj na održivost javnih financija i na teritorijalnu koheziju pri provođenju prethodnog usklađivanja glavnih gospodarskih reformi u EU-u,
- naglašava da bi, s obzirom na snažnu vezu između ugovornih dogovora i predviđenog postupka prethodnog usklađivanja, trebala postojati snažna veza između upravljanja i demokratske odgovornosti dvaju procesa i stoga predlaže da se, u slučaju dovođenja u pitanje regionalnih učinaka prelijevanja, zajamči uključenost Odbora regija i odgovarajućih regionalnih tijela vlasti u gospodarski dijalog na razini EU-a,
- suglasan je da se prethodno usklađivanje treba odnositi samo na glavne nacionalne planove gospodarske reforme te ističe da bi reforme u sustavima zdravstvene zaštite također trebale biti obuhvaćene, budući da mogu imati važan utjecaj na države članice,

Prethodno usklađivanje planova za glavne gospodarske reforme

- očekuje od Europske komisije da u svojem prijedlogu o prethodnom usklađivanju koji će biti objavljen u jesen 2013. jasno ocrta razliku između ovog instrumenta za usklađivanje i drugih instrumenata i mehanizama koji su već u upotrebi (npr. Europski semestar) ili su predviđeni (npr. CCI, vidi niže),
- žali što se u pogledu stupa demokratske legitimnosti i odgovornosti EMU-a nije postigao dovoljan napredak u izbjegavanju dovođenja u pitanje cijeloga procesa u slučaju da ga se doživi kao uplitanje Europske komisije i drugih država članica u odluke koje su se u prošlosti obično donosile na nacionalnoj ili čak regionalnoj razini,

⁽¹⁾ CDR2494-2012_00_00_TRA_RES.

Uvođenje instrumenta za konvergenciju i konkurentnost

- ponovno izražava svoje uvjerenje da je fiskalni kapacitet nužan za postizanje duboke i istinske EMU te je suglasan s time da bi predloženi instrument mogao biti koristan temelj za razvoj u tome smjeru,
- smatra da bi novi instrument trebao nadopunjavati instrumente kohezijske politike, stoga izražava suzdržanost u odnosu na naziv ovog instrumenta, budući da podudarnost u značenju termina "konvergencija" i "kohezija" može ukazivati na preklapanje,
- pozdravlja uspostavljanje mehanizma za snažnije usklađivanje i provedbu strukturnih politika temeljenih na dogovorima ugovorne prirode između država članica i institucija EU-a, naglašava da ti dogovori trebaju biti podložni zajedničkom donošenju odluka i zajedničkoj provedbi te stoga zahtijeva uključenost lokalnih i regionalnih vlasti u izradu ugovornih sporazuma, uz dužno poštivanje nacionalnih zakonodavstava; međutim, ovaj bi instrument trebao biti otvoren, na dobrovoljnoj osnovi, za države članice izvan eurozone,
- izražava zabrinutost zbog toga što bi ugovorni sporazumi koji su trenutno predloženi u komunikaciji Komisije dodatno opteretili upravljanje koje je ionako složeno zbog novog zakonodavstva o gospodarskom nadzoru (programa nacionalnih reformi, preporuka za pojedinačne države i s njima povezanih sankcija) i reformirane kohezijske politike (sporazuma o partnerstvu, operativnih programa i s njima povezanih uvjeta *ex ante*),
- smatra da su strukturne reforme dugoročni procesi koji zahtijevaju višegodišnje planiranje te stoga dovodi u pitanje potrebu za uspostavljanjem poveznice između pokretanja ovog instrumenta i Europskog semestra,

- poziva na to da se ugovorni sporazumi temelje na metodi zajednice s punim uključenjem europskih i nacionalnih parlamenata,
- suglasan je s time da bi EU trebao usvojiti konstruktivan pristup strukturnim reformama na državnoj razini stvaranjem ravnoteže između poticaja i sankcija,
- primjećuje da lokalne i regionalne vlasti imaju izravne nadležnosti u područjima na koja se strukturne reforme odnose te bi stoga trebale biti uključene u izradu i provedbu tih ugovornih dogovora,
- naglašava da se stoga gore navedeno višegodišnje planiranje i njegova provedba trebaju temeljiti na učinkovitom višerazijskom upravljanju koje bi uključivalo lokalne i regionalne vlasti te bi se pritom poštivale njihove nadležnosti,

Socijalna dimenzija EMU-a

- pozdravlja priznanje koje je Europsko vijeće na svojem zasjedanju 27. i 28. lipnja 2013. dalo potrebi za jačanjem socijalne dimenzije EMU-a te u tome kontekstu ponovno naglašava svoju podršku pozivu Europskog parlamenta državama članicama da razmotre potpisivanje "Sporazuma o socijalnom ulaganju" koji bi postavio ciljeve za socijalna ulaganja na nacionalnoj razini kako bi dosegao ciljeve zapošljavanja te socijalne i edukacijske ciljeve strategije Europa 2020.

U Bruxellesu 4. srpnja 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

MIŠLJENJA

ODBOR REGIJA

102. PLENARNO ZASJEDANJE OD 3. I 4. SRPNJA 2013.

Mišljenje Odbora regija – Pogranični radnici: ocjena situacije dvadeset godina nakon uspostave unutarnjeg tržišta: problemi i prognoze

(2013/C 280/03)

ODBOR REGIJA

- primjećuje da nema dovoljno pouzdanih statističkih podataka o pograničnim radnicima;
- Savjetuje da se članak 5. direktive o mjerama za lakše ostvarivanje prava radnika u kontekstu slobode kretanja radnika (COM(2013) 236) izmijeni kako bi se državama članicama omogućilo oblikovanje transregionalnih struktura zaduženih za promicanje, analizu, nadzor i podržavanje jednakog postupanja prema svim radnicima ili članovima njihovih obitelji. (trad. ref. point 7)
- naglašava da bi nacionalni koordinacijski uredi mreže EURES (koji će biti uspostavljeni od 2015. godine nadalje) trebali sistematično usko surađivati s regionalnim i lokalnim vlastima;
- Nadalje, skreće pozornost na temeljnu ulogu transregionalnog savjeta i stručnih organa;
- izražava žaljenje jer se zbog nedovoljne usklađenosti propisa o minimalnoj plaći posebice u pograničnim regijama javlja opasnost preseljenja radno intenzivnih djelatnosti i usluga u inozemstvo te socijalnog dampinga. (trad.ref.point 22)

Izvjestitelj

g. Karl-Heinz LAMBERTZ (BE/PES), predsjednik vlade Njemačke jezične zajednice u Belgiji

Referentni dokument**I. PREPORUKE O POLITIKAMA**

ODBOR REGIJA

Prekogranična mobilnost radne snage i što to znači za Strategiju Europa 2020.

1. podsjeća da strategija Europa 2020. ističe da, s jedne strane, mobilnost pozitivno utječe na integraciju europskog tržišta radne snage i, s druge, povećava prilagodljivost i zapošljivost radnika u Europskoj uniji;

2. primjećuje da paradoks manjka radne snage, pogotovo niskokvalificiranih radnika, u određenim područjima u kojima vlada dugotrajna nezaposlenost, zahtjeva veću fleksibilnost i mobilnost u europskim pograničnim područjima;

3. naglašava da mobilnost pruža mogućnost, naročito mladima, da poboljšaju svoje vještine i znanja te steknu nova iskustva. Shodno tome, čvrsto podržava inicijative Europske komisije usmjerene na mlade ljude, kao što su primjerice Europska inicijativa za zapošljavanje mladih uključujući program "Jamstvo za mlade" o kojima je odlučeno 3. svibnja 2013., vodeća inicijativa "Mladost u pokretu" ili pilot projekt "Tvoj prvi posao preko mreže EURES";

4. ističe socijalnu dimenziju mobilnosti radne snage i njezin doprinos promicanju održivog i uključivog rasta;

5. pozdravlja odluku Europske komisije o modernizaciji i poboljšanju EURES-a, mreže za mobilnost osoba koje traže posao, koja bi mogla povećati mobilnost radnika diljem država članica. Ta bi reforma također trebala olakšati mobilnost u pograničnim područjima, gdje je ona i najveća, te istovremeno ojačati postojeće mreže EURES T.ODBOR REGIJA

Prekogranična mobilnost radne snage nakon 20 godina unutarnjeg tržišta

6. konstatira da su se, nakon 29. rujna 2004., kad je usvojeno prvo mišljenje Odbora regija o pograničnim radnicima, pojavili novi izazovi, ali i nove mogućnosti u odnosu na mobilnost radne snage;

7. pozdravlja prijedlog Europske komisije za direktivu o mjerama za lakše ostvarivanje prava radnika u kontekstu slobode kretanja radnika (COM(2013) 236) koja za cilj ima jačanje Uredbe (EU) br. 492/2011 od 5. travnja 2011. o slobodi kretanja radnika unutar Europske unije. Činjenica da Komisija predlaže direktivu za jačanje Uredbe koja u načelu sama po sebi ima neposredan učinak, pravna je posebnost

koja otkriva veličinu legalnih i upravnih izazova koji još uvijek postoje na razini nacionalnog zakonodavstva i uprave na području slobodnog kretanja radnika. Savjetuje da se članak 5. direktive izmijeni kako bi se državama članicama omogućilo oblikovanje transregionalnih struktura zaduženih za promicanje, analizu, nadzor i podržavanje jednakog postupanja prema svim radnicima ili članovima njihovih obitelji. OR zahtijeva da bude uključen u popis primatelja izvješća o provedbi Direktive;

8. pozdravlja usvajanje Uredbe (EU) br. 492/2011 od 5. travnja 2011. o slobodi kretanja radnika unutar Unije, kojom se kodificira Uredba (EEZ) br. 1612/68 koja jača prava mobilnih radnika istovremeno jačajući i postojeće zakone;

9. potvrđuje pozitivan učinak Uredbe (EZ) br. 883/2004 na usklađivanje socijalnog osiguranja i Uredbe (EZ) br. 987/2009 kojom se utvrđuje postupak primjene Uredbe (EZ) br. 883/2004, zadnje izmijenjene Uredbom (EU) 465/2012, koja je pojednostavila i modernizirala zakon Unije;

10. podržava inicijativu Europske komisije za bolju zaštitu prava upućenih radnika kojih u nekim prekograničnim područjima ima znatan broj. Predložena direktiva o provedbi direktive 96/71/EZ mogla bi pomoći u smanjenju postojećih ograničenja provedbe i poboljšati suradnju između nadležnih nacionalnih tijela vlasti. OR ponovno ukazuje na svoje mišljenje od 29. studenog 2012. u kojem je:

— smatrao da je za učinkovitu borbu protiv socijalnog dampinga i prijevare potrebno poduzeti dodatne ciljane inicijative i akcije;

— izrazio žaljenje jer se taj prijedlog direktive ne bavi temeljnim pitanjima koja se odnose na sudsku praksu posebice pitanjima koja se odnose na proširenje kolektivnih ugovora, proširenje temeljnih važećih pravila, uporabu prihvatljivijih provizija zemlje domaćina te poštivanje osnovnih socijalnih prava kao što je pravo na štrajk;

— predložio da se osigura veća socijalna odgovornost poslodavaca i podizvođača uvođenjem odredbe kojom bi se ograničio broj podugovornih razina;

11. podsjeća da više od jedne trećine građana EU-a živi na prekograničnim područjima i da prelazak granice pri odlasku na slobodnu aktivnost, kulturni događaj ili posao predstavlja dio njihovog svakodnevnog života. Pravne i praktične prepreke mobilnosti na ovim područjima stoga su naročito problematične;

12. primjećuje da nema dovoljno pouzdanih statističkih podataka o pograničnim radnicima. Pogranični radnik prema definiciji Uredbe (EEZ) br. 1408/71 je svaka zaposlena ili samozaposlena osoba koja obavlja svoje zanimanje na području jedne države članice i boravi na području druge države članice u koju se u pravilu vraća dnevno ili najmanje jednom tjedno. Prema Znanstvenom izvješću o mobilnosti prekograničnih radnika u državama EU-27, EEA-e i EFTA-e (*Scientific Report on the Mobility of Cross-Border Workers within the EU-27/EEA/EFTA Countries*) izrađenom 2009. godine za Europsku komisiju, broj prekograničnih radnika u Europskoj uniji (uključno s EEA-om i EFTA-om) je 2006.–2007. godine dosegao oko 780 000 zaposlenih. U EU-15, EEA-i i EFTA-i, ukupan broj pograničnih radnika porastao je između 2006.–2007. i 2000. za 26 %;

13. primjećuje da je većina prekograničnih tokova dnevnih migracija koncentrirana u sjeverozapadnoj Europi i južnoj Skandinaviji. U nekim pograničnim područjima duž novih unutarnjih granica (npr. između Estonije i Finske te Mađarske i Austrije), prekogranična radna snaga prilično je mobilna. Godine 2012., Udruga europskih pograničnih područja (*Association of European Border Regions*) objavila je detaljno izvješće u kojem se analizira stupanj prekogranične mobilnosti radne snage na različitim geografskim područjima i navode informacije i usluge potrebne pograničnim radnicima;

14. ustvrđuje da su posljedice proširenja Europske unije 2004. i 2007. godine na mobilnost radne snage duž "starih" vanjskih granica još uvijek umjerene. Dnevni migranti iz "novih" država članica ne predstavljaju više od 15 % prekograničnih radnika u Europskoj uniji. Međutim, broj ljudi duž "starih" vanjskih granica koji traže informacije o mogućnostima zaposlenja i uvjetima rada u susjednim državama, znatno je porastao, naročito nakon svibnja 2011. kad su uklonjena sva ograničenja tržišta rada osim onih u Bugarskoj i Rumunjskoj;

15. dijeli mišljenje Komisije⁽¹⁾ koja smatra da je broj mobilnih radnika u Europi prenizak za stvaranje istinskog europskog tržišta rada. Prema istraživanju o radnoj snazi EU-a iz 2011. godine samo je 3.1 % radno sposobnog europskog stanovništva (15-64) živjelo u državi članici koja nije njihova vlastita država. Odbor regija vjeruje da bi broj prekograničnih radnika mogao biti viši, naročito kad bi građani dobivali bolje i pouzdanije informacije te osobnu podršku. Sindikati bi mogli podržati ove ciljeve, primjerice, braneći prava radnika pri višenacionalnom zapošljavanju. Ti ciljevi bi se također trebali odraziti u savjetovanjima o prioritetima Europskih finansijskih programa za 2014.–2020. Odbor izričito poziva države članice da osiguraju dovoljnu količinu sredstava za financiranje prioriteta mreže EURES-a. ODBOR REGIJA

Prepreke mobilnosti i izazovi s kojima se susreću mobilni radnici

16. pozdravlja inicijativu za razmatranje poreznih mjera za prekogranične radnike koju je 2012. pokrenula Europska

komisija. Porezne prepreke i dalje su jedan od najvećih problema s kojima se suočavaju prekogranični radnici koji još uvijek imaju problema s dobivanjem poreznih olakšica i odbitaka te smanjivanjem poreza na koje bi imali pravo kad ne bi imali status pograničnih radnika;

17. smatra da složenost pravila o usklađivanju sustava socijalnog osiguranja predstavlja veliki izazov. Gotovo je nemoguće smanjiti probleme nastale zbog razlika u sustavima socijalnog osiguranja u Europskoj uniji jer se zakonska i administrativna pravila na nacionalnoj razini stalno mijenjaju i stvaraju nove izazove. Stoga bi trebalo poboljšati pristup pouzdanim i redovito ažuriranim informacijama i savjetodavnim službama. Budući da se situacija pograničnih radnika bitno razlikuje od normalne, oni bi trebali imati pristupa pojedinačnim informacijama. Internetske službe također predstavljaju važan alat, ali ne mogu zamijeniti personalizirane službe;

18. ustvrđuje da često nije potpuno jasno kako protumačiti i primijeniti postojeće pravne temelje. Posljedica toga je da se neki od problema pojavljuju samo zato što državna tijela vlasti nisu postigla opću suglasnost o načinu provedbe određenog zakona;

19. svjestan je da kulturne prepreke, kao što je nedovoljno poznavanje jezika, ne mogu biti savladane u kratkom roku. Međutim, ciljano jezično osposobljavanje moglo bi promijeniti stav prema mobilnosti radne snage; Osim toga, uspostavljanje mehanizama koji promiču stažiranje i pripravništvo za stručno osposobljavanje studenata i radnika od ključne je važnosti za promicanje fleksibilnosti i mobilnosti u europskim pograničnim područjima;

20. konstatira da nepriznavanje stručne osposobljenosti još uvijek predstavlja prepreku slobodnom kretanju radnika. Da bi olakšala mobilnost radne snage, Europska komisija je u prosincu 2011. usvojila prijedlog za modernizaciju direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručne osposobljenosti kojom se uvodi stručna iskaznica (*Professional Card*) i olakšava pristup informacijama. Međutim, zakonski uređena zanimanja i dalje predstavljaju poseban izazov jer je za njih, u skladu s nacionalnim zakonima, potreban dokaz specifične stručne osposobljenosti. Postupci priznanja za takve slučajeve mogu biti vrlo složeni i bitno se razlikovati od jedne države članice do druge;

21. izražava bojazan da pružanje savjeta radnicima i osobama koje traže posao od 2015. godine neće biti prioritet za mrežu EURES jer će se usmjeriti na koordinaciju ponude i potražnje na tržištu rada i pružanje usluga poslodavcima, a ne na savjetovanje o socijalnoj sigurnosti, porezima, plaćama i radnim uvjetima. Odbor želi naglasiti da zadaću savjetovanja radnika i osoba koje traže posao treba naprotiv ojačati,

⁽¹⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija: Povećanjem zaposlenosti prema oporavku (COM(2012) 173 final).

primjerice jačanjem graničnih informacijskih punktova za radnike i osobe koje traže posao, te pružajući više mogućnosti socijalnim partnerima glede savjetovanja pograničnih radnika;

22. izražava žaljenje jer se zbog nedovoljne usklađenosti propisa o minimalnoj plaći posebice u pograničnim regijama javlja opasnost preseljenja radno intenzivnih djelatnosti i usluga u inozemstvo te socijalnog dampinga. Odbor stoga poziva na usklađivanje minimalnih plaća na europskoj razini pri čemu treba poštivati uvjete tržišta rada i ulogu socijalnih partnera;

23. primjećuje da razlike u plaćama i/ili visini poreza mogu potaknuti poduzeća u pograničnim područjima na preseljenje u susjednu državu. Posljedica toga jest da zaposleni postaju prisilni pogranični radnici;

24. očekuje da će se u okviru reformi europske bankovne unije govoriti o fragmentaciji tržišta kapitala što je jedna od glavnih prepreka u osiguravanju ravnopravnog natjecanja za pristup kapitalu malih i srednjih poduzeća u pograničnim regijama;

25. primjećuje da razlike u visini plaća između "novih" i "starih" država članica Europske unije ponekad dovode do uvođenja dampinških platnih stopa i nepropisnih radnih uvjeta. To predstavlja velik izazov za postojeće savjetodavne službe duž nekadašnjih vanjskih granica. Odbor poziva Komisiju da se pobrine da se u državama gdje su plaće više ne provodi diskriminacija protiv pograničnih radnika iz država u kojima su plaće niže. ODBOR REGIJA

Olakšavanje prekogranične mobilnosti radne snage

26. podsjeća da stupanj mobilnosti prekogranične radne snage ovisi o različitim čimbenicima, od kojih su odlučujući razlike u plaćama i bolja mogućnost zapošljavanja. Dobro razvijene mreže regionalnog i prekograničnog javnog prijevoza i dobro poznavanje jezika susjedne zemlje također su važni čimbenici koji olakšavaju prekograničnu mobilnost radne snage;

27. naglašava da bi nacionalni koordinacijski uredi mreže EURES (koji će biti uspostavljeni od 2015. godine nadalje) trebali sistematično i usko surađivati s regionalnim i lokalnim vlastima;

28. vjeruje da je sustavna prekogranična suradnja između regionalnih i lokalnih vlasti važan preduvjet za usmjeravanje pozornosti državnih tijela na prepreke mobilnosti i pokušaje njihovih uklanjanja;

29. naglašava dodatnu vrijednost informacija i savjetodavnih službi koje stoje na raspolaganju pograničnim radnicima u europskim pograničnim i prekograničnim regijama. Na regionalnoj i lokalnoj razini postoji više od 35 informacijskih punktova koji pružaju savjete i informacije svim prekograničnim

radnicima ponaosob. Dok se radi na rješavanju ovog problema, trebalo bi iskoristiti njihovu stručnost i iskustvo na europskoj i nacionalnoj razini;

30. potvrđuje napore koje europska pogranična područja poduzimaju da bi olakšala prekograničnu mobilnost radne snage dok traže načine za uklanjanje prepreka mobilnosti. Objavljeno je nekoliko izvješća koja detaljno analiziraju probleme i izazove s kojima se suočavaju pogranični radnici u specifičnim prekograničnim područjima (npr. izvješće o preprekama mobilnosti u regiji Galicija/Sjeverni Portugal ili regiji Sønderjylland-Schleswig). Skreće pozornost na temeljnu ulogu transregionalnog savjeta i stručnih tijela kao što je Radna skupina za pogranične radnike u velikoj regiji SaarLorLux koja se povezuje sa socijalnim i gospodarskim transregionalnim partnerima te sa donosiocima političkih odluka na europskoj i nacionalnoj razini. Podupire sve napore u cilju osiguravanja održivosti ovih tijela;

31. vjeruje da pravni instrument Zajednice, Europska grupacija za teritorijalnu suradnju (EGTC), nudi nove mogućnosti za promicanje i olakšavanje mobilnosti radne snage u Europskoj uniji. Uzevši u obzir činjenicu da EGTC-ovi obično zapošljavaju osoblje iz više država članica, mogla bi se iskoristiti njihova iskustva s pravnim i praktičnim preprekama mobilnosti dok se traga za praktičnim rješenjima;

32. potvrđuje da *online* službe SOLVIT i Vaš europski savjetnik (*Your Europe Advice*) predano pomažu europskim građanima i poduzećima da razumiju i obrane svoja prava u Europskoj uniji. Svake godine, SOLVIT zaprimi više od 1 300 upita. Taj bi broj mogao biti i veći kad bi više građana i poduzeća Europske unije znalo za SOLVIT; stoga poziva države članice te lokalna i regionalna tijela vlasti da podignu svijest, naročito malih i srednjih poduzeća, o centrima SOLVIT te povećaju broj zaposlenih u centrima SOLVIT kako bi mogli brže odgovarati na pitanja. ODBOR REGIJA

Preporuke Odbora regija

33. naglašava da postojeće savjetodavne mreže (npr. EURES T, stručne mreže Euroregija) i informacijski punktovi za prekogranične radnike pružaju jedinstvenu uslugu i daju čvrstu podršku Europskoj komisiji u njenim naporima da poveća mobilnost radne snage u Europskoj uniji. Sukladno tome, prekogranične savjetodavne usluge koje olakšavaju mobilnost, posebice one koje pružaju lokalne i regionalne vlasti te socijalni partneri, trebale bi se stoga smatrati europskom dužnošću i dobiti neophodnu financijsku pomoć;

34. poziva Europsku komisiju da redovno prati provedbu zakonodavstva Zajednice o slobodnom kretanju radnika, nediskriminaciji i usklađivanju socijalnog osiguranja u državama članicama EU-a i da aktivno doprinosi boljoj zaštiti socijalnih prava radnika u Europskoj uniji, te istovremeno ističe da je dužnost svih država članica da pojačaju kontrole kako bi se borile protiv neprijavljenog rada. Također bi trebalo redovito prikupljati kvantitativne i kvalitativne podatke o mobilnosti prekogranične radne snage u Europskoj uniji da bi se moglo bolje reagirati na novi razvoj situacije i izazove koje ona donosi;

35. uviđa važnost uloge regionalnih i lokalnih tijela vlasti u promicanju mobilnosti radne snage. Europska unija trebala bi iskoristiti njihova iskustva i *know-how* te zajedno s njima razraditi zajedničke koncepte koji bi olakšali geografsku mobilnost i pomogli stvoriti istinsko europsko tržište rada;

36. podržava ideju prekograničnog praćenja tržišta rada i prikupljanja pouzdanih statističkih podataka na regionalnoj i lokalnoj razini. Važno je imati pristup odgovarajućim podacima dok se pripremaju strategije za integrirano tržište rada i političke intervencije kao odgovor na nove tendencije koje se pojavljuju;

37. vjeruje da su politički dijalog na europskoj, nacionalnoj te državnoj i lokalnoj razini, kao i dijalog s organizacijama koje

okupljaju zaposlenike i poslodavce, neophodni za nadvladavanje neprekidnih izazova poput promjene demografske strukture i nedostatka kvalificirane radne snage;

38. predlaže da se na razini Europe pokrene platforma koja bi identificirala probleme s kojima se susreću pogranični radnici i sastavila preporuke za njihovo rješavanje. Platforma bi jamčila razmjenu stručnih spoznaja, upotrebu eventualnih sinergija i jačala dijalog s odgovornim političkim ili upravnim tijelima;

39. predlaže da se napravi pregled najhitnijih problema i prepreka mobilnosti te mogućih načina njihovog rješavanja koji bi bio redovito ažuriran.

U Bruxellesu 3. srpnja 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mišljenje Odbora regija – Ocjena teritorijalnog učinka

(2013/C 280/04)

ODBOR REGIJA

- shvaća teritorijalnu koheziju kao trodimenzionalni pojam koji europske nacionalne, regionalne i lokalne vlasti trebaju uzeti u obzir pri provođenju politika u svom području ovlasti i izražava žaljenje što radni dokument Komisije pokriva samo prvi od ova tri pojma, te poziva na ponovnu odgovarajuću izradu radnog dokumenta;
- preporučuje da se u okviru trenutnog nadzora strategije Europa 2020, sa stajališta lokalnih i regionalnih vlasti, više pažnje posveti teritorijalnim učincima strategije;
- ne slaže se s tim da se ocjena teritorijalnog učinka provede samo onda kada se zakonodavni prijedlog izričito odnosi na određena područja ili kada postoji rizik da će imati veliki neravnomjerni teritorijalni učinak te smatra da nijedno područje politike ne bi trebalo unaprijed isključiti iz ocjene teritorijalnog učinka;
- poziva da se pri ocjenjivanju učinkovitih sektorskih politika teritorijalni učinak od samog početka ocjenjuje u skladu s gospodarskim, ekološkim i socijalnim utjecajima, te isto tako u skladu s učincima na raznim lokalnim i regionalnim razinama uključujući i financijske posljedice te interakciju između teritorijalnih razina;
- upućuje na to da je Europski revizorski sud godine 2010. preporučio aktivno uključivanje Odbora regija u ocjenu učinka na europskoj razini te predlaže da se na tom području razvije stalna suradnja s Glavnom upravom za regionalnu i urbanu politiku, Eurostatom, Zajedničkim istraživačkim centrom i programom EPSON kako bi se pronašli pragmatični pristupi ocjenjivanja teritorijalnog učinka;
- obvezuje se da će predano surađivati s Komisijom pri odabiru i provođenju ocjene teritorijalnih utjecaja, te je također zainteresiran za usku suradnju s Europskim parlamentom i Vijećem kako bi se načelo ocjene teritorijalnog učinka jasnije odražavalo u zakonodavnim postupcima;
- namjerava razviti vlastitu strategiju za ocjenjivanje teritorijalnog učinka kako bi se stvorili uvjeti za daljnje provođenje mjera predloženih u ovom mišljenju.

Izvjestitelj	dr. Michael SCHNEIDER (DE/EPP), državni tajnik, poslanik pokrajine Sachsen-Anhalt u Njemačkoj Federaciji
Referentni dokument	Radni dokument službe Komisije od 17. siječnja 2013.: Ocjena teritorijalnih učinaka: operativne smjernice za ocjenu učinka na lokalnoj i regionalnoj razini u okviru sustava Komisije za ocjenu učinka SWD (2013) 3 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

ODBOR REGIJA

A. Opće teme

1. pozdravlja objavljivanje radnog dokumenta Komisije o ocjeni teritorijalnih učinaka, s početka 2013. godine, u kojem se navode operativne i metodološke smjernice o tome kako pristupiti teritorijalnoj dimenziji ocjene učinka pri sastavljanju prijedloga Komisije;

2. također pozdravlja druge nedavne događaje, poput ESPON-ovog izvješća o „Ocjeni teritorijalnog učinka politika i direktiva EU-a“ (prosinac 2012.) ili osnivanje Uprave za ocjenu učinka koju je pokrenuo Europski parlament;

3. podržava izjavu iz Teritorijalne strategije kako usklađivanje različitih strategija za pojedine sektore u cilju optimiziranja teritorijalnih utjecaja i maksimiziranja konzistencije može takve strategije pospješiti te pomoći izbjeći negativne utjecaje proizašle iz sukobljenih mjera. Integrirani teritorijalni razvoj može uravnotežiti održivost, konkurentnost i društvenu koheziju;

4. smatra ocjenu teritorijalnog učinka alatom mjerenja teritorijalnih posljedica politike ili zakonskog prijedloga na razini lokalnih i regionalnih vlasti s obzirom na njihove ciljeve i planove za politiku prostornog razvoja. Rana ocjena teritorijalnog učinka za cilj ima osigurati uključivanje lokalne i regionalne razine, zatim omogućiti izvodljivost, važnost i teritorijalnu povezanost prostornog razvoja kao i učinkovitu iskorištenost fondova. Ipak, ovdje se neće razmatrati nacionalne, regionalne i lokalne vlasti po pitanju uporabe zemljišta i razvojnog planiranja;

5. ističe kako se, na većini područja, ovlasti dijele između EU-a i države članice, što znači da se primjenjuje načelo supsidijarnosti. Ocjena teritorijalnog učinka kao dio provjere načela supsidijarnosti može sačinjavati ključni argument za djelovanje na razini EU-a ako se pokaže da bi ona bila od veće koristi od djelovanja države članice ili onog na regionalnoj razini;

6. naglašava kako ocjena teritorijalnog učinka može također biti koristan način razjašnjavanja potencijalnih nedostataka prijedloga politika EU-a što je posebno važno s obzirom na načelo proporcionalnosti. Zbog toga je ocjena teritorijalnog učinka također važan alat za bolju izradu zakona;

7. želi usmjeriti pažnju na činjenicu kako „ocjena teritorijalnog učinka“ treba omogućiti određivanje kratkoročnih i dugoročnih posljedica planiranih odluka ili onih u procesu donošenja. Raspodjela relevantnih alata podijeljenih prema gornjoj klasifikaciji treba omogućiti učinkovitije utvrđivanje opsega i intenziteta učinka;

8. smatra stoga kako postoji uska povezanost između ocjene teritorijalnog učinka, ocjene učinka općenito te revizije novog zakonodavstva prema načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti na europskoj razini i ukazuje na djelatnost koju su već provele Platforma za praćenje strategije Europa 2020 i Mreža za praćenje primjene načela supsidijarnosti;

9. svjestan je rezultata konzultacija ⁽¹⁾ o radnom dokumentu Komisije koje je vodio Odbor regija u veljači i ožujku 2013. godine;

B. Ocjena teritorijalnog učinka kao dio teritorijalne kohezije

10. ističe kako, prema članku 3. Ugovora o EU-u i vezano za članke 174. i 175. i 349. Ugovora o funkcioniranju EU-a, sve politike moraju pridonositi teritorijalnoj koheziji i jačanju gospodarske i društvene kohezije zbog čega se moraju revidirati mjere s obzirom na njihove teritorijalne učinke, a posljedice za lokalne i regionalne vlasti moraju se ocijeniti; posebice su potrebne materijalne, učinkovite mjere kako bi se smanjile razlike u regionalnom razvoju te nadoknadili geografski i demografski nedostaci određenih regija;

11. ponovno naglašava da pri ocjeni učinaka zakonodavnih prijedloga treba, gdje je to prikladno, uzeti u obzir teritorijalnu dimenziju (lokalne i regionalne aspekte, financijske i upravne posljedice za nacionalne, regionalne i lokalne vlasti) glavnih političkih mogućnosti koje treba razmotriti; ističe da je to posljedica obaveze iz članka 5. Protokola br. 2. UFEU-a koji kaže: " pri izradi zakonodavnih akata voditi će se računa da

⁽¹⁾ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/news/Pages/Assessment-of-Territorial-Impacts.aspx>

se financijski ili administrativni troškovi [...] regionalne ili lokalne vlasti [...] svedu na minimum, i da odgovaraju cilju koji se želi postići";

12. smatra teritorijalnu koheziju trodimenzionalnim načelom koje bi europske, nacionalne, regionalne i lokalne vlasti trebale uzeti u obzir pri provođenju politika u područjima njihovih nadležnosti;

Teritorijalna kohezija

— njezin je cilj izjednačiti gospodarske i društvene različitosti među regijama kroz strukturalnu podršku i razvoj endogenog potencijala regionalnog razvoja (izjednačen teritorijalni razvoj);

— obvezuje europske donositelje politika da prilikom provođenja svojih ovlasti koje imaju teritorijalni utjecaj budu dosljedni horizontalno i vertikalno te da obuhvaćaju sve sektore (teritorijalna integracija);

— zahtijeva da se dionici u javnom, privatnom i civilnom društvu umreže na lokalnoj razini kako bi osigurali učinkovitost mjera (teritorijalno upravljanje);

13. žali što se radni dokument Komisije odnosi samo na prvi od ova tri aspekta i traži da se sukladno tome ponovo sastavi;

14. preporuča Komisiji da obrati više pažnje na ocjenu teritorijalnog učinka u svojim naporima za daljnju teritorijalnu koheziju. Time bi se moglo stvoriti jedinstveno razumijevanje problema, poboljšati provedba kohezijske politike i učiniti je fleksibilnijom, učinkovitije je usmjeriti na odgovarajuću teritorijalnu razinu te je uskladiti s lokalnim i regionalnim okolnostima i zahtjevima u skladu s načelom supsidijarnosti;

15. vjeruje kako je ovaj radni dokument smisleni doprinos raspravi o teritorijalnoj kohezijskoj politici u EU-u, u toliko što zahtijeva kvantificiranje i kvalificiranje teritorijalnog učinka europskih politika na regionalne /lokalne vlasti. Teritorijalna kohezija usko je povezana s politikom prostornog razvoja čija bi se suradnja sa sektorskim politikama i dalje trebala pratiti i kojom bi se trebalo politički upravljati;

16. vjeruje kako bi se dokument, sukladno tome, trebao poboljšati kako bi se stimulirala rasprava o politici, a radni dokument postao okvir za sve sektorske politike;

17. naglašava važnost ocjene teritorijalnog učinka na prekogranične utjecaje politika EU-a na lokalnoj i regionalnoj razini. Teritorijalna kohezija također se odnosi na nove oblike partnerstva između dionika u javnom, privatnom i civilnom društvu putem suradnje i povezivanja na europskoj razini. Ovo posebice uključuje prekograničnu, međunacionalnu i međuregionalnu suradnju. U svjetlu toga, Europska skupina za teritorijalnu suradnju (EGTS) može biti dobar laboratorij za ocjenu prekograničnih teritorijalnih učinaka;

C. Ocjena teritorijalnog učinka kao komponenta europskog prostornog razvoja

18. prihvaća rasprave i povezane odluke koje se tiču Europske perspektive o prostornom razvoju (ESDP) (1999), Teritorijalnog programa EU-a te Leipziške povelje o održivim europskim gradovima (svibanj 2007.), koji, putem preporuka, čine europski okvir za djelovanja EU-a i djelovanja država članica da mobiliziraju potencijale regija i gradova za održivi gospodarski rast i stvaranje poslova te rješavaju izazove koje nameću demografski trendovi, globalni strukturalni pomaci i klimatske promjene;

19. pozdravlja rad trenutnog predsjedničkog trija u provedbi Teritorijalnog programa koji je sastavljena za vrijeme predsjedavanja Poljske (drugi semestar 2011. godine);

20. vjeruje kako europsku politiku prostornog razvoja treba doraditi kako bi se nosila s izmijenjenim prostornim uvjetima, posebice nakon posljednjega kruga proširenja i financijske krize koja je imala važne teritorijalne posljedice te vjeruje kako se radi toga posao na Teritorijalnom programu mora nastaviti;

21. Poziva Komisiju na daljnji razvoj ovog radnog dokumenta s time da posveti više pažnje aspektima integriranog prostornog razvoja Europe;

D. Procjenjivanje teritorijalnog učinka kao dio strategije Europa 2020

22. iskazuje zabrinutost zbog toga što strategija Europa 2020 ne može shvatiti posebne karakteristike niti područja odgovornosti europskih gradova i regija kako je zabilježeno u listopadu 2012. u Trećem izvješćaju Odbora regija o nadzoru strategije Europa 2020 te vidi regionalnu različitost EU-a kao potencijal koji još nije u potpunosti iskorišten i traži da strategija Europa 2020 dobije prekograničnu, teritorijalno specifičnu dimenziju;

23. vjeruje kako se pametan, održiv i uključiv rast može postići samo ako mjere politika jasnije odražavaju potencijal za razvoj i izazove s kojima se suočavaju teritoriji unutar Europe. Kako bi se izbjeglo ponavljanje greške Lisabonske strategije, preporuča se da ova strategija uključi i teritorijalnu dimenziju i njezin potencijal kao pokretač pametnog, održivog i uključivog rasta;

24. preporuča, u sklopu trenutnog nadzora strategije Europa 2020, sa stajališta lokalnih i regionalnih vlasti, da se više pažnje posveti teritorijalnim učincima strategije, bolje koristeći elemente ocjene teritorijalnog učinka. Ova preporuka se također javlja u nizu podnesaka za savjetovanje;

25. ističe kako su višerazinsko upravljanje i partnerstvo ključ za ostvarivanje teritorijalne kohezije i kako bi jasniji pristup temeljen na prostoru trebao postati prioritet;

26. poziva stoga Europsku komisiju da u svojim radnim dokumentima razmotri utjecaje na strategiju Europa 2020;

E. Ocjena teritorijalnog učinka kao alat za bolje usklađivanje sektorskih politika EU

27. ističe potrebu za usklađivanjem teritorijalnih učinaka sektorskih politika na razini EU-a i država članica kao i među njima vjeruje kako bi bolje usklađivanje različitih politika EU-a vezanih za njihove teritorijalne učinke trebalo biti ključni cilj ocjene teritorijalnog učinka, posebice na lokalnoj i regionalnoj razini;

28. vjeruje kako se niti jedno područje politike ne bi smjelo a priori isključiti iz ocjene teritorijalnih učinaka. Učinak koji nastaje kao rezultat predložene akcije može se odrediti samo nakon završetka ocjene. Također se treba utvrditi izostanak svih učinaka iz ocjene s podrškom prikladne analize situacije;

29. vjeruje kako ocjena teritorijalnog učinka treba biti obavezna na sljedećim političkim područjima s naglašenom teritorijalnom dimenzijom: infrastruktura, politika kohezije, transport, energija i okoliš, jedinstveno tržište, tržište rada i socijalna politika, inovacije, istraživanje i razvoj, poljoprivreda i ribarstvo, industrijske politike i politike malog i srednjeg poduzetništva, obrazovanje, politike urbanog, teritorijalnog i racionalnog korištenja zemlje, ruralni razvoj, usluge od općeg interesa, opskrba vodom i postupanje vodom, promicanje kulture i turizma te sve politike koje utječu na posebne vrste područja;

30. poziva stoga da teritorijalni učinci budu ocijenjeni od samog početka na jednakim temeljima kao i gospodarski, okolišni i društveni utjecaji kada se ocjenjuju sektorske politike s obzirom na njihove učinke na različitim lokalnim i regionalnim razinama, uključujući i financijske posljedice i interakcije među teritorijalnim razinama;

31. ističe ključnu ulogu koju ocjena teritorijalnog učinka može imati u poboljšanju usklađivanja sektorskih politika EU-a kako bi se promicala teritorijalna kohezija i vjeruje kako nije potrebno novo zakonodavstvo EU-a kako bi se to postiglo, dok bi se birokracija trebala održati na minimumu, također podupire izjavu iz teritorijalnog programa da na razini EU-a treba razviti bolje praćenje i ocjenjivanje teritorijalnog razvoja i uspješnosti nastojanja teritorijalne kohezije, te osigurati da ne dođe do povećanja administrativnog opterećenja država članica. Postojeća praksa ocjenjivanja, praćenja i vrednovanja te zahtjevi EU-a uključujući i zahtjeve strukturnih i kohezijskih fondova, te provođenje strategije Europa 2020 trebali bi voditi računa o važnim teritorijalnim aspektima; ⁽²⁾

⁽²⁾ Stavak 49. Teritorijalnog programa Europske unije 2020. –Ususret uključivoj pametnoj i održivoj Europi raznolikih regija, usvojen na neformalnom ministarskom sastanku ministara za prostorno planiranje i teritorijalni razvoj od 19. Svibnja 2011. Gödöllő, Mađarska.

32. nastavlja podržavati sistematičnu primjenu naknadne ocjene zakonodavstva EU-a kao učinkovitog instrumenta za pametno donošenje zakona;

F. Metodologija ocjene teritorijalnog učinka

33. smatra kako su metodologija i alati predloženi za podržavanje ocjene teritorijalnog učinka (poput ESPON ARTS ili QUICKScan) dovoljni za mjerenje potencijalnih teritorijalnih učinaka prijedloga na lokalnoj i regionalnoj razini;

34. ne slaže se da bi se teritorijalni utjecaj trebao ocjenjivati samo kada je zakonski prijedlog usmjeren prema određenim teritorijima ili postoji rizik da ima velik i neravnomjeran teritorijalni učinak (ili učinak „izvan zajednice“) kako je predloženo u radnom dokumentu Komisije. Samo prethodna ocjena teritorijalnog učinka može ocijeniti njegovu stvarnu snagu, zbog čega, u skladu s načelom predostrožnosti, sve zakonodavne prijedloge treba uvijek ocijeniti a od ocjene se može odstupiti samo u iznimnim i opravdanim slučajevima, a ne obratno;

35. i dalje vidi goleme nedostatke, primjerice u podacima koji su na raspolaganju na europskoj razini na lokalnoj, (NUTS III) i regionalnoj (NUTS II) razini, kada se radi o primjenjivanju raspoloživih metoda na učinkovit i ciljan način;

36. očekuje daljnje ideje za pokazatelje koje bi pridonijele većem razumijevanju slike društvene dobrobiti i teritorijalnih učinaka, posebice s obzirom na raspravu o „BDP i ostalo“; podsjeća da su pokazatelji već dostupni putem Eurostata, što omogućava određivanje socijalnih i ekoloških pitanja;

37. predlaže da stručnjaci i predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti budu uključeni u radionice koje su planirane za QUICKScan vježbe;

38. ističe posebnu ulogu ESPON programa u jačanju istraživanja širom EU o prostornom razvoju i promociji razmjene iskustava u Europskoj uniji te pozdravlja izdavanje priručnika za ocjenu teritorijalnog učinka koji je napravljen prema radnom dokumentu Komisije;

39. smatra kako je nužno dopuniti metode ocjene teritorijalnog učinka mjerama obrazovanja i osposobljavanja za ljude u tim područjima;

40. predlaže reviziju metoda i alata korištenih za ocjenjivanje teritorijalnog učinka nakon perioda od oko jedne godine kako bi se vidjelo odgovaraju li svrsi te treba li ih prilagoditi ili dopuniti;

G. Predstojeće provođenje ocjene teritorijalnog učinka na europskoj razini

41. ukazuje na preporuku Europskog revizorskog suda iz 2010. godine o aktivnom uključivanju Odbora regija u

ocjenjivanje utjecaja na europskoj razini te ističe potrebu da se u ovaj proces uključi Eurostat i Zajednički istraživački centar;

42. vjeruje kako se to može ostvariti jedino ako ocjena teritorijalnog učinka bude potpuno usklađena unutar Komisije, kako bi se i jednom i drugom tijelu omogućilo da teritorijalna pitanja budu jasnije uračunata u ocjene općeg učinka te da se stvore uvjeti za daljnju suradnju s drugim institucijama;

43. stoga zauzima stajalište da neobvezne preporuke o ocjeni teritorijalnog učinka – poput ovog radnog dokumenta – neće u potpunosti zadovoljiti zahtjeve teritorijalne kohezije i ocjenu učinka;

44. nadalje smatra kako postoji potreba za uskom suradnjom između Glavne uprave za regionalnu politiku, Zajedničkog istraživačkog centra, programa ESPON i Odbora regija kako bi se odredili pragmatični pristupi pri ocjeni teritorijalnog učinka;

45. također smatra potrebnim da mjere ocjene teritorijalnog učinka budu usko povezane s mjerama koje je predložila Komisija krajem 2012. godine o poboljšanju „regulatorne sposobnosti EU“ ⁽³⁾ te bilježi odvojeno mišljenje Odbora o toj temi;

46. ističe kako ocjena teritorijalnog učinka na nacionalnoj razini također igra ključnu ulogu u određivanju teritorijalnih utjecaja u ranoj fazi i sukladnom djelovanju;

47. stoga pozdravlja obvezivanje država članica u skladu s Teritorijalnim programom da se bolje upotrijebi ocjena teritorijalnog učinka te da se analiziraju posljedice na lokalnoj i regionalnoj razini i smatra kako bi imalo smisla za države članice da redovito međusobno i sa specijaliziranim službama institucija EU-a dijele iskustva o takvom ocjenjivanju kako bi se osigurala metodološka skladnost i usporedivost studija;

48. Poziva Komisiju da u usmjeravanju savjetovanja ka interesnim i pogođenim stranama iskoristi suradnju s regionalnim i lokalnim vlastima, koristeći njihovo iskustvo u postavljanju pravih pitanja u pravo vrijeme, i njihovu sposobnost da se dionicima obrate, koliko je to moguće, na njima razumljivom jeziku.

H. Prijedlozi za provedbu ocjena teritorijalnog učinka u Europskoj uniji

49. kako je već objavljeno u mišljenju o Zelenoj knjizi o teritorijalnoj koheziji, ponovno poziva na objavu Bijele knjige o teritorijalnoj koheziji kako bi se jasnije učvrstio koncept teritorijalne kohezije i njegovih ciljeva na razini EU-a. Ovaj radni dokument nije zamjena za Bijelu knjigu;

50. zagovara ocjenu teritorijalnih učinaka zakonodavnih prijedloga Komisije i svih političkih inicijativa – uključujući komunikacije, Zelene knjige i Bijele knjige – s obzirom na potencijalne teritorijalne posljedice mjera koje one predlažu;

51. poziva predstojeće predsjedatelje EU-a da obrate posebnu pozornost na teritorijalne aspekte kohezijske politike, na ulogu pristupa temeljenom na prostoru te na izvedbu ocjena teritorijalnog učinka;

52. predlaže da se o temi ocjene teritorijalnog učinka redovno raspravlja u okviru Mreže kontaktnih točki za teritorijalnu koheziju;

53. nadalje predlaže da se događaj Otvoreni dani također koristi za jačanje veza između ocjena teritorijalnih učinaka na nacionalnoj i europskoj razini;

54. predlaže Europskoj Komisiji da Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku preuzme ulogu središnjeg koordinатора i kontaktne točke za ocjene teritorijalnih učinaka u Komisiji te da predstavlja to pitanje na Odboru za procjenu utjecaja. Ova središnja kontaktna točka trebala bi također biti odgovorna za provjeru radnog programa Komisije i programa ocjene učinka da se vidi jesu li potrebne ocjene teritorijalnog učinka i, ako je tako, da pokrene takav postupak (u suradnji s Glavnom upravom odgovornom za to područje);

55. uključuje se u usku suradnju s Komisijom u odabiru i provedbi ocjena teritorijalnog učinka kako je već utvrđeno protokolom o suradnji između dviju institucija, a službe Komisije mogu zatražiti podršku Odbora pri provedbi ocjena učinka;

56. predlaže Komisiji da se dogovori o uskoj suradnji između partnera, posebno onih koji su uključeni u ocjenu teritorijalnog učinka (EUROSTAT, Zajednički istraživački centar, ESPON i Odbor regija), u okviru čega bi se u budućnosti lako dogovorili oko podjela rada i zadataka tijekom vođenja ovih procesa;

57. u svezi s tim poziva Komisiju da najkasnije u sljedećem izvještaju o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji početkom 2014. izvijesti o tome kako se usklađivanje politika EU-a s ciljem promicanja teritorijalne kohezije i veće odgovornosti za teritorijalnu dimenziju politike EU-a može ojačati kroz stalnu uporabu ocjene teritorijalnih učinaka;

58. poziva na stalnu uključenost stručnjaka i predstavnika lokalnih i regionalnih vlasti u sastavljanje i provedbu ocjena teritorijalnog učinka;

59. poziva na provedbu programa osposobljavanja o konceptu i primjeni ocjena teritorijalnog učinka te traži od Komisije da odredi potrebna sredstva;

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/documents/com_2013_en.pdf

60. poziva na nastavak rada programa ESPON te traži jasniji fokus na ključna područja istraživanja što nesumnjivo uključuje daljnji razvoj modela za ocjenu teritorijalnih učinaka koji u institucijama EU-a moraju postati prepoznatljiviji te čiji se rezultati trebaju pravilno uključiti u već postojeće politike i one u pripravi;

61. poziva Komisiju da u posebnom poglavlju svojeg izvještaja provođenju ocjene učinaka pruži informacije o provođenju i rezultatima ocjene teritorijalnog učinka;

62. poziva na proširenje ocjene teritorijalnih učinaka na strategiju Europa 2020 i preporuke Europskog semestra, te ponavlja svoj poziv da se poglavlje o regionalnoj dimenziji Europskog semestra uključi u Godišnji pregled gospodarskog rasta Komisije;

63. traži da se za rješavanje asimetričnih teritorijalnih učinaka koji proizađu iz ocjene teritorijalnog učinka poduzmu prikladne mjere i procedure, koje jamče uključivanje lokalnih igrača te posebice lokalne i regionalne vlasti;

I. Buduća uloga Odbora regija u okviru ocjene teritorijalnog učinka

64. ističe kako su načela višerazinskog upravljanja i partnerstva ključna za postizanje teritorijalne kohezije i pristupa temeljenog na prostoru. Odbor regija nadalje će se zauzimati za potpunu realizaciju tih načela kako su to u konzultacijama zatražili svi dionici;

65. naglašava ulogu koju Odbor ima pri ocjeni učinaka Europske komisije te predlaže da se dogovori iz protokola o suradnji između Europske komisije i Odbora regija također koriste za suradnju u okviru ocjena teritorijalnog učinka;

66. predlaže stoga razvijanje suradnje na tom području s Glavnom upravom za regionalne i urbane politike, Eurostatom, Zajedničkim istraživačkim centrom i ESPON programom;

67. također je zainteresiran za usku suradnju s Europskim parlamentom i Vijećem kako bi se načelo ocjene teritorijalnog učinka jasnije odražavalo u zakonodavnim procedurama, a posebice poziva Parlament da Upravu za ocjenu učinka ovlasti za izradu ocjene učinka tijekom pred-zakonodavne faze; naglašava da izmjene zakonodavnih prijedloga koje su Europski parlament i Vijeće podnijeli mogu imati znatan utjecaj na lokalne i regionalne vlasti i stoga se te posljedice trebaju ocijeniti. To će pomoći povećanju i poboljšanju uporabe ocjene učinka u procesu donošenja odluka.

68. također je spreman usko surađivati s drugim partnerima na tom pitanju, poput Europske udruge lokalnih i regionalnih vlasti, instituta za istraživanje i trgovinskih udruga;

69. traži od Komisije da poduzme mjere kako bi se povećalo razumijevanje metodologije i prilika za uporabu ocjena teritorijalnog učinka među predstavnicima lokalnih i regionalnih vlasti uz uporabu odgovarajućih kanala poput Sporazuma gradonačelnika i programa Erasmus za gradonačelnika te je spreman sudjelovati u provedbi tih mjera;

70. smatra važnim da se više pažnje posveti teritorijalnim učincima strategije Europa 2020 u sklopu stalnog nadzora strategije, sa stajališta lokalnih i regionalnih vlasti. Stoga predlaže razvijanje regionalnih pokazatelja napretka za točnije ocjene teritorijalnih učinaka strategije na temelju regionalne statistike te također traži od Komisije da ocjenu teritorijalnog učinka koristi kao alat, posebice u pogledu srednjoročne revizije strategije;

71. namjerava razviti vlastitu strategiju za ocjenu teritorijalnih učinaka (možda kao dio opće strategije za ocjenu učinka i uzimajući u obzir strateške rezultate ocjene okoliša) kako bi pružio okvir za daljnje provođenje mjera predloženih u ovom mišljenju.

U Bruxellesu 3. srpnja 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mišljenje Odbora regija – Strategija kibernetičke sigurnosti

(2013/C 280/05)

ODBOR REGIJA

- Odbor pozdravlja Strategiju kibernetičke sigurnosti i Direktivu o sigurnosti mreža i informacija (NIS) koje predlaže Komisija i podržava cilj Strategije da stvori otvoren i siguran kibernetički prostor, a da internetsko okruženje EU-a postane najsigurnije na svijetu;
- vjeruje da je hitno potreban paket koji objedinjuje postojeće i planirane napore u ovom području i koji će pomoći u stvaranju koordinirane i strateške vizije za Europu. Paket je potreban kako bi se osigurala koordinacija, potaknula suradnja, poduzele jasne i odlučne mjere, postigla zajednička razina kibernetičke zaštite, poboljšala otpornost mreža i sustava informacijske tehnologije na nove prijetnje te smanjila fragmentacija diljem EU;
- predlaže da Komisija objavi Akcijski plan kojim bi objasnila kako će ambiciozni ciljevi definirani u paketu funkcionirati u praksi. Kako bi se utvrdilo odvijanje suradnje i tijek napretka, Akcijski će plan trebati smjernice za ocjenjivanje i mjerenje učinaka Strategije;
- ističe da bi novi paket trebao poboljšati prevenciju, otkrivanje i reagiranje na kibernetičke incidente te dovesti do bolje koordinacije i dijeljenja informacija o ozbiljnim kibernetičkim incidentima između država članica i Komisije. Kako bi se to postiglo, potreban je pravi partnerski odnos između država članica, institucija EU-a, lokalnih i regionalnih vlasti, privatnog sektora i civilnog društva.

Izvjestitelj	Robert BRIGHT (UK/PES), član gradskog vijeća Newporta
Referentni dokumenti	Zajednička komunikacija za strategiju kibernetičke sigurnosti Europske unije (JOIN(2013) 1 final) Prijedlog Direktive o mjerama za postizanje visoke zajedničke razine sigurnosti mreža i informacija diljem Unije (COM(2013) 48 final)

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

ODBOR REGIJA

- Odbor pozdravlja Strategiju kibernetičke sigurnosti i Direktivu o sigurnosti mreža i informacija (NIS) koje predlaže Komisija i podržava cilj Strategije da stvori otvoren i siguran kibernetički prostor, a da internetsko okruženje EU-a postane najsigurnije na svijetu;
- očekuje da će novi paket o kibernetičkoj sigurnosti (uključujući Strategiju i Direktivu) „podići standarde“ i uvelike doprinijeti razvoju standarda kibernetičke sigurnosti diljem EU, umanjiti pravnu nesigurnost, povećati povjerenje u internetske usluge, smanjiti nepotrebne troškove i administrativno opterećenje te na taj način poduprijeti jedinstveno digitalno tržište i ciljeve iz strategije Europa 2020.;
- vjeruje da je hitno potreban paket koji objedinjuje postojeće i planirane napore u ovom području i koji će pomoći u stvaranju koordinirane i strateške vizije za Europu. Paket je potreban kako bi se osigurala koordinacija, potaknula suradnja, poduzele jasne i odlučne mjere, postigla zajednička razina kibernetičke zaštite, poboljšala otpornost mreža i sustava informacijske tehnologije na nove prijetnje te smanjila fragmentacija diljem EU;
- preporučuje organizacijama, uključujući i tijela javnih vlasti, da priznaju da je sprečavanje kibernetičkog kriminala borba koja traje, poziva da identificiraju osjetljive točke i razviju organizacijske kapacitete za sanaciju povreda te da na taj način daju prioritet prijetnji koju predstavljaju kibernetički poremećaji i napadi. Kako internet postaje sastavni dio života ljudi, tako se povećava i opasnost od kibernetičkog kriminala. Kibernetički kriminal u svim se oblicima razvija brzo, predstavlja novu i sofisticiranu prijetnju državama članicama, organizacijama, i građanima EU-a u 21. stoljeću, ne poznaje granice, a njegova se učestalost i kompleksnost stalno povećavaju;
- prepoznaje ključne napretke koje je EU dosada postigao u poboljšanju zaštite građana od internetskog kriminala, a oni uključuju zakonodavni okvir za napade na informacijske sustave i osnivanje svjetskog saveza za borbu protiv dječje pornografije na internetu. Paket treba nastaviti s primjenom mjera poput onih iz Digitalnog programa za Europu iz 2010. ⁽¹⁾ godine te raditi na izgradnji snažne europske politike kibernetičke obrane; poziva u tu svrhu suzakonodavce koji trenutno razmatraju prijedlog Komisije o Direktivi o napadima na informacijske sustave ⁽²⁾ da se brzo dogovore o prijedlogu;
- podržava Strategiju jer njezini ciljevi nisu samo usklađivanje kapaciteta kibernetičke sigurnosti u državama članicama, usuglašavanje postojećih planiranih napora u cilju stvaranja zajedničkih standarda i jednakih uvjeta, već i koordiniranje i dosljednost triju politika čije su nadležnosti do sada bile odvojene: provođenje zakona, Digitalni program, sigurnosna i vanjska politika;
- predlaže da bi pri planiranju paketa bilo dobro razmotriti dokaze koje su prikupile nacionalne vlade te da bi paket trebao predložiti usklađene standarde sigurnosti mreža i informacija;
- pozdravlja to što se u paketu predlaže pristup planiranju politika koji uključuje više dionika. Paket prepoznaje važnost suradnje javnog i privatnog sektora i izgradnje pravog partnerstva radeći s odgovarajućim resursima. Paket također teži k stvaranju jedinstvenoga digitalnog tržišta u EU-u čime bi se za tvrtke, vlade i građane stvorilo sigurno i uspješno internetsko digitalno okruženje;

⁽¹⁾ COM(2010) 245, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0245:FIN:EN:HTML>

⁽²⁾ COM(2010) 517, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=M:2010:0517:FIN:EN:PDF>

9. pozdravlja mjere predložene u Direktivi, uključujući prijedlog kojime se traži da države članice usvoje nacionalne strategije sigurnosti mreža i informacija, osnuju timove za hitne računalne intervencije (CERTs) koji će surađivati s Europskom agencijom za sigurnost mreža i informacija (ENISA), kao i da osmisle jasan mehanizam za suradnju između država članica i Komisije na ranom upozoravanju na rizike i incidente putem sigurne infrastrukture. Ove mjere bi zajedno s regulatornim pristupom Direktive trebale uvelike poboljšati dosljednost, uspostaviti minimalni stupanj pripremljenosti na državnoj razini i pojačati kibernetičku obranu diljem EU-a;

10. potiče Europski parlament i Vijeće na brzo usvajanje Direktive o visokoj zajedničkoj razini sigurnosti mreža i informacija diljem EU-a;

11. predlaže da bi pri planiranju paketa bilo dobro razmotriti detalje o načinu na koji države članice prikupljaju podatke i prijavljuju kibernetički kriminal, kao i detalje o načinu provođenja mjera. Zajednički sustav obavještanja, te jasni uvjeti dojavljivanja ključni su za izbjegavanje nejasnoća i nedosljednosti u načinu na koji državna tijela nadležna za sigurnost mreža i informacija definiraju i mjere kibernetičke incidente koji imaju „ozbiljan učinak“. Iznimno je važno da se pri osnivanju državnog tijela nadležnog za sigurnost mreža i informacija u obzir uzme podjela nadležnosti unutar država članica, a osobito unutar onih koje su izrazito federalizirane ili decentralizirane;

12. izražava stoga određenu zabrinutost zbog nekih regulatornih i pravnih aspekata paketa, osobito zbog nedovoljne jasnoće kada je riječ o definiranju kriterija koje države članice moraju ispuniti da bi im se dopustilo sudjelovanje u sigurnom sustavu dijeljenja informacija, o određivanju događaja koji pokreću rano upozoravanje i o definiranju uvjeta kada tržišni operatori i javne administracije moraju obavijestiti o incidentu. Nepostojanje jasno određenih pravila o ovom pitanju prepreka je pravnoj sigurnosti;

13. izražava zabrinutost da bi Direktiva mogla prouzrokovati nepotrebna administrativna opterećenja poslovanju poduzeća i javnih tijela. Mora se uložiti maksimalan napor u izbjegavanje dvostrukog reguliranja i usklađivanje bilo kojeg dodatnog reguliranja s načelom proporcionalnosti. Ovo neće biti osobito važno organizacijama koje su već obvezne obavještavati, što je u velikoj mjeri slično onome što je ovdje i zamišljeno;

14. predlaže da Komisija objavi Akcijski plan kojim bi objasnila kako će ambiciozni ciljevi definirani u paketu funkcionirati u praksi. Kako bi se utvrdilo odvijanje suradnje i tijek napretka, Akcijski će plan trebati smjernice za ocjenjivanje i mjerenje učinaka Strategije;

15. poziva sve države članice da izrade nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti (do 2012. godine samo je deset država članica izradilo strategiju) koje će biti komplementarne s novom Strategijom EU-a. Komplementarnost nacionalnih strategija i Strategije EU-a važna je kako bi se osigurala dosljednost. Također je važno da potezi EU-a budu komplementarni s postojećom praksom i postojećim strukturama u državama članicama;

16. pozdravlja planirane poteze Komisije da razvije sposobnosti EU-a na području kibernetičke sigurnosti, uključujući pokretanje pilot projekta za borbu protiv botnetova i zloćudnog softvera; predanost poboljšanju suradnje između timova za hitne računalne intervencije (CERTs), Europske agencije za sigurnost mreža i informacija (ENISA) i novog Europskog centra za kibernetički kriminal; razvoj državnih centara izvrsnosti za kibernetički kriminal; pokretanje javno-privatne platforme o rješenjima za sigurnost mreža i informacija i o poticajnim mjerama za primjenu sigurnih rješenja za informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT). Također pozdravlja cilj Strategije da okupi sve uključene strane kako bi za 12 mjeseci procijenili napredak;

17. ističe da uspješna strategija kibernetičke sigurnosti ovisi o bliskoj suradnji između tijela nadležnih za sigurnost mreža i informacija te tijela za provođenje zakona. Stoga je od ključne važnosti sustavno obavještavati tijela za provođenje zakona o incidentima za koje se sumnja da su ozbiljne i kriminalne naravi.

Sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti

ODBOR REGIJA

18. smatra da su prioriteti određeni u paketu uravnoteženi i primjereni. Prioriteti poput zaštite temeljnih prava, osobnih podataka i privatnosti, učinkovitog upravljanja s više dionika te dijeljenja odgovornosti za sigurnost, područja su u kojima bi gradovi i regije trebali igrati ključnu ulogu budući da su oni nositelji informacija za javnost;

19. preporučuje da se, uz države članice, i regije priznaju kao glavni promicatelji čvršće suradnje između korisnika i proizvođača inovacija u informacijsko-komunikacijskim tehnologijama na različitim razinama vlasti i uprave, uključujući kibernetičku sigurnost i zaštitu podataka;

20. ističe da bi novi paket trebao poboljšati prevenciju, otkrivanje i reagiranje na kibernetičke incidente te dovesti do bolje koordinacije i dijeljenja informacija o ozbiljnim kibernetičkim incidentima između država članica i Komisije. Kako bi se to postiglo, potreban je pravi partnerski odnos između država članica, institucija EU-a, lokalnih i regionalnih vlasti, privatnog sektora i civilnog društva;

21. priznaje da će za suzbijanje kibernetičkih prijetnji biti potrebno više resursa, kao i osvještavanje prijetnje koju predstavlja kibernetički kriminal te učinkovita i prikladna kibernetička sigurnost. Što se tiče višerazinskog upravljanja, kvalitetan pristup mora uzeti u obzir lokalne i regionalne vlasti koje u potpunosti i učinkovito moraju biti uključene u upravljanje inicijativama povezanim s informacijsko-komunikacijskim tehnologijama;

22. smatra da lokalne i regionalne vlasti imaju ključnu ulogu u borbi protiv kibernetičkog kriminala, prikupljanju kibernetičkih podataka i zaštiti sigurnosti podataka budući da povrede sigurnosti ugrožavaju komunalne usluge poput lokalne opskrbe vodom ili energijom i da se u njima koristi mnogo proizvoda i usluga koji sadrže digitalne informacije. Na lokalnim i regionalnim vlastima leži sve veća odgovornost da građanima pruže digitalne usluge te da u škole uvedu obuku o sigurnosti mreža i informacija. Vlasti, uključujući i one na lokalnoj i regionalnoj razini, odgovorne su za osiguranje pristupa i otvorenosti, poštivanje i zaštitu temeljnih prava na internetu te održavanje pouzdanosti i interoperabilnosti interneta;

23. predlaže da bi se lokalne i regionalne vlasti s obzirom na svoje nadležnosti i ključnu ulogu koju bi trebale preuzeti u planiranju i izvršenju svih mjera na području informacijsko-komunikacijskih tehnologija (osobito na području privatnosti, zaštite podataka i kibernetičke sigurnosti) trebale sustavno savjetovati s institucijama EU-a i državama članicama o koncepciji i izvršenju mjera planiranih za provođenje Digitalnog programa. Žalimo što se pri pripremi prijedloga Direktive nisu prikupila mišljenja lokalnih i regionalnih vlasti. Odbor regija jasno je rekao da je spreman pomoći Komisiji u predzakonodavnom savjetovanju, kao što stoji u Protokolu o suradnji između Odbora regija i Komisije; ⁽³⁾

24. predlaže da se mjere koje se odnose na lokalne i regionalne vlasti uvrste u članak 14. točku 1. Direktive. Te bi mjere mogle uključivati pokretanje postupka procjene i upravljanja rizikom, provođenje politike sigurnosti informacija, povećanje vidljivosti problema kibernetičke sigurnosti te poboljšanje digitalne pismenosti i digitalnih vještina;

25. naglašava da se na lokalnoj i regionalnoj razini trebaju poticati i razvijati partnerstva između svih važnih činitelja kako bi koordinirano radili na kibernetičkoj sigurnosti i zatim svoj rad spojili s djelovanjem na nacionalnoj razini i razini EU-a, s naglaskom na borbu protiv elektroničkog kriminala i smanjenje štete koju on uzrokuje putem izravne krađe financijske ili intelektualne imovine, remećenja komunikacija ili oštećenjem podataka važnih za poslovanje.

⁽³⁾ Protokol o suradnji između Europske komisije i Odbora regija potpisan 16. veljače 2012., R/CdR39/2012 točka 7.

Supsidijarnost i proporcionalnost

ODBOR REGIJA

26. zamjećuje da su ispunjena dva preduvjeta za pridržavanje načela supsidijarnosti, a to su potreba za djelovanjem EU-a i dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a. Predložena djelovanja su važna jer uključuju transnacionalne aspekte koje države članice i/ili lokalne i regionalne vlasti same ne mogu regulirati na odgovarajući način. Predložena će djelovanja u usporedbi s izoliranim djelovanjem na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini biti mnogo korisnija jer se, na primjer, osobni podaci sve više prenose preko granica, kako unutarnjih, tako i vanjskih. Uz to će regulatorne obveze na razini EU-a snažno doprinijeti stvaranju jednakih uvjeta i nestanku rupa u zakonu;

27. pozdravlja istinsku predanost Direktive načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti. Budući da incidenti i rizici povezani sa sigurnošću mreža i informacija ne poznaju državne granice, ciljeve postavljene u Direktivi bit će lakše postići na razini EU-a, u skladu s načelom supsidijarnosti. Kada je riječ o zaštiti osobnih podataka, istraživanja pokazuju da građani EU-a vjeruju institucijama kao što je Komisija. ⁽⁴⁾ Direktiva je također u velikoj mjeri usklađena s načelom proporcionalnosti, čime se osigurava da predložena Direktiva ne prelazi preko onog što je potrebno za postizanje ciljeva. Međutim, činjenica da prijedlog za svaku državu predviđa samo jedno nadležno tijelo ili tim za hitne računalne intervencije (CERT) izaziva zabrinutost u pogledu poštovanja načela proporcionalnosti i unutarnjih struktura vlasti država članica EU-a;

28. vjeruje da, iako je paket pravno temeljen na člancima 26. i 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, predloženo djelovanje prelazi ove članke jer prijedlog pokriva sve informacijske sustave u javnoj upravi, uključujući unutarnje informacijske sustave kao što je intranet.

Povelja o temeljnim pravima

ODBOR REGIJA

29. pozdravlja predanost Direktive Povelji o temeljnim pravima Europske unije. Norme, načela i vrijednosti do kojih EU drži u stvarnom svijetu, trebaju vrijediti i na internetu. Informacijske i komunikacijske tehnologije moraju brinuti o potrebama svih članova društva pa i onih koji su gotovo isključeni iz društva. Svi korisnici interneta trebali bi očekivati minimalne standarde za širok spektar potreba, uključujući pouzdanost, sigurnost, transparentnost, jednostavnost, interoperabilnost te smanjenje rizika i odgovornosti. Odbor poziva da se u cilju učinkovite zaštite temeljnih prava, pravne sigurnosti i zadržavanja prava parlamentarnog nadzora u samu Direktivu uvedu

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_359_en.pdf

konkretnija materijalna pravila koja definiraju standarde sigurnosti mreža i informacija. To se posebice odnosi na uvjete za sigurnost mreže i informacija u područjima temeljnih prava, zaštite podataka i zakona o sigurnosti podataka;

30. naglašava da pokušaji zaštite i obrane građana na internetu moraju biti u ravnoteži s pravima, slobodama i načelima koje građanima jamči Povelja. Pozdravlja se važnost donošenja kibernetičkih politika u skladu s temeljnim vrijednostima EU-a. Kao što stoji u prijašnjim mišljenjima, ⁽⁵⁾ ključno je da se ispune svi sigurnosni uvjeti na svim razinama kako bi se osigurala optimalna razina privatnosti i zaštite osobnih podataka te spriječila bilo koja vrsta neovlaštenog praćenja osobnih informacija i profiliranja;

31. naglašava da je, unatoč tome što privatni operatori sve više preuzimaju odgovornost za ključnu infrastrukturu i internetne usluge i što je potrebno priznati njihovu ulogu, država je ta koja mora biti odgovorna za čuvanje slobode i sigurnosti svojih građana na internetu.

Pojednostavljivanje

ODBOR REGIJA

32. napominje da će načelo koje se uvodi diljem Europe da se podaci ljudi i predmeta registriraju samo jednom i kojim se ukida stalno ispunjavanje formulara uvelike pomoći u smanjenju nepotrebne birokracije i smanjiti troškove javne uprave. Mora se obratiti pažnja na usklađenost sa zakonodavstvom o zaštiti podataka.

Obuka

ODBOR REGIJA

33. naglašava da su za učinkovitu kibernetičku obranu potrebni obuka i bolje vještine osoblja, uključujući i zaposlenike lokalnih i regionalnih vlasti. Opširna se obuka mora organizirati za cijelo osoblje, a osobito za specijalizirane tehničare, osoblje koje je izravno uključeno u rad na sigurnosnim procedurama s raznom metodologijom, osoblje koje je općenito ili neizravno uključeno u rad na inovacijama i modernizaciji na području povjerenja i sigurnosti. Stalna je obuka važna za uspjeh e-vlade, dok lokalne i regionalne vlasti imaju sve veću ulogu u informiranju i davanju smjernica građanima o pravilnoj upotrebi sustava i prepoznavanju kibernetičkih prijetnji; ⁽⁶⁾

34. napominje da je sudjelovanje rukovodećeg osoblja ključno za uspjeh. Stoga je ciljano obuka rukovodećeg osoblja također potrebna kako bi dobili znanja i dobru osnovu za razvoj kulture sigurnosti u svojim organizacijama;

35. primjećuje poboljšanja u obrazovanju i obuci postignuta uvođenjem obuke o sigurnosti mreža i informacija te uspostavom prvenstva u kibernetičkog sigurnosti u 2014. godini. Pri tome bi trebalo obratiti pažnju na postojeća događanja u državama članicama i potaknuti razmjenu najboljih praksi. Međutim, budući da je obrazovanje u nadležnosti država članica, smatra da će biti potrebni značajni resursi i planiranje ako se to želi postići do 2014. godine.

Podupiranje poduzeća, inovacija i tehničkih rješenja

ODBOR REGIJA

36. ukazuje na to da zaštita privatnosti ovisi o nekoliko faktora, uključujući o strukturiranju tijela javnog sektora (većinom na lokalnoj razini), približavanju zakonodavstva EU-a, poticanju kulture inovacija kod službenika javnih tijela putem zajedničkoga etičkog kodeksa, a kod građana putem definiranja i podizanja svijesti o njihovim digitalnim potrošačkim pravima, te o upravljanju aplikacijama informacijske tehnologije;

37. smatra da daljnje djelovanje mora biti usmjereno na stimuliranje i poticanje razvoja, na primjenu tehničkih rješenja kada je riječ o ilegalnom sadržaju i štetnom ponašanju na internetu, kao i na poticanje suradnje i razmjene najboljih praksi između raznih uključenih dionika na lokalnoj, regionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini. Telefonske linije za pomoć djeci, roditeljima i skrbnicima, linije pomoći za prijavljivanje zlostavljanja, softver koji omogućava bolje prepoznavanje uvredljivih sadržaja te lako i brzo prijavljivanje iznimno su važni u tom pogledu;

38. preporučuje da se ulože maksimalni napor u povećanje malog broja poduzeća u EU-u (26% do siječnja 2012.) koja su službeno definirala politike o sigurnosti informacijskih i komunikacijskih tehnologija. ⁽⁷⁾ Poduzeća svih veličina moraju se poticati da ulažu u kibernetičku sigurnost, što mogu iskoristiti za marketinško privlačenje potencijalnih klijenata, a usput i ublažiti katastrofalne učinke kibernetičkog kriminala. Poduzeća bi trebala razmotriti pristup kibernetičkoj sigurnosti koji je tehnološki razvijen i usmjeren na poslovanje, a prioritet dati svojoj najvažnijoj poslovnoj imovini ili poslovnim procesima.

⁽⁵⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽⁶⁾ <http://www.enisa.europa.eu/publications/archive/scandinavian-approaches-survey>

⁽⁷⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/ICT_security_in_enterprises

Gospodarski potencijal informacijskih i komunikacijskih tehnologija

ODBOR REGIJA

39. naglašava da je, s obzirom na golemi gospodarski potencijal koji informacijske i komunikacijske tehnologije imaju u europskom gospodarstvu (trenutno 6% BDP-a Europske unije ⁽⁸⁾), potrebno poduzeti konkretne radnje u vezi rješavanja sve većeg problema kibernetičkog kriminala te kako bi se vratilo povjerenje građana i tvrtki u internetsku sigurnost (i ujedno u EU-u smanjio broj korisnika interneta koji su zabrinuti oko, na primjer, plaćanja putem interneta ⁽⁹⁾);

40. smatra da se hitno trebaju uložiti napor i na lokalnoj/regionalnoj, nacionalnoj i razini EU-a kako bi se smanjile goleme financijske štete koje uzrokuje kibernetički kriminal te povećalo povjerenje potrošača;

41. napominje da bi pri planiranju Strategije bilo korisno podrobnije razmotriti kako se može zaštititi i razvijati računalstvo u oblaku koje ima veliki gospodarski potencijal. Brzi porast upotrebe mobilnih električnih uređaja ne pokazuje znakove posustajanja. Izvješće poduzeća Gartner pokazuje da će do 2016. godine više od 50% poslovnih korisnika elektroničkoj pošti pristupiti putem mobilnih uređaja. ⁽¹⁰⁾ Potrebno je istražiti nove probleme i mogućnosti koje sa sobom donose mobilni elektronički uređaji i računalstvo u oblaku. Nadalje, za računalstvo u oblaku potrebna je odgovarajuća arhitektura kako bi se postigla optimalna razina sigurnosti. ⁽¹¹⁾ Odbor je izrazio zabrinutost zbog toga što nedavna komunikacija Europske komisije o računarstvu u oblaku nije dovoljno razrađena kada je riječ o vezi između predložene strategije i drugih pitanja, kao što su sigurna obrada podataka, zakon o autorskim pravima, razvoj dostupnosti i prijenosa podataka. ⁽¹²⁾

Međunarodna suradnja

ODBOR REGIJA

42. smatra da je, s obzirom na globalnu, međusobno povezanu i prekograničnu prijetnju koju predstavlja kibernetički kriminal, potrebno poticati međunarodnu suradnju i dijalog izvan granica EU-a kako bi se stvorio istinski globalan i koordiniran pristup kibernetičkoj sigurnosti. U tom se pogledu mora poticati države članice da se obvežu na Međunarodnu konvenciju o kibernetičkom kriminalu (Konvencija iz Budimpešte). ⁽¹³⁾ Također je važna bilateralna suradnja, osobito s SAD-om, te multilateralna suradnja s nizom međunarodnih organizacija.

Veza između programa EU-u za financiranje i proračunskog okvira

ODBOR REGIJA

43. naglašava važnost poboljšanja koordinacije između postojećih i budućih programa financiranja poput Obzora 2020., Europskog okvira za suradnju i Fonda za unutarnju sigurnost kako bi se osigurao usklađeni pristup ulaganjima u kibernetičko područje;

44. se pita hoće li proračunska sredstva od 1,25 milijuna eura biti dovoljna za izdržljivu i primjerenu infrastrukturu za sigurnost mreža i informacija te je izražava svoje razočaranje zbog odluke o smanjenju sredstava namijenjenih Instrumentu za povezivanje Europe koju je Vijeće donijelo 8. veljače u sporazumu o Višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje od 2014. do 2020. godine. Za financijsku potporu ključnoj infrastrukturi informacijskih i komunikacijskih tehnologija, koja povezuje kapacitete sigurnosti mreža i informacija država članica te olakšava suradnju unutar EU-a potrebno je osigurati jak i veći proračun.

II. PREPORUKE ZA IZMJENE

Amandman 1

Preambula (4)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Na razini Unije treba uspostaviti mehanizam suradnje koji će omogućiti razmjenu informacija i koordinirano otkrivanje i odgovor kada je riječ o sigurnosti mreža i informacija („NIS“). Kako bi taj mehanizam bio učinkovit i uključiv, nužno je da sve države članice raspolazu minimalnim kapacitetima i strategijom za visoku razinu sigurnosti mreža i informacija na svom teritoriju. Uvjeti minimalne sigurnosti također trebaju vrijediti za javnu upravu i operatore ključne informacijske infrastrukture kako bi se potaknula kultura upravljanja rizikom te se osiguralo da se najozbiljniji incidenti prijavljuju.	Na razini Unije treba uspostaviti mehanizam suradnje koji će omogućiti razmjenu informacija i koordinirano otkrivanje i odgovor kada je riječ o sigurnosti mreža i informacija („NIS“). Kako bi taj mehanizam bio učinkovit i uključiv, nužno je da sve države članice raspolazu minimalnim kapacitetima i strategijom za visoku razinu sigurnosti mreža i informacija na svom teritoriju. Uvjeti minimalne sigurnosti također trebaju vrijediti za javnu upravu, uključujući lokalne i regionalne vlasti , i operatore ključne informacijske infrastrukture kako bi se potaknula kultura upravljanja rizikom te se osiguralo da se najozbiljniji incidenti prijavljuju.

⁽⁸⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-71_en.htm

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_390_en.pdf

⁽¹⁰⁾ <http://www.sophos.com/medialibrary/PDFs/other/SophosSecurityThreatReport2012.pdf>

⁽¹¹⁾ <http://www.mcafee.com/hk/resources/reports/rp-sda-cyber-security.pdf>

⁽¹²⁾ CdR 1673/2012.

⁽¹³⁾ <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=185&CM=&DF=&CL=ENG>

Amandman 2

Preambula (9)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Kako bi se postigla i održala visoka zajednička razina sigurnosti mreža i informacija, svaka bi država članica trebala imati državnu strategiju sigurnosti mreža i informacija koja definira strateške ciljeve i konkretne mjere politika koje treba izvršiti. Kako bi se postigao kapacitet odgovora koji omogućuje stvarnu i učinkovitu suradnju na nacionalnoj i razini Unije u slučaju incidenata, potrebno je na nacionalnoj razini izraditi planove o suradnji na području sigurnosti mreža i informacija koji ispunjavaju nužne uvjete.	Kako bi se postigla i održala visoka zajednička razina sigurnosti mreža i informacija, svaka bi država članica trebala imati državnu strategiju sigurnosti mreža i informacija koja definira strateške ciljeve i konkretne mjere politika koje treba izvršiti. Kako bi se postigao kapacitet odgovora koji omogućuje stvarnu i učinkovitu suradnju na nacionalnoj i razini Unije u slučaju incidenata, potrebno je na nacionalnoj razini, a uz puno sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti , treba izraditi planove o suradnji na području sigurnosti mreža i informacija koji ispunjavaju nužne uvjete.

Amandman 3

Preambula (35)

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Iznimno je važno da Komisija u pripremnoj fazi obavi odgovarajuće konzultacije, uključujući i sa stručnjacima. Komisija bi tijekom pripreme i izrade nacrtu delegiranih akata trebala osigurati istovremen, pravovremen i primjeren prijenos relevantnih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.	Iznimno je važno da Komisija u pripremnoj fazi obavi odgovarajuće konzultacije, uključujući i sa stručnjacima. Komisija bi tijekom pripreme i izrade nacrtu delegiranih akata, a čija je namjera dopuniti ili izmijeniti neke elemente temeljnog akta koji nisu ključni , trebala osigurati istovremenu, pravovremenu i primjerenu dostavu relevantnih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.

Amandman 4

Poglavlje 4.

članak 14. stavak 1.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Uvjeti sigurnosti i obavještanje o incidentima	Sigurnosni zahtjevi i obavještanje o incidentima
1. Države članice osiguravaju da javna uprava i tržišni operatori poduzmu odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere za upravljanje rizikom koji ugrožava sigurnost mreža i informacijskih sustava pod njihovom kontrolom ili koje oni koriste u svom djelovanju. Uzimajući u obzir dostignuća tehnike, te će mjere jamčiti razinu sigurnosti koja odgovara riziku. Osobito će se poduzeti mjere za sprečavanje i smanjenje učinka incidenata koji su pogodili njihove mreže i informacijske sustave na njihove glavne usluge čime se osigurava dostupnost usluga temeljenih na tim mrežama i informacijskim sustavima.	1. Države članice osiguravaju da javna uprava i tržišni operatori poduzmu odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere za upravljanje rizikom koji ugrožava sigurnost mreža i informacijskih sustava pod njihovom kontrolom ili koje oni koriste u svom djelovanju. Te mjere na lokalnoj i regionalnoj razini mogu uključivati uspostavu procesa procjene i upravljanja rizikom, provođenje politike informacijske sigurnosti, veću percepciju pitanja kibernetičke sigurnosti te poboljšanje digitalne pismenosti i vještina. Uzimajući u obzir dostignuća tehnike, te će mjere jamčiti razinu sigurnosti koja odgovara riziku. Osobito će se poduzeti mjere za sprečavanje i smanjenje učinka incidenata koji su pogodili njihove mreže i informacijske sustave na njihove glavne usluge čime se osigurava dostupnost usluga temeljenih na tim mrežama i informacijskim sustavima.

Obrazloženje

Uloga lokalnih i regionalnih vlasti u borbi protiv kibernetičkog kriminala je ključna i treba je u potpunosti priznati.

Amandman 5

Poglavlje 4.

članak 16.

Prijedlog Komisije	Amandman OR-a
Standardizacija	Standardizacija
1. Kako bi se osigurala ujednačena primjena članka 14. stavka 1., države članice poticat će primjenu standarda i/ili specifikacija koje se odnose na sigurnost mreža i informacija.	1. Kako bi se osigurala ujednačena primjena članka 14. stavka 1., države članice poticat će primjenu <u>uskladenih</u> standarda i/ili specifikacija koje se odnose na sigurnost mreža i informacija.
2. Komisija će putem provedbenih akata izraditi popis standarda spomenutih u stavku 1. Popis će se objaviti u Službenom listu Europske unije.	2. Komisija će putem provedbenih akata izraditi popis standarda spomenutih u stavku 1. Popis će se objaviti u Službenom listu Europske unije.

Obrazloženje

Europska komisija priznaje da primjena različitih standarda u raznim državama članicama predstavlja velik izazov. Stoga je usklađivanje standarda nužno kako bi se postigla zajednička razina sigurnosti mreža i informacija diljem EU-a.

U Bruxellesu 3. srpnja 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mišljenje Odbora regija – Pametni gradovi i zajednice – europsko partnerstvo za inovacije

(2013/C 280/06)

ODBOR REGIJA

- naglašava da lokalne vlasti nisu tu da samo omoguće djelovanje industrije i da samo budu njena stranka. Potrebno je prepoznati njihovu temeljnu ulogu voditelja i inovatora;
- naglašava da se pristup industrije koji je predložila Komisija treba temeljiti na definiranim i konkretno utvrđenim potrebama građana. Lokalne vlasti igraju odlučujuću ulogu pri utvrđivanju i naglašavanju potreba i očekivanja lokalnih javnih i privatnih dionika kao što su to poduzeća, znanost, civilno društvo i lokalno stanovništvo. Ova odlučujuća veza obuhvaća savjetovanja i učinkovite mehanizme za sudjelovanje na lokalnoj razini i mora u tom radu imati važno mjesto;
- smatra da Komisija treba pojasniti uvjete za prepoznavanje i odabir novih revolucionarnih i inovativnih rješenja te se pobrinuti za to da je taj proces otvoren, transparentan i osobito da je vezan uz određeni postupak javnog natječaja. Također, trebaju se osigurati dovoljna sredstva;
- savjetuje Komisiji da korisnicima sastavi pristupačan vodič s pregledom svih europskih programa i inicijativa koje omogućuju sredstva za inovativne projekte koji bi se lako razvili u okviru partnerstva "Pametni gradovi i zajednice. Vodič bi trebao uključiti inicijative poput Zelene digitalne povelje, Sporazuma gradonačelnika, CIVITAS-a, Concerta itd., a služio bi kao informativni pregled svih programa vezanih uz pametne gradove i zajednice.
- posebno naglašava da će razvoj pametnih mreža biti ključni element u radu na partnerstvu "Pametni gradovi i zajednice".

Izvjestitelj

Ilmar REEPALU (SE/PES), član općinskog vijeća Malmöa

Referentni dokumentKomunikacija Komisije na temu *Pametni gradovi i zajednice - Europsko partnerstvo za inovacije*

C(2012) 4701 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. utvrđuje da Komisija u svojoj komunikaciji "Pametni gradovi i zajednice - Europsko partnerstvo za inovacije" potiče izgradnju europskog partnerstva za inovacije čiji je cilj zajednička uporaba resursa kako bi se razvila i proširila inovativna tehnička rješenja koja se temelje na integraciji energetske, prometne, informacijske i komunikacijske tehnologije u gradskim područjima;

2. slaže se s Komisijom da je jedan od najvećih izazova Europske unije učiniti gradove EU-a u pametnijima i održivijima za život, u socijalnom, gospodarskom i ekološkom smislu. Odbor regija više je puta istaknuo važnost učinkovitih mjera i promjena za potporu i razvoj napora za održivo društvo, što bi dovelo do poboljšanja gradskog okoliša, javnog zdravlja i socijalnog boljitka. Odbor istovremeno želi naglasiti da su gradovi gospodarski, socijalno i ekološki usko povezani sa zaleđem i ruralnim područjima, te da ta povezanost igra veliku ulogu u uravnoteženom i održivom razvoju gradskih i ruralnih područja jer se zrak i voda u ruralnim područjima zagađuju emisijama iz grada;

3. pozdravlja inicijativu Komisije koja je pokrenula partnerstvo za inovacije. Ohrabrujuća je činjenica da Komisija ovom inicijativom naglašava i priznaje bitnu ulogu gradova i lokalnih vlasti u ukupnom radu EU-a u području pametnog, održivog i socijalno uključujućeg rasta. Treba naglasiti da u mnogim slučajevima gradovi prednjače u nastojanjima za izgradnju održivog društva; EU treba u svom radu poduprijeti i ohrabriti taj pozitivan razvoj i visok stupanj ambicije gradova;

4. vidi u primjeni principa systemske integracije i interoperabilnosti preduvjet za stvaranje pametnih gradova. Odbor stoga podupire koncept integriranih sistemskih rješenja Komisije te je uvjeren da takva integrirana rješenja donose značajnu dodatnu vrijednost u usporedbi sa specifičnim sektorskim pristupima. Sektorski projekti i rješenja mogu u drugim kontekstima rezultirati učinkovitim dopunskim mjerama i rješenjima;

5. naglašava da relativni značaj i važnost tri tehnološka područja pokrivena partnerstvom "Pametni gradovi i zajednice (SCC)" ovise o tome u kolikoj mjeri razvoj inovativnih sistemskih rješenja za prepoznavanje potrebe predstavlja cilj projekta. Odbor regija također smatra da bi u razvoju te provođenju projekata i rješenja trebalo omogućiti uključivanje ostalih područja koja pridonose održivom urbanom razvoju kao što su to voda, otpad, zrak, strateško planiranje, servisne inovacije koje potiču građane da upotrebljavaju i razvijaju nova rješenja, ako ona u pogledu rasta donose dodanu vrijednost;

6. primjećuje da Komisija predlaže partnerstvo koje vodi industrija u suradnji s gradovima. Od inicijative se stoga očekuje da revolucionarnim inovativnim rješenjima koja se temelje na povezivanju energetske i prometne tehnologije uz pomoć informacijskih i komunikacijskih tehnologija olakša ulazak na tržište;

7. U svezi s tim želi naglasiti središnju, a često i odlučujuću ulogu lokalnih vlasti u budućem radu. U strategijama i projektima zasnovanim i prihvaćenim u okviru partnerstva "Pametni gradovi i zajednice" (npr. strateški izvedbeni plan) i u donošenju odluka vezanih za lokalna javna sredstva, individualno ili skupno, lokalne vlasti svih demografskih veličina trebaju imati glavnu ulogu;

8. naglašava da lokalne vlasti nisu tu da samo omoguće djelovanje industrije i da samo budu njena stranka. Potrebno je prepoznati njihovu temeljnu ulogu voditelja i inovatora;

9. naglašava da se pristup industrije koji je predložila Komisija treba temeljiti na definiranim i konkretno utvrđenim potrebama građana. Lokalne vlasti najbliže su vlasti građanima te igraju odlučujuću ulogu pri utvrđivanju i naglašavanju potreba i očekivanja lokalnih javnih i privatnih dionika kao što su to gospodarstvo, znanost, civilno društvo i lokalno stanovništvo. Ova odlučujuća veza obuhvaća npr. savjetovanja i učinkovite mehanizme za sudjelovanje na lokalnoj razini i mora u tom radu imati važno mjesto. Takav sustav će promicati rješenja koja se temelje na jedinstvenim i specifičnim potrebama lokalnih vlasti, dionika i stanovnika, a osigurat će i da ta rješenja pružaju dodatnu vrijednost kao alternativa primjerima neoptimalnih sektorskih rješenja;

10. pozdravlja dugoročni cilj partnerstva "Pametni gradovi i zajednice" Komisije da se do 2020. godine razvije i raširi najmanje 20 revolucionarnih inovativnih rješenja koja povezuju energiju, promet te informacijsku i komunikacijsku tehnologiju. U svezi s tim Odbor želi naglasiti važnost stvaranja uvjeta da se u brojnim gradovima Europske unije inovativna rješenja mogu preuzeti, prilagoditi i provesti, te izražava zadovoljstvo da Komisija naglašava potrebu za djelovanjem na strani potražnje (npr. razvoj novih poslovnih modela). Da bi se to postiglo, Odbor poziva Komisiju da kao jedan od kriterija za odabir projekata bude snažna veza između revolucionarnog i inovativnog rješenja te između provođenja i širenja rezultata za primjenu u regijama i gradovima u različitim dijelovima Europe. U projektima treba dati prednost plodonosnoj sinergiji

temeljenoj na međusobnoj povezanosti sudionika projekta te razvoju i financiranju instrumenata. Istovremeno treba pomoći gradovima da smanje utjecaj na okoliš kroz stvaranje rješenja koja će na temelju intenzivne uporabe informacijske i komunikacijske tehnologije u okviru održivog gradskog modela poboljšati energetske učinkovitost grada, poticati korištenje obnovljivih izvora energije i pojednostavniti mobilnost uz znatno smanjenje emisije CO₂ i drugih štetnih plinova;

11. Uz sudjelovanje građana i uz konzultacije, ključni faktor uspjeha partnerstva "Pametni gradovi i zajednice" je osiguravanje učinkovitog planiranja na razini zajednice tako da se odluke donose u suradnji između lokalnih vlasti i svih važnih nacionalnih ili regionalnih agencija, dobrovoljnog sektora i poduzeća koja djeluju na tom području, naglašavajući važnu ulogu pružatelja energetske usluge ako su izravno vezani za ciljeve partnerstva;

12. smatra da Komisija treba pojasniti uvjete za prepoznavanje i odabir novih revolucionarnih i inovativnih rješenja. Komisija se treba pobrinuti za to da je taj proces otvoren, transparentan i osobito da je vezan uz određeni postupak javnog natječaja. Također, trebaju se osigurati dovoljna sredstva;

13. ističe raznolikost gradskih struktura EU-a. Neke regije imaju policentričnu strukturu grada, dok u drugim regijama dominira jedan veliki grad okružen brojnim manjim gradovima. Bez obzira na njihovu veličinu, gradovi su centri javnih i privatnih usluga kao i stvaranja znanja, inovacija i poduzetništva; postoje iznimni slučajevi regija s dubokom demografskom i prostornom neravnotežom, u kojima nema nikakvog govora o mreži gradova. U takvim slučajevima neke lokalne vlasti mogu obuhvaćati zajednice koje mogu biti uključene u partnerstvo "Pametni gradovi i zajednice";

14. primjećuje da se gradovi bez obzira na njihovu veličinu suočavaju sa sličnim izazovima i da im trebaju slična rješenja kako bi stvorili održivu okolinu; vjeruje da bi partnerstvo "Pametni gradovi i zajednice" trebalo uzeti u obzir ovaj vid te da je istovremeno važno razviti inovativna rješenja koja stvaraju ekonomiju razmjera te imaju stvarni utjecaj na gradove i njihovo stanovništvo;

15. podsjeća da je izraz "i zajednice" uključen u ime partnerstva "Pametni gradovi i zajednice" upravo kako bi se naglasilo da se pojam gradova ili gradskih područja vrlo različito definira. Postoji mnogo slučajeva u državama članicama gdje lokalne vlasti službeno nisu grad, ali su zapravo mnogo veće i imaju mnogo više važnih resursa i kapaciteta u odnosu na druge općine koje se u pravnom ili geografskom smislu

smatraju gradovima. Isto tako u mnogim slučajevima skupine lokalnih vlasti mogu udružiti i udružuju svoja sredstva čija je ukupna količina veća i značajnija nego u gradovima; u takvim slučajevima koji mogu uključivati i metropolitanska područja i velika gradska područja, uloga regionalnih vlasti u usklađivanju i promicanju integriranih politika može biti odlučujuća;

Provođenje partnerstva za inovacije Pametni gradovi i zajednice

16. izražava zadovoljstvo da su u Sedmom okvirnom programu za istraživanje i razvoj za 2013. g. predviđena dodatna sredstva za projekte koji su dio partnerstva za inovacije Pametna mjesta i zajednice.

17. smatra da je bitno da se u okviru novog programa Obzor 2020. predvidi dovoljno sredstava kako bi partnerstvo za inovacije Pametni gradovi i zajednice moglo pridonijeti ispunjenju ciljeva Komisije;

18. naglašava da provedba partnerstva "Pametni gradovi i zajednice" ne mora dovesti do smanjenja financiranja sredstava ostalih programa koji podupiru nastojanja lokalnih vlasti da stvore pametne gradove i zajednice, a posebno svih onih programa koji su se pokazali uspješnima na lokalnoj razini. Za Komisiju bi također bilo dobro odrediti tematska područja i sredstva koja se dodjeljuju u okviru programa Horizon 2020;

19. primjećuje da su regionalna politika i strukturni fondovi imali pozitivan učinak na provedbu strategija za pametne gradove, te ističe da bi oni mogli igrati ključnu ulogu u daljnjem razvoju partnerstva "Pametni gradovi i zajednice". Prijedlozi za pregled kohezijske politike za razdoblje od 2014. godine sadrže jasnu gradsku dimenziju, uključujući osiguravanje sredstava za održivi gradski razvoj u okviru fondova za regionalni razvoj. Treba objasniti kako ova sredstva mogu doprinijeti stvaranju pametnih gradova u cilju da se razvije sinergija te da se pomogne izgradnji integriranog pristupa u području gradskog razvoja koje isto tako uzima u obzir okolno ruralno područje;

20. savjetuje Komisiji da sastavi vodič s pregledom svih europskih programa i inicijativa koje omogućuju sredstva za inovativne projekte koji bi se lako razvili u okviru partnerstva "Pametni gradovi i zajednice". Vodič bi trebao uključiti inicijative kao Zelena digitalna povelja, Sporazum gradonačelnika, CIVITAS, Concerto, itd. Ovakav vodič bio bi od velike važnosti lokalnim vlastima, industriji i drugima jer bi pružao informativni pregled svih programa vezanih uz pametne gradove i zajednice; mogli bi ga primjerice tiskati na naslovnoj stranici mreže dionika;

21. naglašava važnost integriranog pristupa financijskoj potpori EU-a za partnerstvo "Pametni gradovi i zajednice" i ostalim izvorima financiranja EU-a kao što su to Europski strukturni fond za ulaganja, Instrument za povezivanje Europe i LIFE 2014. -2020., posebice zbog osiguravanja kontinuirane potpore inicijativi "Pametni gradovi i zajednice" i izbjegavanja nepotrebne nedosljednosti, preklapanja i dupliciranja;

22. pozdravlja preporuku Komisije državama članicama da odrede financijska sredstva za promicanje mjera za razvoj i širenje inovativnih rješenja u okviru partnerstva "Pametni gradovi i zajednice";

23. zaključuje da su projekti vodilje središnji element inicijative "Pametni gradovi i zajednice"; oni obuhvaćaju strateška partnerstva poduzeća iz tri sektora čija je pokretačka sila inovativnost te lokalnih čelnika i vlasti;

24. u svezi s tim upozorava na različite uloge i poglede industrije i gradova. Glavna zadaća industrije razvoj je tehničkih specifikacija i rješenja koja se mogu primjenjivati i širiti u drugim gradovima. Lokalne vlasti i njihovi stanovnici snose glavnu odgovornost za utvrđivanje i prenošenje informacija o konkretnim potrebama mjesta i područja za koja treba razviti odgovarajuća tehnička rješenja. Stoga je vrlo važno da se oblikovanje i vođenje projekata temelji na potrebama i zahtjevima, uzimajući u obzir dodatnu vrijednost tehnologije i inovacije;

25. mišljenja je da su projekti vodilje ključna komponenta partnerstva "Pametni gradovi i zajednice". S obzirom na to da lokalne vlasti najbolje mogu odrediti potrebe grada vezano uz održiva rješenja, one bi trebale imati vodeću ulogu u konzorciju i projektima vodiljama. Komunikacija Komisije to ne spominje, pa bi to trebalo razjasniti u budućem radu;

26. smatra da je potrebno jasno definirati ulogu drugih čimbenika u konzorcijima i projektima kako bi se osigurali dobri uvjeti i ravnoteža u partnerstvu. Također smatra da bi strukturu projekata vodilja i konzorcija trebalo uspostaviti putem javnih natječaja, u cilju jasnog definiranja oblika konzorcija i uloga različitih aktera koji su uključeni u razvoj projekata, te da okvir za partnerstvo "Pametni gradovi i zajednice" bude transparentan;

27. primjećuje da Komisija u svojoj Komunikaciji dopušta mogućnost budućeg uređivanja ovog područja kako bi podržala komercijalnu primjenu budućih projekata. Odbor regija ne želi isključiti takve mjere te smatra važnim da se u svim budućim pravilima strogo poštuju načela proporcionalnosti i supsidijarnosti te rješenja prilagođena lokalnim uvjetima;

28. stoga smatra da Komisija jasno treba razjasniti buduće propise koje ima na umu i dati primjer takvih propisa ili relevantnih područja, što je vrijedna informacija sudionicima konzorcija i projekata.

29. smatra da je važno utvrditi relevantne pokazatelje povezane s aktivnostima na svakom projektu, a koji se podudaraju s prioritetima EU-a i s ključnim izazovima u području energije, prometa i informacijske i komunikacijske tehnologije kao što su npr. zaštita okoliša, energetska učinkovitost gradova, udio obnovljivih izvora energije pri uporabi energije, skupna uporaba infrastrukture itd.;

30. ponavlja da je situacija u svakom gradu jedinstvena te stoga naglašava da je važno da lokalne vlasti mogu prilagoditi pokazatelje lokalnim uvjetima. Lokalne zajednice trebale bi u suradnji s industrijskim konzorcijem odrediti ciljne vrijednosti za pojedine pokazatelje. Istovremeno je važno da pokazatelji pruže smjernice za industriju, uključujući mala i srednja poduzeća (MSP), kako bi omogućili ispunjenje ciljeva i rješenje glavnih izazova na razini EU-a; u svakom slučaju, ciljevi će se odrediti u okviru strategije 20-20-20 EU-a, i trebali bi se ostvariti do 2020. godine.

31. preporučuje da Komisija osigura financiranje za istraživanje i razvoj regionalnih inovativnih ekosustava, potrebnu cijelju Europi. U području inicijative Pametni gradovi i zajednice potrebni su pokusi koji povezuju materijalne i operativne značajke zgrada i cijele infrastrukture s različitim vrstama razvoja i usluga koje oblikuju i održavaju gradovi i drugi operateri. To regionalno oblikovanje uz potporu IKT-a potrebno je kako bi se pružila vjerodostojna osnova za analizu životnog ciklusa različitih ulaganja kao i za razvoj poduzetničkih aktivnosti usmjerenih na korisnika, građanskih inicijativa te donošenja odluka;

32. pozdravlja namjeru Komisije da sustav za nadzor temelji na već utvrđenim procedurama poput onih koje se koriste u inicijativama kao što su Sporazum, gradonačelnika i Zelena digitalna povelja. Treba napomenuti da su na razini EU-a postavljeni minimalni ciljevi te da gradove treba ohrabriti da ciljeve postave na višu razinu i time postanu uzor;

33. pozdravlja poziv Komisije na razmjenu iskustava i širenje dobre prakse na međunarodnoj razini. Isticanjem konkretnih i uspješnih europskih primjera na međunarodnoj razini doprinijelo bi promicanje europske industrije, a što bi predstavljalo dodatni poticaj za provedbu strategije Europa 2020. Ciljeve u području međunarodne suradnje u sklopu partnerstva "Pametni gradovi i zajednice" treba podržati posebnim sredstvima;

34. primjećuje da Komisija nabroja vrste međusektorskih tema koje bi bile primjerene kao teme projekata, poput pametnih građevina, pametnih sustava ponude i potražnje, održive gradske mobilnosti i zelenog IT-ja. Te teme su važne, ali Odbor naglašava da popis tema nije iscrpan te da bi ga se moglo nadopuniti ostalim relevantnim temama. Informacijsku i komunikacijsku tehnologiju treba npr. istaknuti kao osnovni

preduvjet za razvoj isplativih i korisniku pristupačnih elektroničkih usluga unutar područja obuhvaćenih inicijativom. U popis projekata trebalo bi uključiti i usklađivanje upravljanja energijom i otpadom;

35. posebno naglašava da će razvoj pametnih mreža biti ključni element u radu na partnerstvu "Pametni gradovi i zajednice". U svezi s tim Odbor ukazuje na nedavno usvojeno mišljenje "Obnovljiva energija: glavni sudionik na europskom energetsom tržištu", te iznova naglašava važnost koju bi imao razvoj pametnih mreža.

36. ukazuje na glavne izazove koje predstavlja činjenica da se energija iz obnovljivih izvora dovodi u energetske mreže koje nisu namijenjene za tu vrstu energije. Široka uporaba energije iz obnovljivih izvora zahtjeva ulaganja u poboljšanje mreža čije trenutno stanje ograničuje razvoj obnovljivih izvora energije. U tom pogledu važnu ulogu igra razvoj pametnih mreža.

37. također ukazuje na još jedno područje u kojem pametne mreže mogu ostvariti dodatnu vrijednost, a to je skladištenje viška energije koje može poboljšati ravnotežu između ponude i potrošnje energije. Pametne mreže i s njima povezane tehničke aplikacije koje omogućuju izjednačavanje oscilacija u proizvodnji i potrošnji energije te ravnomjerni protok energije mogli bi pridonijeti značajnom ekonomskom razvoju, umanjiti troškove proizvođačima kao i potrošačima te značajno doprinijeti razvoju pametnog gradskog okoline;

38. naglašava da uporaba isključivo tehničkih sistema i aplikacija ne može stvoriti pametnu i održivu gradsku okolinu. Tehnički razvoj mora se podudarati s nastojanjima da se promjeni način potrošnje energije stanovnika i poduzeća;

39. primjećuje da su unutar brojnih europskih gradova prisutne velike razlike u odnosu na energetske učinkovitost. Razvoj održivog gradskog okoliša zahtijeva posebne napore kako bi se obnovile zgrade, koristeći odgovarajuće financijske instrumente te dajući ključnu ulogu obnovljivim izvorima energije.

Upravljanje partnerstvom "Pametni gradovi i zajednice"

40. vjeruje da struktura upravljanja partnerstvom "Pametni gradovi i zajednice" treba biti učinkovita i odgovarajuća, ali

također jednostavna i transparentna kako bi se ostvarili ciljevi; no smatra da Komisija nije primjereno naglasila ključnu ulogu lokalnih vlasti svih demografskih veličina u strukturi upravljanja. Lokalne vlasti trebaju imati značajnu priliku utjecanja na odluke i sudjelovanja na svim razinama upravljanja: u skupinama na visokim razinama i dioničkim platformama te u radnim skupinama koje će se osnovati kasnije;

41. smatra da Komisija treba razjasniti osnovu i proces imenovanja članova skupine na visokoj razini. U procesu treba osigurati odgovarajuću zastupljenost lokalnih vlasti;

42. nadalje vjeruje da je važno omogućiti dovoljnu zastupljenost lokalnih vlasti u raznim skupinama dioničkih platformi (npr. skupina "Roadmap") kako bi se dala određena važnost lokalnoj perspektivi;

43. poziva na blisku suradnju lokalnih vlasti u upravljanju kako bi se osiguralo da se razvijeni projekti i rješenja temelje na potrebi gradova i njihovih stanovnika. Kao što je gore navedeno, lokalne vlasti najbolje razumiju potrebe svog stanovništva i složene sustave gradova; bez tih vještina i znanja u sistemu upravljanja, postoji rizik da rezultati neće biti optimalni;

44. zagovara uključenje mehanizama za praćenje i nadzor u strukturu upravljanja kako bi se sva raspoloživa financijska sredstva upotrijebila učinkovito te u skladu s ciljevima partnerstva "Pametni gradovi i zajednice". Dionici moraju biti upoznati sa sustavom praćenja i nadzora koji mora biti transparentan;

45. smatra da je izuzetno važno da se sve važne informacije o partnerstvu "Pametni gradovi i zajednice" objave na učinkovit način i da budu dostupne svim relevantnim dionicima kako bi se olakšalo prikupljanje i razvijanje ideja o novim projektima usmjerenima na budućnost, a koje će kasnije biti osnova za projekte. U tome su uloga Komisije, ali i nastojanje lokalnih vlasti vrlo važni jer oni najbolje poznaju lokalno gospodarstvo i industriju. Različite vrste mreža na razini EU-a, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, mogu u tom kontekstu igrati važnu ulogu; također, ne treba zaboraviti važnost upravljanja na viša razina u kojoj svaka razina javne uprave pridonosi razvoju projekata u okvirima njezinih ovlasti i sredstava;

46. naglašava da operativni postupci, sastanci, obrada dokumenata itd. trebaju biti učinkoviti kako bi ohrabрили, a ne unazadili rad svih dionika. Operativni postupci trebaju biti jasno definirani u svim radnim skupinama.

U Bruxellesu 4. srpnja 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mišljenje Odbora regija – Akcijski plan za e-zdravlje 2012.-2020. – inovativno zdravstvo za 21. stoljeće

(2013/C 280/07)

ODBOR REGIJA

- ističe da svi stanovnici EU-a trebaju imati koristi od razvoja e-Zdravlja, dajući im priliku da preuzmu kontrolu nad vlastitim zdravljem, pri čemu taj razvoj ne smije prouzročiti daljnje nejednakosti u pogledu dostupnosti i uporabe zdravstvenih službi;
- primjećuje da su u mnogim zemljama članicama EU-a regionalne i lokalne vlasti odgovorne za planiranje, osmišljavanje provođenje, ispitivanje i financiranje zdravstvene i socijalne politike. Stoga je i razumljivo da regionalne vlasti moraju biti usko uključene u sve reforme koje utječu na zdravstvenu i socijalnu skrb.
- poziva na velike napore za promicanje zdravstvenog obrazovanja, inovacija i promjena koje pokreće stručnost i svijest o tome da današnja postignuća već sutra mogu biti zastarjela u području e-Zdravlja koje se brzo mijenja.
- skreće pozornost na činjenicu da se velike količine podataka o zdravlju, skrbi i socijalnoj brizi trenutno pohranjuju odvojeno te uvjerava da bi učinkovitija i međusektorska uporaba tih podataka mogla modernizirati europske sustave zdravstvene zaštite te pridonijeti razvoju jačeg i učinkovitijeg sustava skrbi u cjelini;
- primjećuje da ključni faktori uspješnog razvoja i uvođenja e-Zdravlja uključuju angažman lokalne vlade, decentraliziranu pohranu podataka, kvalitetno informiranje građana i pacijenata te aktivnu suradnju sa zdravstvenim djelatnicima;
- ponovno naglašava da opsežna uporaba e-Zdravlja ne ovisi samo o pravnim i tehničkim mogućnostima već ponajprije o povjerenju građana, pacijenata i zdravstvenih djelatnika; stoga smatra da je potrebno riješiti pitanja koja se odnose na zaštitu privatnosti, povjerljivost, zaštitu podataka i odgovornost, kako bi se zaštitili osjetljivi podaci od prodora u računalni sustav, spriječilo odavanje podataka, napad na privatnost ili drugi oblici zlouporabe.

Izvjestitelj	g. Johan SAUWENS, član Flamanskog parlamenta (BE/EPP)
Referentni dokument	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija - Akcijski plan za e-Zdravlje 2012. - 2020. - inovativno zdravstvo za 21. stoljeće. COM(2012) 736 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. podupire komunikaciju Komisije o Akcijskom planu za e-Zdravlje 2012. - 2020., koja prikazuje strategiju za e-Zdravlje u Europskoj uniji i definira glavne ciljeve koje treba postići kako bi se iskoristio njen puni potencijal. Ovaj plan predstavlja značajan korak unaprijed u pripremanju europskih sustava zdravstva za izazove koje treba savladati u pogledu poboljšanja kvalitete skrbi, za učinkovitije iskorištavanje sve oskudnijih izvora dostupnih za zdravstvo, za smanjenja dodatne birokracije za pacijente, zdravstvene djelatnike i vlade i za inovativnost u području informacijskih tehnologija, proizvodnje i usluga;

2. slaže se s tvrdnjom Komisije da građani EU-a neće imati koristi čak ni od najboljih mogućih rješenja za e-zdravlje ako se ta rješenja provode na fragmentiran i neujednačen način. Odbor pozdravlja činjenicu da je Komisija usmjerila svoju pažnju na pravne, organizacijske, semantičke i tehničke okvire, smjernice i zahtjeve interoperabilnosti;

3. naglašava da su zdravstvena i socijalna politika u mnogim državama članicama centralizirane te da regionalne vlasti trebaju imati veću ulogu u raspravama;

4. ističe da svi stanovnici EU-a trebaju imati koristi od razvoja e-Zdravlja, pri čemu taj razvoj ne smije prouzročiti (veće) nejednakosti u pogledu dostupnosti i uporabe zdravstvenih službi. U središtu revolucionarnog akcijskog plana za e-Zdravlje trebaju biti potrebe pacijenata; pacijenti imaju pravo odlučivati o pristupanju njihovim podacima te im se treba jasno objasniti na koji način i tko može pristupiti tim podacima. e-Zdravlje treba omogućiti kontrolu nad građanima i pacijentima kontrolu nad njihovim vlastitim zdravljem.

5. naglašava da nove aplikacije trebaju biti dostupne osobama s invaliditetom, starijim osobama ili ranjivim

građanima te ojačati njihovu neovisnost. Dostupnost treba biti obavezan uvjet za uvođenje bilo kojeg proizvoda ili softverske aplikacije;

II. VAŽNOST ZA ODBOR REGIJA

6. primjećuje da su u mnogim zemljama članicama EU-a regionalne i lokalne vlasti odgovorne za planiranje, osmišljavanje provođenje, ispitivanje i financiranje zdravstvene i socijalne politike. Stoga je i razumljivo da regionalne vlasti moraju biti usko uključene u sve reforme koje utječu na zdravstvenu i socijalnu skrb.

7. u svezi s tim ukazuje na Izvješće o strategiji za e-Zdravlje 2011. koje se bavi infrastrukturom na području e-Zdravlja te u kojem se navodi da je "vođenje elektroničkih zdravstvenih zapisa u većim zemljama previše komplicirano. Dosadašnja europska iskustva pokazuju da zemlje s više od deset milijuna stanovnika, osobito one čiji se zdravstveni sustav ne temelji na pristupu "odozgo prema dolje" ne ispunjavaju svoje ciljeve. [...] Čini se da je najbolje rješenje srednji put, kojim se izabiru lokalni i regionalni sustavi koji se temelje na nacionalnoj infrastrukturi".

8. ističe da nedavna studija Odbora regija pod naslovom *Dinamični zdravstveni sustavi i nove tehnologije: rješenja za e-Zdravlje na lokalnoj i regionalnoj razini* (Dynamic health systems and new technologies: eHealth solutions at local and regional levels) ukazuje na to da je e-Zdravlje na vrhu dnevnog reda za lokalne i regionalne vlasti u Europi;

9. smatra da treba ojačati međuregionalnu suradnju te razmjenu praktičnih i političkih iskustava, kako bi predvoditelji u području e-Zdravlja lako prenijeli svoje znanje na nove članove. Europska komisija ovdje ima ulogu skupljanja i udruživanja znanja i najboljih praksi. Potrebna je temeljita analiza kako bi se utvrdilo koje inicijative i modeli u području e-Zdravlja mogu biti najučinkovitije provedeni na razini EU-a;

Pismenost u području zdravstva

10. smatra da je bolje poznavanje vlastitog zdravlja važan čimbenik u strategijama za uklanjanje zdravstvenih nejednakosti. Uz digitalnu pismenost i širokopojasni pristup internetu,

viša razina znanja o zdravlju omogućit će osobama koje žive u udaljenim, rijetko naseljenim kao i zapostavljenim regijama, pristup točnim informacijama, preventivnim zdravstvenim mjerama te liječničkom savjetu kao i lako dostupnoj pomoći putem interneta, liječenju i liječničkom nadzoru;

11. smatra da su točne, pouzdane i dostupne informacije prilagođene određenim društvenim skupinama preduvjet za digitalnu pismenosti u području zdravstva. To znači da vlada i privatni sektor trebaju pružiti jasne i relevantne informacije, a zdravstveni radnici moraju pogotovo biti svjesniji zdravstvene pismenosti svojih pacijenata;

Izazovi

12. ističe da se područje e-Zdravlja brzo razvija i stalno mijenja. Današnja postignuća već sutra bi mogla biti zastarjela. Prijelaz s tradicionalnog zdravstvenog sustava na sustav e-Zdravlja zahtijeva potrebne infrastrukture na području informacijske tehnologije i digitalnu pismenost, no prije svega i promjene u odnosima između medicinskog osoblja, socijalnih radnika, istraživača, osiguravatelja, pacijenata i vlade. Također, potrebni su veliki napor i za promicanje inovacija i promjena, školovanja i stručnosti;

13. u svezi s tim ukazuje na zaključke radne skupine na temu praćenja nacionalnih strategija za e-Zdravlje (Bruxelles 2011.), koji potvrđuju kako se uspostavilo da [je] "provođenje strategija za [e-Zdravlje] diljem Europe kompliciraniji i dugotrajniji proces od očekivanog. Pored toga, složenost e-Zdravlja u upravnom smislu jako je podcijenjena";

14. primjećuje da su u nekim regijama računalne vještine medicinskog osoblja i socijalnih radnika slabe, pa je i razumijevanje mogućnosti e-Zdravlja otežano. Isto vrijedi i za kvalitetu, lakoću upotrebe i značajke postojeće programske opreme za medicinsko osoblje i socijalne radnike. To je žalosno i koči napredak e-Zdravlja. Zahtjevi koje bi medicinska programska oprema, a naročito elektronički zdravstveni zapisi, morali ispunjavati, trebaju biti jasnije definirani kako bi se lako ocijenila

njihova kvaliteta i razvili postupci označavanja. Između zdravstvenog sektora i sektora informacijske tehnologije trenutno nema dovoljno učinkovite komunikacije;

Interoperabilnost

15. skreće pozornost na činjenicu da se velike količine podataka o zdravlju, skrbi i socijalnoj brizi trenutno pohranjuju odvojeno. Učinkovita uporaba tih podataka mogla bi promijeniti sliku o zdravstvenoj zaštiti te pridonijeti razvoju jačeg i učinkovitijeg sustava skrbi u cjelini. To znači da informacijske tehnologije ne trebaju biti ograničene samo na usluge medicinskog liječenja već ih treba proširiti na područje socijalne skrbi, života uz tuđu pomoć, prevencije i dobrobiti. To proizlazi iz načela da korisnici usluge moraju biti u središtu svakog sustava zdravstvene i socijalne skrbi, te da sukladno tome treba prilagoditi različite usluge unutar sustava. e-Zdravlje može pomoći u smanjenju rascjepkanosti sektora za skrb i u promicanju cjelovitog pristupa osobama kojima treba skrb;

16. vjeruje da je ključ za bolju kvalitetu skrbi (veća učinkovitost i kontinuitet, jačanje uloge pacijenta, itd.) elektronička razmjena podataka između sudionika u zdravstvenom sektoru. Trenutno se u mnogim zemljama i regijama medicinski podaci još uvijek pohranjuju na fragmentiran način (pohranjeni su u datotekama na osobnim računalima liječnika opće prakse ili specijalista ili na bolničkim serverima) bez mogućnosti njihove razmjene u liječenju određenog pacijenta. Može se dogoditi da u slučaju hitnog slučaja dežurni liječnik opće prakse ili liječnik u hitnoj medicinskoj službi nema pristup najvažnijim ili najnovijim medicinskim podacima o pacijentu. Ovaj je problem izraženiji kada je pacijent u inozemstvu gdje jezične barijere otežavaju komunikaciju između pacijenata i medicinskog osoblja, te će predstavljati još veći izazov kada praktični učinci Direktive EU-a od 9. ožujka 2011. o primjeni prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj skrbi postanu jasniji. Laboratorijska ispitivanja i medicinska snimanja često se nepotrebno ponavljaju zbog nedostupnosti najnovijih podataka o pacijentu;

17. pozdravlja činjenicu da se u akcijskom planu za e-Zdravlje velika pozornost posvećuje pitanju okvira interoperabilnosti. Tržište e-Zdravlja u EU-u vrlo je rascjepkano, a zbog rješenja koja nude informacijske i komunikacijske tehnologije, i to često za krajnje lokalne uvjete, ti sustavi su skuplji i nedostupni drugima, nepouzdati i neprilagođeni za druge namjene ili nove primjene. Ovo predstavlja zapreku sektoru informacijskih tehnologija zbog ograničavanja pristupa tržištu te

smanjenja profitabilnosti razvoja proizvoda, što koči prijeko potrebne inovacije. Akcijski plan pruža mogućnosti za gospodarske inicijative velikim i malim poduzećima u svim europskim zemljama;

18. smatra važnim da će se mreži e-Zdravstva u ovoj kalendarskoj godini na raspolaganje staviti okvir za interoperabilnost. Pri proučavanju zakona država članica o elektroničkim zdravstvenim zapisima također treba uzeti u obzir regionalne propise;

19. pozdravlja naglasak na užoj suradnje s međunarodnim i svjetskim organizacijama kao što je Svjetska zdravstvena organizacija (WHO). Potreban je dogovor o kodiranju medicinskih podataka i jedinstvene uporabe međunarodnog sustava klasifikacije bolesti kako bi se omogućilo liječničko donošenje odluka putem računala;

Povjerenje

20. vjeruje da opsežna uporaba e-Zdravlja ne ovisi samo o pravnim i tehničkim mogućnostima već ponajprije o povjerenju građana, pacijenata i zdravstvenih djelatnika. Stoga je potrebno prije svega riješiti probleme koji se odnose na zaštitu privatnosti, povjerljivost, zaštitu podataka i odgovornost kako bi zaštitili osjetljive podatke od upada u računalni sustav, spriječili curenje podataka, napad na privatnost ili druge oblike zlouporabe;

21. skreće pozornost na jedan od najvažnijih zaključaka međunarodne ankete o elektroničkim zdravstvenim zapisima (Utrecht, 6. veljače, 2012.) *Internationaal onderzoek EPD's* do kojeg je došao KPMG-a na temelju usporedbe sa šest europskih zemalja, a u kojem stoji da je prisutan sve veći odmak od velikih nacionalnih programa u korist regionalnog pristupa, što omogućuje bolju kontrolu nad složenosti i veću uključenost lokalnog stanovništva. Prema KPMG-u, zahvaljujući korištenju jedinstvenih standarda raste svijest o tome da ne postoji potreba za nacionalnom bazom podataka, te da je moguće decentralizirano pohranjivanje podataka i upravljanje pri izvoru. Kritični faktori uspjeha u progresivnom razvoju i uvođenju e-Zdravlja trebali bi uključiti lokalni angažman, decentraliziranu pohranu podataka, kvalitetno informiranje građana i pacijenata te progresivni pristup koji uključuje pilot projekte u koje su aktivno uključeni zdravstveni djelatnici;

Odnosi

22. ističe da je odnos između zdravstvenih djelatnika i pacijenata osoban i jedinstven te da treba ostati takav. Razvoj

e-Zdravlja taj odnos može ojačati i poboljšati, ali nije realno - a ni poželjno - očekivati da će virtualna interakcija potpuno zamijeniti osobni kontakt. Dakle, korištenje e-Zdravstvenih usluga treba ograničiti na utvrđene profesionalne kategorije u području zdravlja i njege;

23. ističe da postoji rastuća napetost oko vlasništva nad i odgovornosti za zajedničke osobne podatke u elektroničkim zdravstvenim zapisima. U idealnom slučaju pacijent bi trebao imati svoj vlastiti prostor u elektroničkom zdravstvenom zapisu u kojem bi mogao, primjerice, upisati rezultate dobivene putem vlastitog praćenja (npr. izmjereni šećer u krvi, krvni tlak, raspoloženje i sl.);

24. primjećuje da, kako kronične bolesti zauzimaju sve važnije mjesto u medicinskoj praksi s obzirom na starenje stanovništva, zdravstvenu statistiku i popis uzroka zdravstvenih troškova, sve više do izražaja dolazi važnost multidisciplinarnog pristupa kronično bolesnim pacijentima. Brojni stariji bolesnici pate od više bolesti istovremeno i trebaju usluge raznih pružatelja medicinskih usluga s komplementarnim vještinama. To se odnosi i na bolničko liječenje i kućnu njegu. e-Zdravlje i elektronička razmjena informacija između pacijenata, njihovih liječnika i svih osoba koje su uključene u njihovo liječenje mogu pružiti osobito vrijedan doprinos dobroj i pravovremenoj skrbi prilagođenoj pacijentu.

Financiranje

25. žali zbog drastičnog smanjenja proračuna Instrumenta za povezivanje Europe, koji je iznosio 50 milijardi eura- od čega je 9,2 milijardi eura bilo namijenjeno širokopojasnom pristupu internetu i digitalnim vezama, a smanjen je na 29,3 milijarde eura od kojih je navedenim uslugama namijenjena samo jedna milijarda eura;

26. pita se hoće li opsežno uvođenje interoperabilnih, prekograničnih usluga e-Zdravlja, koje je Komisija predvidjela za 2014. g. u okviru Instrumenta za povezivanje Europe, ostati na dnevnom redu ako Europski parlament odobri smanjenje sredstava za taj instrument;

27. nada se da neće biti smanjen proračun za aktivnosti na području istraživanja i inovacije koje su planirane za razdoblje 2014.-2020. u okviru komponente "Zdravlje, demografske promjene i dobrobit" programa Horizon 2020. te da će se

studije usredotočiti na troškovnu učinkovitost tehnologija e-Zdravlja mjere za zaštitu privatnosti, sudjelovanje korisnika i uključivanje rješenja usmjerenih na potrebe pacijenata u europske zdravstvene sustave;

Supsidijarnost

28. ističe da su države članice odgovorne za organizaciju i pružanje zdravstvenih usluga i zdravstvene skrbi. U brojnim državama članicama lokalne i regionalne vlasti odgovorne su za cjelokupnu zdravstvenu i socijalnu politiku ili za njen značajni dio;

29. primjećuje da, posebice u siromašnijim područjima, još uvijek postoje tehničke, logističke i financijske poteškoće pri modernizaciji infrastrukture na području informacijske tehnologije te pri širenju i razvoju potencijala e-zdravlja. Djelovanje na razini EU-a može pogotovo biti korisno gdje postoji potreba za usklađivanjem i poticajem. To osobito vrijedi za razna pitanja, poput prekogranične zdravstvene skrbi, priznavanja kvalifikacija, zajedničkih prepreka, standarda i metodologija za procjenu učinkovitosti aplikacija e-Zdravlja, koja se najbolje rješavaju na razini EU-a. Financijska pomoć također može biti korisna za pokrivanje visokih početnih troškova;

30. primjećuje da je akcijski plan 2014.-2020. usmjeren na istraživanje, inovacije i interoperabilnost te da je u njemu utvrđen oblik koji bi tehnički i pravni okvir trebali imati. Pritom bi poslovna zajednica, lokalne i regionalne vlasti, zdravstveni djelatnici, pacijenti i građani imali koristi od ovog plana. S obzirom na činjenicu da je akcijski plan vrlo opsežan, Komisija bi mogla posvetiti više pažnje određivanju prioriteta aktivnosti.

31. očekuje da će djelovanje na razini EU-a donijeti dodatnu vrijednost regionalnoj zdravstvenoj politici i zdravstvenoj skrbi te pomoći izgradnji europskog područja e-Zdravlja i socijalne skrbi;

32. nada se da se u provedbi akcijskog plana neće uzeti u obzir samo države članice nego i lokalne i regionalne vlasti, koje imaju ključnu ulogu u komunikaciji s i informiranju građana i pacijenata, u obrazovanju i usavršavanju zdravstvenih radnika, utvrđivanju odgovarajućeg lokalnog sudjelovanja u razvoju e-Zdravlja, pokretanju pilot projekata na području e-Zdravlja, suočavanju sa složenosti e-zdravlja, te u nekim regijama, u donošenju zakona u tom području.

U Bruxellesu 3. srpnja 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mišljenje Odbora regija – Kako osigurati funkcioniranje unutarnjeg energetskeg tržišta

(2013/C 280/08)

ODBOR REGIJA

- čvrsto je uvjeren da bi malim proizvođačima energije trebalo omogućiti lakši pristup energetske mrežama i pametnim mrežama. Trebaju se osmisliti solidna pravila koja će kućanstva i male proizvođače poticati da ulažu u mikro-proizvodnju energije u cilju priključivanja tih novih dobavljača na mreže;
- sumnja da su predložene mjere Europske komisije dovoljne za jačanje položaja potrošača i borbu protiv energetske siromaštva te zahtijeva da se posebna pažnja posveti zaštiti potrošača; U tom pogledu, potrebno je posvetiti pažnju nejednakom položaju korisnika energije u odnosu na velika poduzeća;
- poziva vlasti da se pozabave pitanjem poticaja kako bi se na tržištu ostvarila dobra ulaganja u objekte za proizvodnju, prijenos, skladištenje te ujednačavanje ponude i potražnje te preporuča da se, uz već postojeće programe (EEPR, Instrument za povezivanje Europe, kohezijsku politiku EU-a, program TEN-T, program Obzor 2020.), potraže novi načini financiranja infrastrukture;
- snažno podržava hitno potrebnu modernizaciju postojećih mreža i razvoj pametnih mreža, suradnju na europskoj, državnoj i regionalnoj razini u razvoju pametnih mreža te razvoj europskih standarda za pametne mreže.
- naglašava važnost transparentnosti, sudjelovanja građana i zajednica u planiranju, razvoju i realizaciji mreža.

Izvjestitelj	P.G. (Piet) DE Vey MESTDAGH (NL/ALDE), član Izvršnog vijeća pokrajine Groningen
Referentni dokument	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Kako osigurati funkcioniranje unutarnjeg energetskeg tržišta COM(2012) 663 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

ODBOR REGIJA

A. Otvaranje tržišta i stvaranje jednakih uvjeta natjecanja

1. utvrđuje da regionalne i lokalne vlasti imaju ključnu ulogu na energetskom tržištu EU-a te naglašava njihov doprinos stvaranju unutarnjeg energetskeg tržišta i smanjenju razlika među državama članicama. Štoviše, lokalne i regionalne vlasti, kao građanima najbliža razina vlasti, imaju najbolji potencijal za komunikaciju i izravna iskustva s mnogim problemima koji se uporno pojavljuju na tržištu energije EU-a, a tiču se konkurentnosti, transparentnosti i reguliranja energetskeg sektora uopće;

2. snažno podupire dovršavanje unutarnjeg energetskeg tržišta što će regijama omogućiti da se usredotoče na vlastite prednosti i na taj način razviju decentralizirani sektor obnovljivih izvora energije specifičan za njihovu regiju, od kojeg će koristiti imati lokalna i regionalna infrastruktura znanja, gospodarstvo i tržište rada. Odbor regija predlaže da se osmisli strategija za podupiranje razvoja regionalnih klastera (specijalizacija) i partnerstava te zagovara da se vodećim regijama, a to su one koje posjeduju znanja o inovacijskim sustavima, o funkcionirajućim tržištima energije iz obnovljivih izvora, o uvođenju pametnih mrežnih sustava, itd., dodijeli veća uloga u popunjavanju postojećih praznina na europskom energetskom tržištu;

3. poziva na uspostavu regionalnih energetskeg planova koji, u skladu njegovim mišljenjem o Trećem zakonodavnom paketu, CdR 21/2008 fin, obuhvaćaju projekte za proizvodnju, prijevoz, skladištenje i distribuciju energije, realizaciju potrebne infrastrukture i regionalnih planova za poboljšanje energetske učinkovitosti i štednju energije. Takvi se regionalni energetskeg planovi mogu osmisliti na razini regionalnih vlasti ili mogu obuhvaćati nekoliko regija, uključivši i one iz susjednih zemalja, a moraju biti na odgovarajući način koordinirani i integrirani kako na državnoj razini, tako i na razini Zajednice;

4. podupire aktivniju provedbu Trećeg energetskeg paketa i pokretanje postupaka u slučaju kršenja prava te naglašava potrebu energičnije provedbe pravila tržišnog natjecanja u cilju stvaranja jednakih uvjeta igre za sve tržišne sudionike, uključujući i one novopridošle. Države članice u kojima još uvijek postoji samo jedan dobavljač treba prisiliti da ukinu prepreke za ulazak na tržište te im pomoći u razvoju (prekogranične) infrastrukture kako bi se potrošačima pružila mogućnost slobodnog izbora dobavljača iz bilo kojeg dijela EU-a. Liberalizacija proizvodnje i cijena, zajedno s učinkovitom koor-

dinacijom na razini EU-a, mogla bi pomoći u uspostavi pravedne raspodjele i ravnoteže resursa među europskim regijama, stabiliziranju i poboljšanju okvirnih uvjeta u europskom energetskom sektoru, promicanju održive opskrbe energijom, istovremeno ograničavajući dodatne troškove u prijelaznoj fazi opskrbe energijom;

5. naglašava da je od presudnog značaja da se diljem EU-a poštuju dogovori o razdvajanju objedinjenih djelatnosti prijenosnih mreža te proizvodnje i isporuke, uključujući i ugovore o neovisnosti energetskeg regulatornih tijela i o uvjetima zaštite potrošača. Jedan od prioriteta je pružiti podršku EU-ovoj Agenciji za suradnju energetskeg regulatornih tijela (ACER) i dalje razviti njezinu ulogu, a osobito njezinu sposobnost nadgledanja nacionalnih regulatornih odluka i rješavanja sporova;

6. u potpunosti podržava mjere za uspostavu jednakih uvjeta konkurencije kojima se uspostavljaju manje centralizirani i konkurentniji tržišni modeli jer se tako lokalnim proizvođačima energije i pratećoj industriji pruža više mogućnosti, ali naglašava da jamčenje jednakih uvjeta konkurencije uključuje i osiguravanje potrebne mrežne infrastrukture kako bi i rubne regije, uključujući i otoke, imale koristi. Razvoj infrastrukture, čak i u izoliranijim regijama, te nužnost da se na regionalnoj razini radi na međunarodnoj povezanosti, povezanosti otoka i prijenosnom kapacitetu, stoga su ključni elementi realizacije unutarnjeg energetskeg tržišta;

7. primjećuje da nedosljednosti u porezima i pristojbama među državama članicama umanjuju konkurentnost tržišta električne energije, što može imati negativne posljedice na druga područja gospodarstva. To, pak, može negativno utjecati kako na potrošače, tako i na grane industrije koje troše velike količine energije i koje, ovisno o lokaciji, imaju razne konkurentne prednosti ili nedostatke. Kako bi se stvorili jednaki uvjeti konkurencije, bit će potrebno postupno ukidati izravne i/ili skrivene subvencije za fosilna goriva i nuklearnu energiju.

B. Središnja uloga potrošača

8. ističe da bi se, kako je naveo u svom mišljenju o Trećem zakonodavnom paketu o europskim tržištima električne energije i plina, CdR 21/2008, energetska politika trebala usredotočiti na potrošača. Potrošač bi, kao pojedinac ili član neke skupine, zadruga ili organizacije, trebao biti središnja figura i, na kraju krajeva, imati izravan pristup energetskom tržištu, bilo putem raznih izvora energije koje nude različiti proizvođači ili neposrednim pristupom promptnom tržištu;

9. uvjeren je da omogućavanje potrošaču da izabere najbolje kada je riječ o održivosti, isplativosti i energetske učinkovitosti, kao i da izabere najprikladnije pružatelje usluga, obrazovanje, informacije i transparentnost na području energije, mora postati prioritet te da informacije o mogućnostima koje nude unutarnje energetske tržište i nove tehnologije za smanjenje računa za energiju moraju biti lako dostupne potrošačima. Nadalje, potrošači bi trebalo upoznati s načinima na koje mogu kontrolirati potrošnju energije, mogućnostima koje se nude za štednju energije, te kako poboljšati energetske učinkovitost i proizvodnju malih kapaciteta. Odbor regija stoga Komisiji i državama članicama preporučuje pokretanje informativnih kampanja usmjerenih na potrošače u kojima bi aktivno sudjelovale lokalne i regionalne vlasti te druge relevantne regionalne organizacije civilnog društva;

10. vjeruje da je, uz predložene informativne kampanje o opskrbljivačima i cijenama energije, primjena pametnih sustava za mjerenje proizvodnje i potrošnje energije u realnom vremenu, kao i tehnički dobro razvijenih potrošačkih i distribucijskih mreža, ključna za davanje važnih informacija potrošačima. Te informacije potrošačima omogućavaju donošenje odluka i čine ih svjesnijima cijena energije, (modela) potrošnje energije te odnosa između potrošnje i cijene, što dovodi do razboritije i održivije upotrebe energije i stvara uvjete za upotrebu pametnih električnih (kućnih) aparata i, konačno, za uštedu energije. Odbor regija preporuča Komisiji da nastavi s politikom poticanja pametnih sustava za mjerenje u skladu s ranijim komunikacijama. Ta politika trebala bi olakšati uvođenje pametnih distribucijskih mreža koje bi sjedinile upravljanje potrošnjom, fleksibilno skladištenje, kapacitete proizvodnje i potrošnje, kao i njihovu međusobnu komunikaciju, uzimajući u obzir točnost, povjerljivost, privatnost, moguće zloupotrebe i istovremeno radeći na razvijanju standarda;

11. sumnja da su predložene mjere Europske komisije dovoljne za jačanje položaja potrošača i borbu protiv energetske siromaštva te zahtijeva da se posebna pažnja posveti zaštiti potrošača. U tom pogledu, potrebno je posvetiti pažnju nejednakom položaju korisnika energije u odnosu na goleme poduzeća jer će, u suprotnom, tržište ostati poput pokvarenog sučelja koje onemogućava razmjenu povratnih informacija između korisnika te predlagatelja mjera i regulatornih tijela. Najbolje prakse u rješavanju važnih potrošačkih problema na lokalnoj i regionalnoj razini kao što su pristup informacijama, mogućnost usporedbe cijena, uvid u račune te specifični položaj ranjivih potrošača, trebale bi se razmjenjivati uz pomoć Vijeća europskih energetskih regulatornih tijela (CEER);

12. poziva da se poticajne mjere za energetske učinkovitost dalje razviju i da se podrška pruži i tradicionalnim i modernim tehnološkim rješenjima i energetskim uslugama koje promiču uštedu energije. Energetsko siromaštvo treba se rješavati primjenom mehanizama za smanjenje cijena električne energije

ili popusta kod svakog dobavljača na cijene objavljene za socijalno osjetljive ili ranjive skupine (socijalna tarifa za domaćinstva). Istovremeno bi se na lokalnoj i regionalnoj razini trebalo pobrinuti da se domaćinstvima koja pripadaju tim skupinama omogući pristup posebnim programima energetske obnove. Za ostale potrošače treba odrediti jedinstvenu tarifu i izbjeći stupnjevane cijene energije, s obzirom da one često sprečavaju razvoj drugih pozitivnih mjera poput korištenja pumpi za grijanje kao alternativnih sustava za grijanje. Konačno, treba provoditi informativne kampanje na regionalnoj i lokalnoj razini o načinima poboljšanja energetske učinkovitosti te ciljevima i komparativnim prednostima njihove primjene. Tome se mogu dodati i specifični programi energetske učinkovitosti.

C. *Važnost proizvodnje manjih razmjera*

13. naglašava važnost i država članica i lokalnih i regionalnih vlasti u poticanju lokalnih energetskih rješenja (npr. u obliku suradnje, proizvodnje manjih razmjera, razvoja pametne mreže i sudjelovanja sa strane potražnje) budući da te inicijative čine sve važniji stup u obnovi energetskog tržišta EU-a. Odbor regija se zalaže za cjeloviti pristup ne samo kako bi se potaknula osvještavanja potrošnja, već i kako bi se potaknula proizvodnja manjih razmjera, razvoj pametnih mreža i odgovor na povećanu potražnju u distribucijskim mrežama;

14. priznaje da će sve veći broj potrošača radije uložiti sredstava u vlastitu proizvodnju nego da ovisi o drugima („proizvođači“, odnosno potrošači energije koji ujedno proizvode energiju za vlastite potrebe ili potrebe svojih susjeda), što je pozitivno sa stanovišta potrošačke svijesti i održivosti. Mala poduzeća i inicijative (kućanstva, lokalne zajednice, susjedstva, regionalne suradnje) igrat će sve veću ulogu u lokalnoj i regionalnoj opskrbi energijom što će pozitivno utjecati na lokalno i regionalno gospodarstvo i tržište rada. Malim proizvođačima energije stoga bi se trebao omogućiti lakši pristup energetskim mrežama i pametnim mrežama. Trebaju se osmisliti jasna pravila, pomoću kojih će se kućanstva i male proizvođače poticati da ulažu u mikro-proizvodnju energije u cilju priključivanja tih novih dobavljača na mreže. Odbor regija poziva Komisiju da posebnu obrati pažnju na sve veću važnost proizvodnje energije u manjim razmjerima i na njezine specifičnosti te da potiče razmjenu najboljih praksi na lokalnoj i regionalnoj razini kako bi se olakšao njezin razvoj;

15. naglašava da jačanje položaja potrošača i sve veća važnost proizvodnje manjih razmjera ne samo da zahtijeva promicanje i uvođenje pametnih sustava za mjerenje, već i ažuriranje EU-ova koncepta pametnih mreža. Europska komisija očekuje da će „pametna mreža koja glatko funkcionira“ doprinijeti konkurenciji na unutarnjem tržištu energije, no nigdje se izričito ne spominju sve veća važnost proizvodnje manjih razmjera i moguća uloga potrošača energije kao proizvođača i posrednika za skladištenje manjih razmjera. Iz tih razloga

Odbor regija smatra da način na koji Europska komisija poima pametne mreže treba ažurirati, a dostupna znanja i inovacije razmijeniti u svrhu učinkovitog podupiranja proizvodnje manjih razmjera.

D. Konkurentna veleprodajna tržišta i tržišna transparentnost

16. ističe da veleprodajna energetska tržišta pružaju cjenovne pokazatelje koji utječu na proizvođače i potrošače, kao i na odluke o ulaganjima u pogone za proizvodnju i prijenosnu infrastrukturu. Ti cjenovni pokazatelji trebali bi odražavati stvarno stanje ponude i potražnje za energijom. Veća transparentnost veleprodajnih tržišta energije smanjuje rizik manipuliranja tržištem i narušavanja cjenovnih pokazatelja. Odbor regija stoga ističe da je primjena regulacije REMIT ključna mjera za rješavanje nedostataka energetskih tržišta u okviru EU-a;

17. vjeruje da je za učinkovito funkcioniranje europskog energetskog tržišta od ključne važnosti razvijanje mrežnih kodova, rješavanje preostalih regulatornih pitanja u odnosu na mrežni kod europskog tržišta energije uravnoteženja te uspostava koordinacijske inicijative za rješavanje novih regulacijskih i tehničkih pitanja. Odbor regija podupire ove mjere kao način stvaranja i jačanja fleksibilnog i sigurnog tržišta energije u Europi i vjeruje da bi Europska komisija trebala stalno nadzirati primjenu europskih mrežnih kodova, istovremeno uzimajući u obzir regionalne razlike u razvijenosti. Nadzor neće samo osigurati brzu i učinkovitu primjenu kodova, već i njihovu funkcionalnost i učinkovitost na tržištu;

18. slaže se s Komisijom oko potencijala usklađenih sustava u cijeloj Europi. Tijekom razvoja koda pokazalo se da se regulacijske mjere donesene istovremeno na razini EU-a i pojedinih zemalja članica moraju jače povezati. U ovom kontekstu Odbor regija slaže se s mišljenjem ACER-a da se mrežni kodovi i dalje moraju usredotočiti na bolju međusobnu povezanost energetskih mreža između pojedinačnih država;

19. čvrsto vjeruje u potencijale plina, osobito kao uravnotežujuće energije i rezervnog kapaciteta, ali dijeli zabrinutost Komisije kada je riječ o razlikama među europskim regijama u raspoloživosti infrastrukture prirodnog plina. Širenje infrastrukture za prijevoz i skladištenje (tekućeg) plina na sve regije Europe i spajanje plinskih i električnih mreža pomoglo bi u stvaranju unutarnjeg energetskog tržišta. Stoga se Odbor regija slaže s Komisijom i ACER-om da bi regionalne inicijative trebale pomoći u osnivanju dodatnih regionalnih plinskih čvorišta i burzi energije, s ciljem potpunog povezivanja tržišta električne energije u EU-u prema modelu *market coupling*-a. To zahtijeva poboljšanje energetske i plinske međupovezanosti s najudaljenijim i otočkim regijama. Na lokalnoj i regionalnoj razini trebali bi se razviti pilot projekti usmjereni na koncepte pretvaranja energije u plin i plina u energiju, a njihovi rezultati dalje proširiti.

E. Energija iz obnovljivih izvora

20. uvjeren je da će rad na obnovljivim izvorima energije doprinijeti dovršenju unutarnjeg tržišta energije, ali je svjestan da liberalizacija temeljena isključivo na cijenama neće nužno dovesti do dekarbonizacije energetskog sustava EU-a. Međutim, integriranost unutarnjeg energetskog tržišta podrazumijeva manju nestabilnost cijena na određenim regionalnim tržištima, što omogućava učinkovitiju upotrebu obnovljivih izvora energije i njihovo bolje uklapanje u mrežu, a u idealnom bi slučaju ulaganja u energiju trebala ići u korist obnovljivih izvora energije. Budući da su pojedine države članice još uvijek nedosljedne u donošenju odluka o energiji iz obnovljivih izvora, Odbor regija, u skladu sa svojim mišljenjem o „Energiji iz obnovljivih izvora“, CdR 2182/2012 fin, traži izradu zajedničke europske strategije za razvoj tržišnih i regulacijskih mehanizama;

21. predlaže, u svrhu lakše integracije sve većeg udjela energije vjetra i solarne energije te jamčenja stabilne ravnoteže između ponude i potražnje, jasan regulatorni okvir koji definira ulogu različitih činitelja i omogućava pronalaženje tržišno utemeljenih rješenja što bi dovelo do ispravnih cjenovnih pokazatelja na energetskom tržištu. Jasni cjenovni pokazatelji dovode do uštede energije na strani potražnje i do potrebne fleksibilnosti na strani ponude. Ovo se odnosi i na učinkovit sustav trgovanja emisijama koji potiče odgovarajuće poticaje za ulaganja u obnovljivu energiju i fleksibilnost. Kako bi Sustav Europske unije za trgovanje emisijama mogao u dovoljnoj mjeri poticati ulaganja u razvoj nisko-ugljične tehnologije, Odbor regija poziva da se donese strukturno rješenje za akutni problem prekomjernih dozvoljenih količina emisija;

22. žali što je zbog nedostatka koordinacije na razini EU-a i postojanja raznih, često nekompatibilnih državnih potpora i mehanizama za plaćanje proizvodnih kapaciteta, „regulatorno kupovanje“ postalo ključnim čimbenikom u procesu odlučivanja o ulaganju u energetska postrojenja u Europi. Odbor naglašava da se razvoj energije iz obnovljivih izvora ne može promatrati izolirano te da ne smije spriječiti funkcioniranje energetskog tržišta. Državna potpora u državama članicama trebala bi biti točno ciljana, predvidljiva, prilagođena cilju, proporcionalna i sadržavati opciju postupnog ukidanja kako bi odražavala promjene u komercijalnoj održivosti podržane vrste proizvodnje. Svaka mjera potpore mora se provoditi u skladu s pravilima unutarnjeg tržišta i pravilima EU-a o državnoj pomoći. Vlasti, a osobito vlasti u pograničnim regijama, trebaju prije provedbe novih stimulacijskih mjera u potpunosti u obzir uzeti utjecaj predviđenih mjera na sustave električne energije u susjednim regijama i zemljama. Odbor regija podupire inicijativu Komisije za izdavanje smjernica o najboljim praksama u poticanju obnovljivih izvora energije;

23. podržava inicijativu Komisije za promicanje jedinstvenog i pametnijeg sustava oporezivanja energije u Europi, budući da trenutno u tom segmentu među regijama i državama postoje velike razlike. Usklađeniji porezni okvir koji bi porezne namete na obnovljivu i fosilnu energiju temeljio na objektivnim razlozima poput energetske sadržaja ili emisija CO₂ za svaki proizvod pomogao bi u ostvarenju ciljeva 20/20/20 i smanjenju emisija CO₂, te postizanju ciljeva Energetskog plana 2050. (*Energy Roadmap 2050*); s time u vezi konstatira nužnost usuglašavanja nepristrane metodologije raspodjele emisija CO₂, nastalih u procesu proizvodnje i potrošnje energije, koja nadilazi regionalne i državne granice u liberaliziranom paneuropskom sustavu prijenosa i distribucije energije;

24. ističe, pored korištenja energije iz obnovljivih izvora, važnost energetske učinkovitosti i štednje. Urbanističko i prostorno planiranje na lokalnoj i regionalnoj razini, kao i mjere energetske učinkovitosti te poticaji lokalnih i regionalnih vlasti za gradnju energetski učinkovitih kuća doprinijet će štednji energije i poticati lokalna energetska rješenja, uključujući kogeneraciju. Odbor regija preporučuje da se ta politika i dalje prati te da se najbolje lokalne i regionalne prakse iskoriste za poboljšanje kako državnih, tako i europskih politika u tom području.

F. Mehanizmi osiguranja kapaciteta, reagiranje na potražnju i sigurnost opskrbe

25. naglašava da prerano uvedeni i loše dizajnirani mehanizmi osiguranja kapaciteta mogu dovesti do fragmentacije unutarnjeg tržišta i spriječiti ulaganja. Odbor regija kod niza država članica dovodi u pitanje mehanizme osiguranja kapaciteta jer su predviđeni kao potpora proizvođačima električne energije koji čuvaju svoje proizvodne kapacitete kako bi osigurali dovoljne kapacitete čak i kad promjenjivi izvori energije poput vjetra ili solarne energije ne proizvode energiju. S druge strane, viškovi energije (npr. od energije vjetra) ne bi se smjeli usmjeravati u mreže susjednih zemalja bez prethodnog usuglašavanja takvih poteza jer bi to moglo poremetiti tržište energije u tim zemljama (tok kroz petlju). U ostalim slučajevima višak u jednom području može pomoći u rješavanju nestašice u drugom području. Odbor regija podržava Komisijinu politiku traženja prekograničnih rješenja. Prije donošenja bilo kakvih regionalnih ili nacionalnih mjera treba provesti podrobnu analizu kako bi se ustanovilo da postoje problemi s kapacitetom i da alternativnih rješenja nema, te provjeriti uzimaju li predložene mjere u obzir učinke na prekogranična područja. Od suštinske je važnosti zauzeti usklađeni pristup sigurnosti opskrbe;

26. vjeruje da buduće europsko tržište energije više ne smije isključivo određivati opskrba, već kontrola potražnje, osobito u razdobljima najviše potrošnje. Činitelji moraju nastojati da smanje potrošnju kućanstava i industrije i stvarati prave uvjete za iskorištavanje novih odlika pametnih mreža i sustava za mjerenje. Odbor regija stoga je sklon razvoju usklađenih meha-

nizama osiguranja kapaciteta na europskoj razini koji će ublažiti razdoblja povećane potrošnje energije i time osigurati funkcioniranje europskih sustava električne energije (osobito u razdobljima povećane potrošnje) i potaknuti pad potrošnje električne energije;

27. uvjeren je da bi, pri stvaranju sveobuhvatne vizije europske infrastrukture, u jednakoj mjeri u obzir trebalo uzeti razvoj infrastrukture za operatore distribucijskog sustava (ODS) i razvoj infrastrukture za operatore prijenosnog sustava (OPS). Razvoj distribucijske infrastrukture iznimno je bitan za postizanje ciljeva 2020. te se obnovljivi izvori energije hitno moraju spojiti na pametne mreže, a decentralizirani energetski proizvodi integrirati u sustav. Taj se pothvat ne može realizirati ako se planiranje infrastrukture uvijek zaustavi na razini prijenosa.

G. Infrastrukturne mreže

28. uvažava činjenicu da su međupovezanost, pričuvna i skladišna postrojenja te infrastruktura od suštinske važnosti za stvaranje unutarnjeg energetskeg tržišta zbog sve jačeg međunarodnog karaktera tržišta energije. Odbor regija stoga podržava dogovor o Europskom infrastrukturnom paketu postignut 27. studenoga 2012. godine, ali ističe da se pored velikih (međunarodnih) investicija mora ulagati u regionalne ili čak lokalne mreže, uključujući međupovezanost s izoliranim ili poluizoliranim otočkim sustavima, budući da se proizvodnja energije sve više odvija na lokalnoj i regionalnoj razini;

29. poziva vlasti da se pozabave pitanjem poticanja kako bi se na tržištu ostvarila solidna ulaganja u proizvodnju, prijenos, skladištenje te ujednačavanje ponude i potražnje i preporuča da se, uz već postojeće programe (EEPR, Instrument za povezivanje Europe, kohezijsku politiku EU-a, program TEN-T, program Obzor 2020.), potraže novi načini financiranja infrastrukture. Mogući načini financiranja bili bi javno-privatno partnerstvo, aktiviranje privatnih fondova, inovativni financijski ugovori ili fiskalne mjere. Kako bi se omogućio dotok privatnih investicija, potrebno je sa sigurnošću znati koje će investicije biti dugoročno isplative. Stoga Odbor regija naglašava važnost (dugoročnog) europskog plana ulaganja u energiju (*European Energy Investment Agenda*). Lokalne i regionalne vlasti trebaju i dalje imati pojednostavljeni pristup sredstvima Europske investicijske banke za održive energetske projekte. Također, regulatorna tijela bi u tarife trebala uračunati poboljšanja u infrastrukturi te izvedbu pričuvnih i skladišnih postrojenja;

30. smatra da će usklađivanje postupaka izdavanja dozvola u EU-u i bolja raspodjela troškova za prekogranične projekte doprinijeti razvoju infrastrukturnih mreža i pokrenuti investicije. Štoviše, to bi moglo dovesti do povećanja sigurnosti opskrbe u EU-u i integracije obnovljive energije poboljšanjem mogućnosti

prijevoza energije. Lokalne i regionalne vlasti trebale bi u tome igrati važnu ulogu pojednostavljenjem procesa planiranja i uključivanjem energetske infrastrukture u svoje lokalne i regionalne planove;

31. Odbor smatra da bi se izdaci za energetska mreža i njezino proširenje, koje se provodi i u interesu okoline i u interesu potrošača diljem EU-a, trebali podijeliti na solidaran način, odnosno da ih ne bi trebala snositi samo zemlja u kojoj se mreža proširuje. Stoga, u cilju daljnjeg oblikovanja ove politike, OR podržava razvoj i primjenu jakih mehanizama "raspodjele troškova" predviđenih uredbom koja se odnosi na Paket za energetska infrastrukturu (*Energy Infrastructure Package*), kao i aktivnosti koje trenutno provode nadzorna tijela ACER i ENTSOG.

H. Pametne mreže

32. snažno podržava hitno potrebnu modernizaciju postojećih mreža i razvoj pametnih mreža, suradnju na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini u razvoju pametnih mreža te razvoj europskog standarda za pametne mreže. Postojećim planovima nužno je dodati nacionalne i regionalne akcijske planove modernizacije mreža. Industriji bi u ovom pogledu trebali pomoći programi za istraživanje i razvoj (Okvirni program, Inteligentna energija u Europi (*Intelligent Energy Europe*)). Mogućnosti pametnih mreža naročito bi mogli prikazati pilot projekti na lokalnoj i/ili regionalnoj razini koji bi mogli pomoći i u uvođenju takvih mreža diljem Europe. Odbor regija stoga poziva Komisiju na suradnju s lokalnim i regionalnim vlastima u izradi akcijskih planova za razvoj pametnih mreža;

33. naglašava da su, uz ulaganja u novu infrastrukturu, za prijelaz na pametne mreže potrebna i dodatna sredstva. Trebaju se provesti studije kako bi se utvrdilo trebaju li regulatorna tijela omogućiti operatorima da ovu financijsku obvezu uvrste u svoje tarife, što trenutno nije dopušteno. Nadalje, Odbor regija traži da metode usporedne analize tarifa i troškova pristupa mreži za prijenos i distribuciju, koje su uspostavila regulatorna tijela, provedene u odnosu na referentne vrijednosti, uključuju ne samo kvantitativne aspekte (troškove), već i kvalitativne aspekte (npr. kriterije za pouzdanost kvalitete mreže), kako bi se održala trenutna razina kvalitete mreže;

34. utvrđuje da je za brzu modernizaciju i unapređivanje mreža apsolutno nužno da regulatorni okvir potakne potrebna ulaganja razumnim stopama povrata te da bez odlaganja definira uloge i odgovornosti. S obzirom da je poduzećima koja upravljaju mrežama potreban stabilan, predvidljiv i dugoročni regulatorni okvir koji pruža podršku i koji će poticati i olakšavati potrebne inovacije, nužna je dugoročna vizija;

35. naglašava da su transparentnost, sudjelovanje građana i zajednica u planiranju, razvoju i realizaciji mreža od kritične važnosti za prihvaćenost u javnosti. Postupak planiranja mreža mora se iznova osmisliti kako bi odgovarao novom dobu energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i upravljanja potražnjom te kako bi se osigurala maksimalna fleksibilnost i otpornost sustava. Slaže se da planiranje mreža mora biti uključivo, transparentno i demokratsko.

U Bruxellesu 4. srpnja 2013.

Predsjednik
Odbora regija

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mišljenje Odbora regija – Revizija ključnih ciljeva Europske unije u vezi s otpadom

(2013/C 280/09)

ODBOR REGIJA

- naglašava da bi učinkovitija prevencija otpada, kao i potpuna provedba načela „zagađivač plaća“ ograničila financijsko i organizacijsko opterećenje lokalnih i regionalnih vlasti; poziva na uvođenje ambicioznih i obvezujućih ciljeva temeljenih na najboljim dosada prikupljenim podacima. Količinu komunalnog otpada po osobi treba smanjiti za 10% do 2020. godine u usporedbi s razinama zabilježenim u 2010. godini;
- poziva na postavljanje obvezujućih, kvantitativnih, odvojenih minimalnih ciljeva državama članicama za svaku vrstu otpada za koju je određeno da je ponovno upotrebljiva, uzimajući u obzir razinu usklađenosti s trenutnim ciljevima diljem EU-a;
- zalaže se za to da se razmotri mogućnost da se trenutni obvezni cilj za recikliranje čvrstog komunalnog otpada do 2025. godine poveća na 70%, uzimajući u obzir razinu usklađenosti s trenutnim ciljevima diljem EU-a, i da se dogovore prijelazni ciljevi i prijelazna razdoblja;
- poziva na postavljanje ciljeva za recikliranje industrijskog otpada. Ciljevi bi se mogli postaviti za određene vrste materijala umjesto za vrste otpada te bi trebali biti jednako ambiciozni kao i ciljevi postavljeni za kućanski otpad;
- ukazuje na potrebu za usvajanjem strožih zajedničkih standarda za razvrstavanje i čišćenje otpada. Do 2020. godine 100% otpada treba podvrgnuti selektivnom razvrstavanju;
- poziva da se do 2020. godine zabrani odlaganje svih vrsta organskog i biorazgradivog otpada koji se može ponovno upotrijebiti, potpuno ili djelomično reciklirati ili iskoristiti za povrat energije. Opći cilj može biti da količina otpada svih vrsta i podrijetla koja završi na odlagalištima bude 5% ili manja;
- zalaže se za to da se razmotri mogućnost povećanja cilja za recikliranje plastične ambalaže, odnosno svih vrsta plastike, na 70%, a ciljeva za recikliranje stakla, metala, papira, kartona i drveta na 80%, uzimajući u obzir razinu usklađenosti s trenutnim ciljevima diljem EU-a, i da se dogovore prijelazni ciljevi i prijelazna razdoblja.

Izvjestitelj

Michel LEBRUN (BE/EPP), zastupnik u parlamentu Francuske zajednice

Referentni dokument Pismo Europske komisije sa zahtjevom za mišljenje, 14. prosinca 2012.**I. PREPORUKE O POLITIKAMA****ODBOR REGIJA**

1. vjeruje da je cilj odgovorne i održive politike prevencije i upravljanja otpadom što više smanjiti negativne učinke koje stvaranje i upravljanje otpadom imaju na okoliš i zdravlje, očuvati prirodne resurse i materijale ponovno uvesti u gospodarski optjecaj prije nego što postanu otpad;

2. zamjećuje napredak u područjima prevencije i obrade otpada koji je postignut zahvaljujući proaktivnom europskom regulatornom okviru. Pozdravlja činjenicu da je određeni broj država članica i lokalnih i regionalnih vlasti premašio ciljeve koje je postavila EU. Buduće zakonodavstvo mora poticati države članice i lokalne i regionalne vlasti koje zaostaju da nastave s naporima za poboljšanje rada;

3. zamjećuje da postoje velike razlike između država članica u području upravljanja otpadom. Treba poduprijeti razvoj infrastrukture, metoda i kapaciteta za države članice i lokalne i regionalne vlasti koje najmanje ispunjavaju ciljeve kako bi i one pravilno upravljale otpadom, osobito tako da se ojača državna i regionalna suradnja na lokalnoj i međunarodnoj razini;

4. naglašava važnost europske statistike o otpadu kako bi se nastavilo s izradom podataka i na regionalnoj razini. U tom kontekstu pozdravlja činjenicu da baza Eurostata već sadrži podatke o recikliranju komunalnog otpada u regijama u nekoliko zemalja. Korisno je procijeniti regionalne razlike u upravljanju otpadom jer znatne razlike između zemalja ukazuju na važnost i relativnu uspješnost regionalnih politika; ⁽¹⁾

5. svjestan je da je svrha ovog mišljenja doprinos priprema na višim razinama za procjenu i reviziju zakonodavstva koje je trenutno na snazi. Ciljevi koji će tijekom procesa biti postavljeni trebaju ispuniti „aspiracijske ciljeve“ iz Plana za učinkovito korištenje resursa ⁽²⁾ i biti uključeni u Sedmi akcijski plan za okoliš, ⁽³⁾ što će pomoći u ispunjavanju ciljeva strategije

Europa 2020. o pametnom, održivom i uključivom rastu te će također poduprijeti mjere iz EU-ove Inicijative za očuvanje sirovih materijala; ⁽⁴⁾

6. pozdravlja zahtjev Europske komisije da OR izda mišljenje o reviziji ciljeva EU-a postavljenih u Okvirnoj direktivi o otpadu, ⁽⁵⁾ Direktivi o odlagalištima ⁽⁶⁾ te Direktivi o ambalaži i ambalažnom otpadu; ⁽⁷⁾

7. vjeruje da prijedlog o ambicioznijim ciljevima na razini EU-a mora prvo uzeti u obzir procjenu uzroka neusklađenosti sa trenutnim ciljevima u svakoj regiji, iako su za najmanje napredne države članice i lokalne i regionalne vlasti određena prijelazna razdoblja i ciljevi;

8. naglašava ključnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u provođenju europskog zakonodavstva u ovom području, u gradnji i financiranju infrastrukture za obradu i odlaganje otpada te operativnom upravljanju tokovima otpada. Optimalno gospodarenje otpadom jedan je od najvećih izazova s kojima se lokalne i regionalne vlasti suočavaju. Stoga OR traži da one budu uključene u sve faze stvaranja politike kako bi se usvojile politike za ovo područje;

9. naglašava da je time što je ocjenu europske politike o otpadu uvrstio u prioritete radnog programa u području supsidijarnosti za 2013. godinu OR pokazao svoju odlučnost da lokalnim i regionalnim vlastima osigura veći udio u određivanju novih ciljeva koje će morati ispunjavati. OR traži da razina uključenosti i suradnje lokalnih i regionalnih vlasti u potpunosti odgovara načelu supsidijarnosti. OR se sa svojom Skupinom stručnjaka za supsidijarnost i partnerima iz Mreže za praćenje supsidijarnosti savjetovao o reviziji zakonodavstva EU-a o otpadu;

10. naglašava da je pri određivanju novih ciljeva potrebno pridržavati se načela proporcionalnosti. OR poziva EU da, sukladno načelu opreza, uzme u obzir utjecaj koji bi nove mjere mogle imati na lokalne i regionalne vlasti, njihove proračune te administrativne i operativne kapacitete. Osobito je potrebno obratiti pozornost na izvedivost budućih politika u državama članicama i lokalnim i regionalnim jedinicama koje najmanje ispunjavaju ciljeve. Ako želimo da se ispune konačni

⁽¹⁾ Izvješće Europske agencije za okoliš br. 2/2013

⁽²⁾ COM(2011) 571 final, CdR 140/2011 fin

⁽³⁾ COM(2012) 710 final

⁽⁴⁾ COM(2011) 25 final

⁽⁵⁾ 2008/98/EC.

⁽⁶⁾ 99/31/EC.

⁽⁷⁾ 94/62/EC.

ciljevi, potrebno je postaviti odvojene prijelazne ciljeve, a lokalnim i regionalnim vlastima dati određenu količinu operativne fleksibilnosti. U ovom se kontekstu mora paziti na geografske, demografske i društveno-gospodarske značajke;

11. poziva na reviziju ciljeva koji bi se temeljili na načelu blizine. Ovo se načelo mora shvatiti kako u lokalnom, tako i u međunarodnom smislu. Drugim riječima, buduće će zakonodavstvo prvenstveno morati biti usmjereno na održavanje i razvoj upravljanja otpadom u Europi. OR poziva da se poduzmu koraci da revizija ciljeva ne ugrozi konkurentnost i jednake uvjete za činitelje iz europskog javnog i privatnog sektora koji djeluju u ovom sektoru te da pruži podršku ovom gospodarskom području Europske unije;

Za zajednički stav prema upravljanju otpadom

12. poziva da se diljem Europske unije usvoji jedinstvena, učinkovita i transparentna metoda izračunavanja količine otpada kako bi se raspodijelili ciljevi te omogućilo uspoređivanje različitih situacija i razina postignutog napretka. Tijekom usvajanja ove metode posebna se pozornost mora obratiti na okolnosti u pojedinim državama članicama. Osobito traži da se aktualne četiri metode mjerenja cilja za kućanski i sličan otpad, postavljene u Okvirnoj direktivi o otpadu,⁽⁸⁾ zamijene samo jednom transparentnom, uvjerljivom i ambicioznom metodom;

13. poziva na stvaranje europskog leksikona u kojem bi na jasan i sveobuhvatan način bila obuhvaćena terminologija povezana s otpadom, metodama obrade otpada, ponovnom upotrebom, načinima recikliranja i povrata te sa strukturama, infrastrukturom i činiteljima u ovom sektoru;

14. podržava stvaranje europske nomenklature za otpad koja će obuhvatiti sve tokove otpada kako bi ih se ispravno kategoriziralo unutar hijerarhije otpada;

Okvirna direktiva o otpadu: daljnje jačanje i novi ciljevi

15. poziva na razdvajanje ciljeva i, unutar ciljeva za svaku razinu hijerarhije otpada, određivanje odvojenih ciljeva za različite vrste tokova otpada i materijale koji će se morati obraditi;

16. poziva na izradu posebnih ciljeva za iznimno važne materijale koji su bitni za gospodarstvo, jer oni nisu obuhvaćeni posebnim ciljevima za tokove otpada;

17. poziva na usvajanje načela prema kojem bi se različite vrste otpada automatski premještale na više razine u hijerarhiji. Ključan bi faktor pri kategoriziranju tokova otpada unutar hijerarhije otpada trebala biti priroda materijala koje sadrži, a ne vrsta otpada;

18. želi da, kada je riječ o financiranju iz fondova EU-a, više razine hijerarhije otpada dobiju pravo prvenstva. Subvencije bi se trebale dodijeliti projektima na nižim razinama nakon što se provedu sve mjere potrebne za ispunjenje ciljeva na višim razinama;

Prevenција

19. primjećuje da upravljanje otpadom ima ograničen utjecaj na učinke koje otpad ima na okoliš. To znači da treba poticati održivo upravljanje otpadom koje promovirati to da se prirodni resursi zamijene materijalima proizvedenima iz otpada. Prevenција otpada i dalje je prioritet i glavno sredstvo rasterećenja okoliša;

20. ističe da bi učinkovitija prevencija otpada, kao i potpuna provedba načela „zagađivač plaća“ financijski i organizacijski rasteretili lokalne i regionalne vlasti budući da su one odgovorne za upravljanje otpadom;

21. poziva na usvajanje strožih standarda kada je riječ o prevenciji otpada. Potrebno je postaviti ambiciozne i obvezujuće ciljevi temeljene na najboljim dosad prikupljenim podacima. Također, do 2020. godine količina komunalnog otpada proizvedenog po osobi treba se smanjiti za 10% u usporedbi s razinama iz 2010. godine, međutim, u slučaju da ukupni cilj za smanjenje otpada iz nove direktive ne odgovara cilju po osobi, potonjemu treba dati prednost;

22. poziva na usvajanje mjera za smanjenje prehrambenog i ambalažnog otpada i na pronalaženje dodatnih načina da se osiromašenim obiteljima pomogne u vidu hrane koja je još upotrebljiva. To treba uključivati mjere za bolje informiranje potrošača o roku trajanja i o isteku roka trajanja proizvoda, o ugljičnom otisku proizvoda i koristima višekratne ambalaže za okoliš. Potrebno je uložiti napore u podizanje svijesti o nužnosti usklađivanja kupovine hrane sa sadašnjim potrebama i da se pri odlučivanju o kupovini vodi računa o vrsti ambalaže. Također, u obrazovne programe za područja proizvodnje, prerade, pripreme i dostave hrane i pića i maloprodaje potrebno je uključiti smanjenje prehrambenog otpada;

Proširena odgovornost proizvođača i uvoznika, eko dizajn

23. smatra da je u određenim slučajevima načelo proširene odgovornosti proizvođača i uvoznika bilo učinkovit alat politike sprečavanja nastajanja otpada. Uz to što potiče sistematičnije prikupljanje iskorištenih proizvoda, na učinkovit način potiče proizvođače i uvoznike da promijene dizajn proizvoda kako bi se poboljšala ekološka učinkovitost i eko dizajn;

24. uviđa da će troškove za proširenu odgovornost proizvođača i uvoznika snositi krajnji korisnici i potrošači, a nastale se marže neće vraćati u proces upravljanja otpadom. OR poziva da se sredstva potrebna za izvršenje i praćenje mjera koje su

⁽⁸⁾ Odluka Europske komisije 2011/753/EU

donesene zbog ovog načela usmjere u infrastrukturu za razvrstavanje, pripremu za ponovnu upotrebu i recikliranje otpada;

25. zahtijeva da se u zakonodavstvo EU-a u vezi s otpadom uključi načelo odgovornosti za proizvod kako bi trgovci na malo dobili veću ulogu u prikupljanju i vraćanju proizvoda proizvođaču;

26. zahtijeva da se od država članica zatraži da označe proizvode u čestoj upotrebi za koje je uobičajeno planirano zastarijevanje s ocjenom vijeka trajanja mogućnosti popravka i ponovne upotrebe. Ovi bi se podaci trebali iskoristiti za postavljanje minimalnih standarda za razdoblje od 5 godina. Od proizvođača bi se onda zahtijevalo da proizvode prodaju s produljenim jamstvima i omoguće popravak sastavnih dijelova. Treba poticati proizvođače koji proizvode poput velikih kućanskih aparata nude kao uslugu, a ne kao kupovinu jer će to povećati potražnju za proizvodima koji su dizajnirani tako da dugo traju i da ih je lako popraviti;

27. izražava želju za jačanjem zakonodavstva o eko dizajnu tako da se u fazu dizajna proizvoda uključe odredbe o postupku uklanjanja, čišćenja, recikliranja i ponovne upotrebe otpada. Primjena najviših mogućih standarda u ovom području služila bi kao poticaj da se određene vrste otpada pomaknu naviše u hijerarhiji otpada;

28. podržava ideju da EU putem strukturnih i kohezijskih fondova te Europske investicijske banke poveća potporu za istraživanje i razvoj u sektoru eko dizajna, a istovremeno zamjećuje da uz ove napore više pozornosti mora obratiti na nepravilnosti u konkurenciji koje usvajanje novih standarda može izazvati;

Ponovna upotreba i pripreme za ponovnu upotrebu

29. poziva da se državama članicama odrede zasebni obvezujući minimalni kvantitativni ciljevi za svaku kategoriju otpada za koju je određeno da je ponovno upotrebljiva, uzimajući u obzir razinu usklađenosti sa sadašnjim ciljevima diljem EU-a;

30. naglašava potencijal koji ponovna upotreba i priprema za ponovnu upotrebu otpada imaju za razvoj kružne ekonomije. Za činitelje koji razvijaju djelatnost u ovom području trebaju se uvesti poticajne mjere kao što su olakšavanje pristupa tokovima otpada te pružanje financijske i druge podrške kako bi krenuli sa svojim gospodarskim i poslovnim projektima;

31. poziva na uključivanje dionika socijalne ekonomije u izradu budućeg europskog zakonodavstva o ponovnoj upotrebi i pripremi za ponovnu upotrebu otpada;

Recikliranje

32. žali zbog toga što, unatoč znatnom poboljšanju statistika o recikliranju i povratu energije, značajne količine otpada koje bi se mogle reciklirati ili preraditi još uvijek završavaju na odla-

galištima ili se spaljuju u energetske neučinkovite postrojenja. Buduće bi zakonodavstvo trebalo poboljšati korištenje resursa iz otpada;

33. podržava razmatranje mogućnosti povećanja sadašnjeg obvezatnog cilja u vezi s recikliranjem čvrstog komunalnog otpada na 70% do 2025. godine, uzimajući u obzir razinu usklađenosti sa sadašnjim ciljevima diljem EU-a.⁽⁹⁾ Unutar općega prosječnog cilja za EU, s državama članicama i lokalnim i regionalnim vlastima, a osobito s onima koje su najmanje napredne, potrebno je dogovoriti prijelazne ciljeve i prijelazna razdoblja;

34. predviđa da će povišenje općih ciljeva dovesti do toga da se neki od tokova otpada koji se sada spaljuju ili završavaju na odlagalištima preusmjere u recikliranje. Kao posljedica povećanja količine otpada koji se reciklira bit će potrebni nova infrastruktura i ulaganja u ovaj sektor. Lokalnim i regionalnim vlastima, koje obično snose operativnu odgovornost za upravljanje otpadom, treba, gdje je to potrebno, omogućiti pristup logističkoj i financijskoj podršci. Istovremeno treba dati potporu očuvanju sirovina i ponovnoj upotrebi materijala;

35. ponavlja svoj poziv da EU u sklopu revidirane Direktive o okviru za otpad uvede pravni okvir za ciljeve u vezi s recikliranjem bio otpada. To bi, s jedne strane, potaknulo razvoj ovog sektora i odredilo kvantitativne ciljeve, a državama članicama i lokalnim i regionalnim vlastima, s druge strane, dalo slobodu da sukladno svojim posebnostima organiziraju recikliranje bio otpada i da surađuju na tom području;

36. poziva da se posebna pozornost usmjeri na upotrebu bio otpada. Treba potaknuti lokalne i regionalne vlasti da usvoje mjere za poticanje ekološkog vrtlarenja i individualnog kompostiranja te da razviju kapacitete za skladištenje i obradu bio otpada;

37. zalaže se za optimiziranje recikliranja bio otpada, poziva na zabranu odlagališta otpada i uvođenje ograničenja za ovu vrstu otpada. Na europskoj razini treba uskladiti uvjete o kvaliteti komposta te uspostaviti sustave osiguranja kvalitete za izlazne proizvode kako bi se osigurao visok stupanj zaštite okoliša;

38. poziva na usvajanje ciljeva za recikliranje industrijskog otpada. Ovi se ciljevi mogu postaviti za određene vrste materijala, a ne za vrste otpada, a trebaju biti jednako ambiciozni kao i ciljevi za kućanski otpad;

39. ukazuje na činjenicu da će uključivanje industrijskog otpada u tokove za recikliranje dovesti do znatno većeg opterećenja lokalnih i regionalnih vlasti. Potrebno je poduzeti radnje

⁽⁹⁾ Ovo je istaknuto kao rezultat savjetovanja, povezanog sa supsidijarnošću, o reviziji zakonodavstva EU-a u vezi s otpadom.

kako bi se osiguralo da one imaju resurse potrebne za ispunjavanje svojih obveza. Stoga se načelo „zagađivač plaća“ treba u potpunosti provoditi u svim državama članicama;

40. naglašava da je potrebno uvođenje strožih zajedničkih standarda za razvrstavanje i čišćenje otpada i to ne samo za kućanstva i industriju, već i za same centre za razvrstavanje otpada. Do 2020. godine 100 % otpada mora biti podvrgnuto selektivnom razvrstavanju. Odbor smatra da se za države članice i lokalne i regionalne vlasti koje još nisu postigle zadovoljavajući napredak na području recikliranja otpada trebaju uvesti i s njima usuglasiti prijelazni ciljevi i prijelazna razdoblja. Poziva da se usporedno s većim ciljevima za razvrstavanje i prikupljanje otpada osiguraju primjerena financijska sredstva i pojačaju mjere za nadzor;

Povrat energije

41. podržava zahtjev Europskog parlamenta ⁽¹⁰⁾ da Europska komisija do 2020. godine uvede zabranu spaljivanja reciklažnog i bio otpada, ali koja se ne bi odnosila na postrojenja koja pomoću isključive proizvodnje topline, istovremene proizvodnje toplinske i električne energije ili kogeneracijom postižu visoku učinkovitost, uzimajući u obzir fizikalno-kemijske značajke otpada;

42. je zabrinut činjenicom da kapacitet spaljivanja nereklažnog otpada spalionica koje su trenutno aktivne u nekim državama članicama EU-a premašuje količine otpada proizvedene u tim državama, a to znači da postoji rizik da tokovi otpada koji se mogu reciklirati ili ponovno upotrijebiti završe u takvim spalionicama;

43. izražava žaljenje zbog toga što neke države članice nisu dovoljno ulagale u sprečavanje nastajanja, razvrstavanje i recikliranje otpada jer su željele u pogonu održati spalionice koje su suviše ili imaju prevelik kapacitet;

44. poziva na izrazito pomnu analizu svih budućih ulaganja i financiranja spalionica i postrojenja za povrat energije. Takvim projektima treba dati sredstva iz strukturalnih i kohezijskih fondova samo ako su dio usklađene strategije gospodarenja otpadom, a to uključuje postrojenja koja su opremljena za ranije faze razvrstavanja, čišćenja i recikliranja prikupljenog otpada;

45. želi da postrojenja za povrat energije budu opremljena u skladu s najvišim standardima o povratu topline, proizvodnji energije, ograničavanju emisija CO₂ te povratu i upotrebi klin-kera. Ovi je proaktivne i zajedničke standarde potrebno utvrditi na europskoj razini;

Direktiva o odlagalištima otpada

46. poziva da se do 2020. godine zabrani odlaganje svih vrsta organskog i biorazgradivog otpada koji se može ponovno upotrijebiti, potpuno ili djelomično reciklirati ili iskoristiti za povrat energije. Opći cilj može biti da na odlagalištima završi 5 % ili manje otpada svih vrsta i podrijetla;

47. smatra da bi povećanje nameta na svaku tonu odloženog otpada bilo koristan način ograničavanja količine otpada i poticaj da se tokovi otpada pomaknu naviše u hijerarhiji otpada. Glavni kriterij pri određivanju nameta treba biti njihova učinkovitost. EU treba razmotriti usklađivanje nameta kroz izradu minimalnih standarda kako bi spriječila pojavu nepravilnosti u tom sektoru;

Direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu

48. se zalaže za to da se razmotre mogućnosti povećanja cilja za recikliranje plastične ambalaže, odnosno svih vrsta plastike, na 70%, a ciljeva za recikliranje stakla, metla, papira, kartona i drveta na 80%, uzimajući u obzir razinu usklađenosti sa sadašnjim ciljevima diljem EU-a. ⁽¹¹⁾ S pojedinim se državama članicama i lokalnim i regionalnim vlastima, a osobito s najmanje naprednim, trebaju dogovoriti i uvesti prijelazni ciljevi i prijelazni rokovi unutar općih prosječnih ciljeva EU;

49. smatra da je načelo odgovornosti proizvođača i uvoznika korisno za politiku o sprečavanju nastajanja ambalažnog otpada. Obveza da proizvođači i uvoznici sami prikupljaju otpad ili da za njih to čine službe koje se bave upravljanjem otpadom možda je ključan korak prema tome da postanu odgovorni;

Prema teritorijalnoj koheziji u gospodarenju otpadom

50. poziva da se buduće zakonodavstvo temelji na sljedećim zajedničkim načelima: upravljanje tokovima otpada u njihovoj cijelosti, izvršenje hijerarhije otpada, osiguravanje transparentnog operativnog upravljanja, financiranje, troškovi, porezne mjere, praćenje i utvrđivanje podrijetla te razmatranje uloge lokalnih i regionalnih vlasti, kao i tijela koja omogućavaju suradnju između njih. Transparentni načini provedbe europskog zakonodavstva dovest će do usporedbe raznih situacija, procjene različitih praksi i do postupnog nastanka zajedničke jezgre dobrih praksi;

51. poziva da se pri određivanju ambicioznih ciljeva za 2020. godinu sa svakom državom članicom i nadležnim lokalnim i regionalnim vlastima, gdje je to moguće, povedu pregovori o pojedinačnim programima. Oni trebaju sadržavati okvirni raspored i prijelazne ciljeve za svaku vrstu otpada i

⁽¹⁰⁾ Rezolucija Europskog parlamenta iz 24. svibnja 2012. o učinkovitom korištenju energije u Europi (2011/2068(INI))

⁽¹¹⁾ Ovo je istaknuto kao rezultat savjetovanja povezanog sa supsidijarnosti o reviziji zakonodavstva EU-a o otpadu.

razinu hijerarhije otpada za koje toj državi članici treba dulji vremenski rok kako bi dostigla opći prosječni cilj EU-a. Na taj se način omogućava da najmanje napredne države sustignu ostale, a istovremeno se podržavaju napori koje su poduzele najnaprednije države;

52. traži da se bilo koja politika o upravljanju otpadom i njegovoj obradi koju EU usvoji temelji na općem načelu blizine. Sukladno tom načelu, planovima za upravljanje otpadom treba poticati to da se otpad obrađuje što je bliže moguće mjestu nastajanja, iako se očekuje da će se odvoženje otpada unutar sadašnjeg okvira EU-a nastaviti ako se lokalno rješenje ne pokaže praktičnim. Kada je riječ o dodjeljivanju odobrenih godišnjih kvota za obradu i skladištenje otpada, prednost treba dati otpadu koji je nastao lokalno ili u regiji. Smatra da bi možebitni subjekti iz javnog i privatnog sektora koji su uključeni u upravljanje otpadom trebali biti iz tih sredina, čime bi se smanjio učinak prijevoza otpada na okoliš, a u tim se lokalnim sredinama otvorila nova radna mjesta. Kako bi se obavile pripreme za planiranje i infrastrukturu, prijelaz na kružnu ekonomiju treba se izraziti realističnim rasporedom;

53. poziva na stvaranje mehanizama dijaloga i suradnje između lokalnih i regionalnih vlasti na prekograničnoj razini. EU treba poticati i pratiti stvaranje regionalnih centara za upravljanje otpadom i njegovu obradu, kako bi se osiguralo najučin-

kovitije upravljanje tokovima otpada i optimalna upotreba infrastrukture i raspoloživih resursa u ovom sektoru;

54. inzistira na tome da se davanje europskih subvencija mora uvjetovati time da države članice koje podnose zahtjev moraju podnijeti planove gospodarenja otpadom kako bi politike bile dosljedne te se izbjegla nepotrebna ili kontraproduktivna ulaganja. Ulaganja moraju biti u skladu s ciljevima definiranim u planovima za upravljanje otpadom;

55. poziva da se pri izvršenju ili procjeni plana za upravljanje otpadom neke države članice u kojoj se nalazi dio sudionika i infrastrukture u obzir uzmu svi sudionici koji su dio prekograničnog regionalnog centra i cijela pripadajuća infrastruktura;

56. pozdravlja stvaranje europske informacijske platforme koja će predstavljati najbolja rješenja u upravljanju otpadom kako unutar Europske unije, tako i izvan nje. U platformu treba uključiti koncept regionalne suradnje, čime bi se lokalnim i regionalnim vlastima koje su zainteresirane za suradnju na istoj razini, pa čak i s vlastima iz susjednih zemalja, omogućilo da tu suradnju ostvare. Platforma takvog tipa olakšat će razmjenu informacija, a na europskoj će razini dovesti do postupnog uvođenja najboljih zajedničkih praksi.

U Bruxellesu 4. srpnja 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III.

(Pripremni akti)

ODBOR REGIJA

102. PLENARNO ZASJEDANJE OD 3. I 4. SRPNJA 2013.

Mišljenje Odbora regija – Smanjenje troškova izgradnje širokopojasnog interneta

(2013/C 280/10)

ODBOR REGIJA

- uzima u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama za smanjenje troškova razvoja brzih elektroničkih komunikacijskih mreža koji je Europska Komisija predstavila 26. ožujka 2013., u sklopu plana od deset točaka najavljenog u okviru srednjoročne revizije o Digitalnom programu za Europu;
- pozdravlja prioritete naglašene u Prijedlogu uredbe: mreže velike brzine, građevinske radove, zajedničku uporabu postojećih infrastrukture te učinkovitiji razvoj novih materijalnih infrastrukture kako bi se takve mreže postavile uz niže troškove, te smanjenje administrativnih troškova i birokracije; to su sve područja u kojima gradovi i regije nisu samo sudionici, već i pružatelji i korisnici usluga;
- već je naglasio da će usvajanje mjera racionalizacije, modernizacije i smanjenja administrativnog opterećenja kao prioriteta načina smanjenja troškova, te racionalizacije i pojednostavljivanja administrativnih procedura i usluga, potaknuti gospodarske aktivnosti te smanjiti birokratske procedure i formalnosti, olakšati veze između građana i administracije te pridonijeti smanjenju administrativnih troškova poslovanja u poduzećima (naročito onima koja se bave razvojem infrastrukture za brzi internet), poboljšati im konkurentnost i potaknuti razvoj;
- ističe da lokalne i regionalne vlasti moraju sudjelovati u financiranju digitalne infrastrukture u područjima koja privatni operatori smatraju neprofitabilnima, npr. u ruralnim područjima; kako bi osigurali jednak pristup novim tehnologijama za sve građane iz svih regija traži od Komisije da pruži podršku vlastima u njihovim aktivnostima financiranja, na način da 1. dopusti sudjelovanje Europskih strukturnih fondova u financiranju digitalne infrastrukture u svim europskim regijama i 2. da u ruralnim i rijetko naseljenim područjima prepozna projekte digitalnog razvoja kao usluge od općeg i gospodarskog interesa.

Izvjestitelj:	Gábor BIHARY (HU/PES), član Glavne skupštine Budimpešte
Referentni dokument	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o uporabi infrastrukture za alternativna goriva
	COM(2013) 147 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

ODBOR REGIJA

1. uzima u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama za smanjenje troškova razvoja brzih električnih komunikacijskih mreža koji je Europska Komisija predstavila 26. ožujka 2013., u sklopu plana od deset točaka najavljenog u okviru srednjoročne revizije o Digitalnom programu za Europu;

2. sa zadovoljstvom primjećuje da se predložena Uredba zasniva na najboljim praksama država članica, prepuštajući im znatno diskrecijsko pravo u organizacijskim pitanjima i podupirući novu kulturu pristupa velike brzine;

3. pozdravlja prioritete naglašene u Prijedlogu uredbe: mreže velike brzine, građevinski radovi, zajednička uporaba postojećih infrastrukture te učinkovitiji razvoj novih materijalnih infrastrukture, tako da se takve mreže postave uz niže troškove, te smanjenje administrativnih troškova i birokracije; to su sve područja u kojima gradovi i regije ne samo da su sudionici već i pružatelji i korisnici usluga;

4. podsjeća da je infrastruktura za brzi širokopojasni internet osnova jedinstvenog digitalnog tržišta te preduvjet globalne konkurentnosti, npr. na području e-trgovine. Kao što je to naglašeno u komunikaciji "Akt o jedinstvenom tržištu II", ⁽¹⁾ povećanje dostupnosti širokopojasne veze od 10% može dovesti do godišnjeg porasta BDP-a od 1–1,5% kao i do povećanja produktivnosti rada od 1,5 %. ⁽²⁾ Istovremeno, inovacije nastale kao posljedica uvođenja širokopojasne veze u poduzeća mogu dovesti do stvaranja dva milijuna radnih mjesta do 2020; ⁽³⁾

5. inzistira da si Unija ne može dopustiti da njeni građani ili poduzeća ostanu izvan ovakve infrastrukture, te da si je u

sklopu Digitalnog programa za Europu postavila ambiciozne ciljeve za pristup internetu velike brzine: da do 2013. godine svim Europljanima osigura pristup osnovnom širokopojasnom internetu, a do 2020. godine (i) da svim Europljanima osigura vezu bržu od 30 Mbps i (ii) da se pobrine da najmanje 50% europskih kućanstava ima internetsku vezu bržu od 100 Mbps. Međutim, ti se ciljevi mogu ostvariti samo ako se trošak izgradnje tih infrastrukture smanji u cijeloj Europskoj uniji;

6. naglašava da je kod upravljanja procesima na koje se odnose predložena Uredba Europskog parlamenta i Vijeća i s njom povezane politike, od velike važnosti koordinirati djelovanje Europske unije, država članica i lokalnih i regionalnih vlasti u skladu s načelom supsidijarnosti, kao što je istakao Odbor regija u Bijeloj knjizi o višerazinskom upravljanju; ⁽⁴⁾

7. u skladu sa stajalištima izraženim u svojim prijašnjim mišljenjima upozorava da treba u potpunosti iskoristiti europski potencijal za razvoj informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) u javnom i privatnom sektoru, te da ih se treba koristiti kao sredstvo za poboljšanje usluga koje lokalne i regionalne vlasti pružaju na područjima kao što su zdravstvo, obrazovanje, javni red, sigurnost i socijalna skrb. Javno-privatna partnerstva (JPP), koja EU podržava između MSP-a, koji razvijaju informatičku i komunikacijsku tehnologiju te lokalnih i regionalnih vlasti na području javnih usluga IKT-a, mogu poslužiti kao odlična osnova za stjecanje vještina i znanja na lokalnoj razini diljem EU-a; ⁽⁵⁾

8. već je naglasio da će usvajanje mjera racionalizacije, modernizacije i smanjenja administrativnog opterećenja kao prioritetnih načina smanjenja troškova, te racionalizacije i pojednostavljivanja administrativnih procedura i usluga, potaknuti gospodarske aktivnosti te smanjiti birokratske procedure i formalnosti, olakšati veze između građana i administracije te pridonijeti smanjenju administrativnih troškova poslovanja u poduzećima (naročito onima koja se bave razvojem infrastrukture za brzi internet), poboljšati im konkurentnost i potaknuti razvoj; ⁽⁶⁾

⁽¹⁾ COM(2012) 573 final).

⁽²⁾ Booz & Company (2012), Maximising the impact of Digitalisation [Maksimizacija utjecaja digitalizacije].

⁽³⁾ Procjena Komisije koja se temelji nacionalnim studijama (Liebenau, J., Atkinson, R., Karrberg, P., Castro, D. i Ezell, S., 2009, The UK Digital Road to Recovery (Digitalni put oporavka Ujedinjenog Kraljevstva); Katz R.L. et al, 2009, The Impact of Broadband on Jobs and the German Economy (Utjecaj širokopojasne veze na zapošljavanje i gospodarstvo u Njemačkoj).

⁽⁴⁾ CdR 89/2009 fin.

⁽⁵⁾ CdR 156/2009 fin.

⁽⁶⁾ CdR 65/2011 fin.

9. naročito naglašava da Europska komisija i države članice trebaju poduzeti potrebne mjere kako bi osigurale potpunu i učinkovitu uključenost lokalnih i regionalnih vlasti u upravljanje inicijativama vezanim uz IKT; ⁽⁷⁾

10. pozdravlja mogućnosti da predložena Uredba bude od velike pomoći u poboljšanju kvalitete informacijskih usluga i proizvoda namijenjenih europskim potrošačima, te smanjenju nepotrebnih troškova i administrativnog opterećenja podržavajući istovremeno jedinstveno digitalno tržište i ciljeve strategije Europa 2020;

Pristup širokopojasnoj vezi

11. naglašava da se preporuke iz Digitalnog programa za Europu osobito odnose na lokalne i regionalne vlasti, posebno u vezi s razvojem širokopojasne veze, te da mogu značajno pridonijeti provedbi programa. Prioriteti nove strategije na lokalnoj i regionalnoj razini mogu poboljšati kvalitetu života građana, podržati njihove društvene i gospodarske aktivnosti, potaknuti regionalni razvoj i promicati učinkovitije i personalizirane javne usluge i lokalna poduzeća. Regije i gradovi raspolazu mnogim sredstvima potrebnim za iskorištavanje tog potencijala na najbolji mogući način;

12. sa zadovoljstvom ustvrđuje da Prijedlog uredbe predstavlja potencijal pomoću kojeg se velikim dijelom mogu premostiti digitalne razlike i ostvariti ciljevi strategije Europa 2020. uz poštivanje osnovnih društvenih, kulturnih i ekonomskih potreba europskih građana; ⁽⁸⁾

13. uviđa da je informacijsko društvo silno ubrzalo gospodarski i društveni napredak te smatra da će bolja uporaba širokopojasne infrastrukture dodatno potaknuti taj trend. Međutim, upozorava na lako širenje sadržaja koji ugrožavaju mlade i temeljne demokratske vrijednosti te naglašava da se te opasnosti mogu suzbiti odgovarajućim odgojem utemeljenim na vrijednostima i širokim medijskim obrazovanjem; ⁽⁹⁾

14. podsjeća da lokalne i regionalne vlasti moraju igrati odlučujuću ulogu u osiguranju pristupa širokopojasnom internetu po prihvatljivoj cijeni, na primjer u područjima u kojima tržišni mehanizmi to sami ne uspiju, u provođenju pilot projekata čiji je cilj premostiti razlike u dostupnosti te u razvoju novih pristupa koji javne e-sluzbe usmjeravaju na građane; ⁽¹⁰⁾

⁽⁷⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽⁸⁾ CdR 14/2010 fin.

⁽⁹⁾ CdR 133/2009 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 5/2008 fin.

15. upozorava Europsku komisiju da je lokalnim i regionalnim vlastima za financiranje širokopojasne infrastrukture potrebna nepovratna državna pomoć te poziva Komisiju da za to sastavi pravila;

16. ponavlja preporuke navedene u svom mišljenju o Digitalnom programu za Europu u kojima kaže da financiranje i druge mjere potpore trebaju favorizirati uspostavu širokopojasnih mreža otvorenog pristupa koje se temelje na mrežama horizontalne arhitekture i poslovnom modelu koji razdvaja fizički pristup mreži od pružanja usluga, te da postojeće mreže od optičkih vlakana trebaju biti otvorene za tržišno natjecanje. ⁽¹¹⁾ Na konkretan način to znači da bi se, povezano s tamnim vlaknom koje je oblik pasivne infrastrukture, poslovni modeli otvorenog pristupa trebali aktivno promicati.

17. Budući da za uspostavu širokopojasnog interneta u gusto naseljenim mjestima postoji očit komercijalni interes, smatra da bi posebno trebalo posvetiti pažnju poticanju privatnog sektora na ulaganje u ruralna i slabo naseljena područja kako bi se osigurala geografska jednakost. U tom pogledu, lokalne i regionalne vlasti igraju ključnu ulogu u usklađivanju potražnje za pristupom širokopojasnoj mreži koju iskazuju javne uprave, tijela javne sigurnosti, lokalne školske i zdravstvene ustanove, organizirajući skupine na lokalnoj razini (škola, zajednica, malih i srednjih poduzeća) i prostore za demonstraciju širokopojasne infrastrukture potrošačima te organizirajući izobrazbe;

18. ističe da lokalne i regionalne vlasti moraju sudjelovati u financiranju digitalne infrastrukture u područjima koja privatni operateri smatraju neprofitabilnima, npr. u ruralnim područjima; kako bi osigurali jednak pristup novim tehnologijama za sve građane iz svih regija traži od Komisije da pruži podršku vlastima u njihovim aktivnostima financiranja, na način da 1. dopusti sudjelovanje Europskih strukturnih fondova u financiranju digitalne infrastrukture u svim europskim regijama i 2. da u ruralnim i rijetko naseljenim područjima prepozna projekte digitalnog razvoja kao usluge od općeg i gospodarskog interesa.

Digitalne usluge i e-uprava

19. naglašava da informacijske i komunikacijske tehnologije koje podržavaju informacijsko društvo pristupačno svima, trebaju voditi računa o potrebama svih članova društva, posebno onih kojima prijeti socijalna isključenost;

⁽¹¹⁾ CdR 104/2010 fin.

20. ustvrđuje da pristup visokokvalitetnim širokopojasnim vezama po razumnim cijenama može olakšati pristup uslugama koje pružaju lokalne i regionalne vlasti te poboljšati kvalitetu tih usluga, a mikropoduzećima i MPS-ima olakšati marketing proizvoda. Očekuje se da će udaljene regije i zajednice, posebno one najudaljenije, imati znatnu korist od raširenijeg i bržeg pristupa širokopojasnim uslugama; ⁽¹²⁾

21. naglašava da su nove uporabe i digitalne usluge od ključne važnosti kako bi regije postale privlačnije i kako bi se osigurao njihov uravnotežen razvoj; smatra da je omogućavanje digitalnog pristupa svima preduvjet za uspješno postizanje gospodarskih, socijalnih i teritorijalnih kohezijskih ciljeva EU-a;

22. u skladu sa stavovima izraženim u jednom od svojih prijašnjih mišljenja, ⁽¹³⁾ preporuča da se mogućnosti koje pruža ubrzan razvoj mreža zasnovan na Uredbi u potpunosti iskoriste za razvoj usluga informacijske i komunikacijske tehnologije u europskim javnim i privatnim sektorima te da se one upotrijebe kao sredstvo za poboljšanje usluga koje pružaju lokalne i regionalne vlasti na područjima kao što su zdravstvo, obrazovanje, javni red, sigurnost i socijalna skrb;

23. u skladu sa stavovima izraženim u jednom od svojih prijašnjih mišljenja, ⁽¹⁴⁾ preporuča da se mogućnosti koje pruža ubrzan razvoj mreža temeljen na Uredbi u potpunosti iskoriste za razvoj prekograničnih javnih usluga. Informatički projekti koji proizlaze iz toga moraju voditi računa o interoperabilnosti i elektroničkoj identifikaciji građana (projekt STORK), elektroničkim potpisima, elektroničkom objavljivanju dokumenata i drugim elementima e-uprave, te s njima postupati u europskom kontekstu;

24. ukazuje na činjenicu da se potencijal računalstva u oblaku ⁽¹⁵⁾ neće iskoristiti ako se što prije ne izgradi potrebna infrastrukturna osnova;

Uporaba IKT-a za pametne energetske mreže, digitalizaciju i kreativne sadržaje

25. naglašava da je jedinstveno digitalno tržište osnova Digitalnog programa za Europu koje će omogućiti stvaranje rastućeg, uspješnog, dinamičnog i sveobuhvatnog europskog tržišta za stvaranje i distribuciju legalnih digitalnih sadržaja i internetskih usluga, a svojim potrošačima pružiti jednostavan,

siguran i fleksibilan pristup tržištu digitalnih usluga; ⁽¹⁶⁾ stoga pozdravlja utjecaj koji će predložena Uredba imati na ubrzanje ovog procesa i smanjenje troškova;

26. smatra da je važno da lokalne i regionalne javne ustanove imaju vlastite odgovarajuće kapacitete i održive financijske resurse za digitalizaciju; ⁽¹⁷⁾

27. uviđa da će predložena Uredba pomoći u suočavanju s izazovima energetske učinkovitosti kroz informatičke i komunikacijske tehnologije ⁽¹⁸⁾ te utjecati na strukturalne promjene u uporabi prirodnih resursa;

Pristup postojećoj fizičkoj infrastrukturi i transparentnost

28. slaže se s ciljem optimizacije sinergija među mrežama prema kojem se Uredba ne odnosi samo na pružatelje usluga elektroničkih komunikacijskih mreža, nego na sve vlasnike fizičkih infrastruktura kao što su mreže za električnu energiju, plin, vodu i otpadne vode, grijanje i prijevoz koje mogu uključiti elemente elektroničkih komunikacijskih mreža; međutim, iz sigurnosnih obzira i zbog visokih troškova, izražava zabrinutost zbog primjene Uredbe na tunele podzemne željeznice u velikim gradovima.

29. izražava žaljenje zbog toga što je telekomunikacijska infrastruktura još uvijek izuzetno rascjepkana duž nacionalnih granica, iako brza širokopojasna infrastruktura čini okosnicu jedinstvenog digitalnog tržišta i preduvjet konkurentnosti na svjetskoj razini;

30. budući da građevinski radovi predstavljaju velik dio ukupnog troška izgradnje mreže, smatra značajnim regulatornim napretkom činjenicu da će svaki mrežni operater imati pravo da ponudi, ili da mu bude ponuđen (po razumnoj cijeni i razumnim uvjetima), pristup fizičkoj infrastrukturi (npr. kanalima, vodovima, šahtovima, ormarićima, stupovima, visokonaponskim stupovima, antenama, tornjevima i drugim potpornim konstrukcijama) za ugradnju elemenata brze elektroničke komunikacijske veze, kao i činjenicu da bi sve potrebne informacije trebale biti dostupne preko jedinstvenog informacijskog punkta kako bi se osigurala transparentnost;

31. istovremeno upozorava da bi se pri određivanju cijena i tarifa u obzir trebali uzeti socijalni i kohezijski ciljevi;

⁽¹²⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽¹³⁾ CdR 156/2009 fin.

⁽¹⁴⁾ CdR 65/2011 fin.

⁽¹⁵⁾ CdR 1673/2012 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽¹⁷⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹⁸⁾ CdR 254/2008 fin.

Koordinacija građevinskih radova

32. izražava zadovoljstvo time što se Uredba bavi i pitanjem koordinacije građevinskih radova, osobito stoga što se takva ulaganja djelomično ili potpuno financiraju iz javnih sredstava; konstatira, međutim, da Uredba u vezi s tim ulaganjima ne spominje javnu nabavu;

33. izražava žaljenje što Uredba ne spominje ulogu lokalnih i regionalnih vlasti, iako se koordinacija građevinskih radova provodi upravo na njihovom teritoriju; stoga preporučuje Komisiji da ih spomene;

Izdavanje dozvola

34. Podržava ulogu jedinstvenog informacijskog punkta u pojednostavljivanju i usklađivanju procesa izdavanja dozvola te smatra da je rok od šest mjeseci dovoljan;

35. izražava žaljenje jer Uredba ne spominje ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u procesu izdavanja dozvola, iako je u većini slučajeva taj postupak u nadležnosti lokalnih vlasti; izražava zabrinutost zbog visokih troškova koje lokalne vlasti uslijed toga često snose;

Opremljenost zgrada i mogućnost pristupa opremi

36. smatra da kriterij iz Prijedloga uredbe koji za dobivanje dozvole predviđa obvezu kojom sve nove zgrade moraju biti opremljene fizičkom infrastrukturom prilagođenom za brzu vezu sve do mrežne priključne točke, predstavlja značajan napredak;

37. izražava zadovoljstvo zbog obveze da sve novoizgrađene stambene zgrade i one koje se potpuno renoviraju imaju koncentracijsku točku dostupnu pružateljima usluga elektroničkih komunikacijskih mreža, ali također smatra da bi trebalo precizirati da ova obveza vrijedi i za socijalne stanove kako bi se osigurao pristup širokopojasnim uslugama stanarima tih stanova kojima prijeti digitalno isključenje; u ovom slučaju, međutim, postizanje traženog cilja u potpunosti treba podržati;

Supsidijarnost, proporcionalnosti i bolja regulacija

38. uviđa da su mjere, u obliku u kojem su navedene u Prijedlogu uredbe, u skladu s načelom supsidijarnosti. Smanjenje troškova izgradnje infrastrukture za brzu elektroničku komunikaciju zahtijeva djelovanje Unije, ako se žele poboljšati uvjeti osnivanja i funkcioniranja unutarnjeg tržišta i time ukloniti

prepreke za funkcioniranje jedinstvenog tržišta nastale uslijed neusklađenosti pravila i administrativne prakse na nacionalnoj i podnacionalnoj razini. Ta neusklađenost koči širenje i rast europskih poduzeća, ima negativan učinak na konkurentnost Europe i stvara prepreke za prekogranična ulaganja i aktivnosti;

39. smatra da su mjere predložene za područja koja sadrže prekogranične elemente potrebne, jer države članice i/ili lokalne i regionalne vlasti ne mogu same pravilno regulirati transnacionalne elemente koji ih određuju. Potpuna pokrivenost širokopojasnom vezom ojačala bi teritorijalnu koheziju;

40. uviđa da je temeljna svrha ove Uredbe olakšati i potaći postavljanje brzih elektroničkih komunikacijskih mreža, unapređujući zajedničko korištenje postojećih infrastruktura te stvarajući potrebne uvjete za učinkovitiju gradnju nove fizičke infrastrukture u cilju smanjenja troškova vezanih za izgradnju takve mreže;

41. mišljenja je da predložene mjere predstavljaju očitu prednost u usporedbi s pojedinačnim mjerama koje se poduzimaju na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, osobito zato što su glavne mjere usmjerene na četiri područja: mreže velike brzine, građevinske radove, zajedničku uporabu postojeće infrastrukture i učinkovitiji razvoj novih materijalnih infrastruktura kako bi se nove mreže postavile uz niže troškove te kako bi se smanjili administrativni troškovi;

42. ističe da će zajednički europski pristup tim pitanjima pružiti dodanu vrijednost tako što će izbjeći nepotrebno udvostručivanje rada i omogućiti ekonomiju razmjera. Ovaj pristup je zaista neophodan zato što internet, zahvaljujući svojoj sveprisutnosti i prekograničnoj naravi, predstavlja nezamjenjiv alat za oslobađanje gospodarskog i društvenog potencijala informacijskih i komunikacijskih tehnologija;

43. uviđa da su mjere, u obliku u kojem su navedene u Prijedlogu uredbe, u skladu s načelom supsidijarnosti: ograničavaju se samo na ono što je potrebno za postizanje zadanih ciljeva kako bi smanjile prepreke koje im sprečavaju pristup fizičkoj infrastrukturi;

44. konstatira da su mjere rezanja troškova predložene Uredbom usredotočene na poboljšanje usklađivanja i transparentnosti te ujednačavanje neophodnih instrumenata, čime se važnim dionicima omogućava da iskoriste sinergije i smanje neučinkovitost u procesu razvoja;

45. naglašava da predložene mjere ne nameću nikakve konkretne ekonomske modele te državama članicama ostavljaju mogućnost usvajanja detaljnijih odredbi. Na taj način mjere neće utjecati na postojeće nacionalne inicijative nego će ih nadopuniti. Istodobno će državama članicama omogućiti da nadgrade svoje postojeće mjere te odaberu način organizacije svih postojećih ili novih mjera kojim će ih najbolje prilagoditi svojoj situaciji, a da nužno ne budu izloženi dodatnim troškovima;

46. naglašava ipak da Europska komisija u Uredbi treba odrediti korake koje će poduzeti u cilju osiguravanja pravne sigurnosti, nakon što je države članice obavijeste o mjerama za izuzeće;

47. iako bi forma direktive državama članicama omogućila više manevarskog prostora, prihvaća odabir uredbe za koju smatra da će, bude li njena primjena dovoljno fleksibilna,

omogućiti brzu dostupnost instrumenata za smanjenje troškova i održavanje dinamike postizanja ciljeva Digitalnog programa za Europu, koji moraju biti ispunjeni do 2020.;

48. u pogledu poboljšanja zakonodavstva, primjećuje da se u Prijedlogu uredbe u nekoliko navrata izričito spominje lokalna i regionalna razina. S obzirom na nadležnosti lokalnih i regionalnih vlasti i ključnu ulogu koju ih se poziva da odigraju u razradi i provedbi mjera koje se odnose na područje korištenja IKT-a (posebice na razvoj mreža velike brzine), institucije EU-a i države članice trebaju se redovno savjetovati s lokalnim i regionalnim vlastima o osmišljavanju i primjeni mjera za provedbu Europskog digitalnog programa;

49. poziva Europsku komisiju da na vrijeme zatraži mišljenje Odbora regija o izvješću o pregledu, koje će biti predstavljeno tri godine nakon stupanja Uredbe na snagu.

II. PREPORUKE ZA IZMJENE

Prijedlog izmjene 1

Članak 2., nova točka 11.

Definicije

Tekst koji je predložila Komisija	Izmjena Odbora regija
	11. "nadležno državno tijelo za rješavanje sporova": <u>ovu funkciju obavlja nacionalno regulatorno tijelo, osim ako država članica ne imenuje drugo nadležno tijelo, koje je pravno odvojeno i funkcionalno neovisno od svih mrežnih operatera;</u>

Obrazloženje

U svrhu boljeg razumijevanja i primjene Uredbe, u definicije bi trebala biti uvrštena i definicija nadležnog državnog tijela za rješavanje sporova.

Prijedlog izmjene 2

Članak 2., nova točka 12.

Definicije

Tekst koji je predložila Komisija	Izmjena Odbora regija
	12. "jedinstveni informacijski punkt": <u>ovu funkciju u svakoj državi članici obavlja nacionalno regulatorno tijelo, osim ako država članica ne imenuje drugo nadležno tijelo.</u>

Obrazloženje

U svrhu boljeg razumijevanja i primjene Uredbe, u definicije bi trebala biti uvrštena i definicija jedinstvenog informacijskog punkta.

Prijedlog izmjene 3

članak 7., podstavak 2.

Opremljenost zgrada

Tekst koji je predložila Komisija	Izmjena Odbora regija
Sve nove stambene zgrade za koje su zahtjevi za građevinsku dozvolu predani nakon [Ured za publikacije: <i>molimo umetnite točan datum stupanja na snagu ove Uredbe</i>] opremljene su koncentracijskom točkom smještenom unutar ili izvan zgrade i dostupnom je pružateljima usluga elektroničkih komunikacijskih mreža, čime je omogućeno spajanje na infrastrukturu prilagođenu mreži velike brzine koja se nalazi unutar zgrade. Ista obveza vrijedi i za potpuno renoviranje stambenih zgrada za koje su zahtjevi za građevinsku dozvolu predani nakon [Ured za publikacije: <i>molimo umetnite točan datum stupanja na snagu ove Uredbe</i>].	Sve nove stambene zgrade, <u>uključujući i socijalne stanove</u> za koje su zahtjevi za građevinsku dozvolu predani nakon [Ured za publikacije: <i>molimo umetnite točan datum stupanja na snagu ove Uredbe</i>] opremljene su koncentracijskom točkom smještenom unutar ili izvan zgrade i dostupnom pružateljima usluga elektroničkih komunikacijskih mreža, čime je omogućeno spajanje na infrastrukturu prilagođenu mreži velike brzine koja se nalazi unutar zgrade. Ista obveza vrijedi i za potpuno renoviranje stambenih zgrada za koje su zahtjevi za građevinsku dozvolu predani nakon [Ured za publikacije: <i>molimo umetnite točan datum stupanja na snagu ove Uredbe</i>].

Obrazloženje

Svrha ove izmjene pojasniti je da se troškovi izgradnje socijalnih stanova ne mogu umanjiti tako što će ih se lišiti opreme potrebne za spajanje na mrežu velike brzine. To je učinjeno da bi se njihovim stanarima osigurale jednake mogućnosti.

Amandman 4

Članak 10.

Tekst koji je predložila Komisija	Izmjena Odbora regija
Komisija najkasnije do [molimo umetnite točan datum stupanja na snagu ove Uredbe + 3 godine] Europskom parlamentu i Vijeću predstavlja izvješće o provedbi ove Uredbe. Izvješće sadrži sažetak učinaka mjera poduzetih na temelju ove uredbe i procjenu napretka postignutog u ostvarenju zadanih ciljeva.	Komisija najkasnije do [molimo umetnite točan datum stupanja na snagu ove Uredbe + 3 godine] Europskom parlamentu i Vijeću predstavlja izvješće o provedbi ove Uredbe. Izvješće sadrži sažetak učinaka mjera poduzetih na temelju ove uredbe i procjenu napretka postignutog u ostvarenju zadanih ciljeva. <u>Izvješće je potrebno uputiti Odboru regija za mišljenje</u>

Obrazloženje

Predviđa se obavezna savjetodavna uloga Odbora regija za amandman.

U Bruxellesu 3. srpnja 2013.

Predsjednik
Odbora regija

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mišljenje Odbora regija – Proizvodnja, prezentacija i prodaja duhanskih i srodnih proizvoda

(2013/C 280/11)

ODBOR REGIJA

- vjeruje da je direktivu potrebno izmijeniti i da to treba učiniti bez daljnjeg odgađanja kako bi se zaštitilo zdravlje europskih građana, posebice onih najmlađih, od rizika koje donosi pušenje;
- poziva Komisiju i države članice da usvoje uravnoteženu direktivu koja bi vodila prema boljoj zdravstvenoj zaštiti potrošača istovremeno uzimajući u obzir proizvodnju i gospodarsku vrijednost duhana;
- smatra da bi države članice trebale zabraniti besplatno dijeljenje duhanskih proizvoda (putem interneta ili na javnim mjestima) s obzirom na veliki potencijal takvih proizvoda da pridobiju nove (i mlade) pušače;
- poziva Europsku komisiju da zajedno s državama članicama razmotri izradu plana kojim bi se kompenzirao gubitak radnih mjesta u duhanskom sektoru i industriji pakiranja;
- tvrdi da države članice moraju biti u mogućnosti zabraniti prekograničnu prodaju duhanskih proizvoda kako bi bolje zaštitile svoje mlade građane;
- uvjeren je da treba promicati redovite javne obrazovne kampanje i kampanje za podizanje svijesti koje bi se provodile u osnovnim i srednjim školama i pružale informacije o štetnosti duhana i njegovom lošem utjecaju na zdravlje i opću dobrobit;
- poziva Komisiju i države članice da osmisle podršku regijama u kojima se trenutno uzgaja ili proizvodi duhan kako bi im omogućile da duhan zamijene održivijom kulturom;
- skreće pažnju na činjenicu da se na tržištu trenutno nalaze nestandardna pakiranja te da će se njihovo uklanjanje s tržišta negativno odraziti na regije u kojima se ona proizvode.

Izvjestitelj	Dimitrios KALOGEROPOULOS (EL/EPP), član općinskog vijeća Egalea
Referentni dokument	Prijedlog za direktivu Europskog parlamenta i Vijeća o približavanju zakona, uredbi i administrativnih odredbi država članica koje se odnose na proizvodnju, prezentaciju i prodaju duhanskih i srodnih proizvoda
	COM(2012) 788 final

I. PREPORUKE O POLITIKAMA

ODBOR REGIJA

Uvod

1. napominje da dvanaest godina nakon usvajanja aktualne Direktive o duhanskim proizvodima EU-a (koja uključuje nekoliko kontrolnih mjera), pušenje i dalje ostaje vodeći uzrok smrti u EU-u koji se može spriječiti, a koji ubija gotovo 700.000 osoba svake godine, kao i da 70% pušača započinje s pušenjem u dobi mlađoj od 18 godina, zbog čega čvrsto podržava potrebu za hitnom izmjenom aktualne Direktive uz razmatranje uvođenja strožih mjera za njezinu provedbu;

2. pozdravlja odlučnost Komisije da podrži i nadopuni napore država članica i lokalnih i regionalnih vlasti u rješavanju problema pušenja. Odbor navodi da je duhan legalna poljoprivredna kultura, međutim od ključne je važnosti da se prati njegov utjecaj na zdravlje građana;

3. podržava korištenje članka 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kao pravne osnove za prijedlog, uzimajući u obzir cilj Europske komisije da se usklade razni zakoni i upravne odredbe na području pokrivenom prijedlogom gdje su još prisutne razlike kako bi se osiguralo funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Ukazuje na to da je ovaj pristup podržan presudom Suda Europske unije u predmetu C-380/03 (Savezna Republika Njemačka protiv Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije). Prijedlog također omogućava državama članicama usvajanje mjera koje su strože od onih definiranih u prijedlogu;

Doprinos politike EU-a osiguranju zdravlja

4. priznaje doprinos koji se može postići izmjenom politika EU-a u skladu s ciljem navedenim u članku 114. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kao i u članku 35. Povelje Europske unije o temeljnim pravima prema kojemu se "visoka razina zaštite zdravlja ljudi (...) treba osigurati u definiciji i provođenju svih politika i aktivnosti Unije";

5. vjeruje da je potrebna izmjena direktive koja se treba izvršiti bez daljnjeg odgađanja kako bi se zaštitilo zdravlje europskih građana, posebice najmlađih građana, od rizika koje donosi pušenje;

6. naglašava da EU zajedno s nacionalnim, regionalnim i lokalnim vlastima treba povećati napore na području javnog zdravlja, i to putem kampanja za informiranje, podizanje svijesti i promicanje zdravlja pružiti informacije o posljedicama pušenja, a koje su se do sada pokazale učinkovitima u smanjenju konzumacije duhanskih proizvoda, kao i restriktivne mjere koje su promijenile razinu konzumacije;

7. poziva da se izmijenjena Direktiva o duhanskim proizvodima uskladi s programom "Zdravlje za rast: treći višegodišnji program djelovanja EU-a za razdoblje 2014.-2010.", čiji cilj je promicanje sinergije uz izbjegavanje dupliciranja povezanih programa i mjera Unije;

Povezivanje zaštite zdravlja s gospodarskim razvojem

8. slaže se s Europskom komisijom da se treba razmotriti, u skladu s člankom 114., 168. i 169. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, visoka razina zdravstvene zaštite kao temelj prilikom biranja između različitih mogućnosti politike utvrđenih tijekom revizije Direktive o duhanskim proizvodima; naglašava da je zaštita zdravlja ključni cilj koji mora u obzir uzeti čimbenike promicanja zdravlja i sprječavanja bolesti, kao što su društveno-gospodarski uvjeti, životni stil, kultura, obrazovanje i okolišni čimbenici u svim društveno relevantnim područjima kako bi se utvrdili faktori rizika i ublažili negativni učinci što ranije moguće;

9. potiče Komisiju i države članice da razmisle o izmjeni ovih odredbi kako bi se osiguralo usvajanje uravnotežene direktive u kojoj se, pored jamčenja potrebnih zdravstvenih upozorenja koja štite potrošače, uzima u obzir i proizvodnja i gospodarska vrijednost ove kulture;

10. Odbor podržava mjere usmjerene na smanjenje ovisnosti ili toksičnosti duhana na temelju znanstvenih dokaza, zajedno s objektivnim mjerama za sprječavanje pogrešnog navođenja potrošača poput uključivanja aditiva, koje bi ih moglo uvjeriti da određeni duhanski proizvodi imaju zdrave ili terapijske učinke;

Zaštita zaposlenja i proizvodnje

11. vjeruje da se u brojnim regijama EU-a duhan uzgaja na tlu niske rodnosti, zbog čega su za proizvodnju duhana potrebne velike količine mineralnih gnojiva i pesticida;

12. u skladu s mišljenjem OR-a o zajedničkoj poljoprivrednoj politici ukazuje na to da je prelazak na održive metode proizvodnje i prilagođavanje klimatskim promjenama od ključne važnosti za europsku poljoprivredu. S obzirom na učinak uzgoja duhana na okoliš, duhan bi se trebalo zamijeniti održivijom poljoprivrednom kulturom;

13. poziva Komisiju i države članice da osmisle podršku regijama u kojima se trenutno uzgaja ili proizvodi duhan kako bi im omogućile da preustroje svoju proizvodnju za druge poljoprivredne proizvode;

14. poziva Europsku komisiju da zajedno s državama članicama razmotri izradu plana kojim bi se kompenzirao gubitak radnih mjesta u duhanskom sektoru i industriji pakiranja;

Prihodi od poreza, sljedivost, sigurnosne značajke i krijumčarenje

15. ističe da se svake godine u Europskoj uniji naplati skoro 100 milijardi eura poreza na duhanske proizvode i da nezakonita trgovina trenutno čini 10% trgovine duhanom, što dovodi do gubitka od 10.000 milijuna eura poreza na duhanske proizvode svake godine. To pokazuje da se europsko tržište treba bolje zaštititi od prijetnji koje predstavlja nezakonita trgovina te da se građani trebaju bolje informirati o opasnosti konzumiranja duhanskih proizvoda nepoznatog ili neodobrenog podrijetla koje nisu prošle nikakvu kontrolu kvalitete te koje ugrožavaju sigurnost potrošača;

16. vjeruje da će specifične značajke uključene u prijedlog direktive za nadzor sljedivosti i borbu protiv krijumčarenja predstavljati veliko gospodarsko i administrativno opterećenje za poduzeća (posebno za mala) i države članice. To će otežati njihovu učinkovitost i prekršiti relevantne odredbe Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom;

17. skreće pažnju na činjenicu da se nestandardna pakiranja u ovom trenutku upotrebljavaju i na nacionalnim i na regionalnim tržištima širom Europe te da bi njihovo uklanjanje moglo negativno utjecati na prihode u regijama gdje se proizvode. Negativni gospodarski učinak mogao bi biti naročito jak na područjima koja su već pogođena trenutnom gospodarskom krizom;

18. s druge strane, upozorava da će ove mjere kontrole biti od male koristi ako postoji mogućnost da preostale odredbe direktive dovedu do porasta u krijumčarenju, posebice u najudaljenijim regijama i općinama, kao i do porasta u krijumčarenju iz trećih zemalja, te stoga od Europske komisije i država članica traži da pojačaju borbu protiv krijumčarenja;

Poboljšana dosljednost između politika EU-a

19. smatra da je nova definicija "cigarilosa" predložena u direktivi nedosljedna i nepotrebna s obzirom da je u suprotnosti s Direktivom Vijeća 2011/64/EU od 21. lipnja 2011. u pogledu strukture i stopa trošarina primijenjenih na proizvedeni duhan;

Supsidijarnost i delegirani akti

20. upozorava da delegirani i provedbeni akti Europskoj komisiji daju široke ovlasti izmjene i dopuna, jednostrano i *a posteriori*, ključnih elemenata direktive kao što su maksimalne razine aditiva, aroma i okusa, koje se mogu zabraniti, te teksta, mjesta i veličine zdravstvenih upozorenja;

21. vjeruje da pribjegavanje delegiranim aktima, kako je i definirano u prijedlogu, daje Europskoj komisiji prevelike ovlasti djelovanja koje bi mogle biti u suprotnosti s Lisabonskim sporazumom koji propisuje da se delegirani akti mogu koristiti samo za izmjenu i dopunu "elemenata koji nisu ključni" u zakonskom aktu, što ovdje nije slučaj;

22. u pogledu cigara, cigarilosa i duhana za lule prijedlog također predviđa ovlasti automatskog povlačenja određenih izuzeća definiranih u tekstu ako dođe do "značajne promjene okolnosti" povezane s povećanjem opsega prodaje za najmanje 10% u minimalno 10 država članica ili za 5% među pušačima mlađima od 25 godina. U 10 od 27 trenutnih država članica tržište za ove proizvode izuzetno je malo, a do promjene od 10% moglo bi doći vrlo lako, što znači da ova odredba nema smisla i da predstavlja veliku pravnu nesigurnost u ovom podsektoru. Odbor regija smatra da je ova odredba preopćenita i preširoka i da bi to moglo voditi do proizvoljnog korištenja od strane Komisije.

II. PREPORUKE ZA IZMJENE

Amandman 1

Uvodna izjava 8.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
U skladu s člankom 114. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu "Ugovor"), visoka razina zdravstvene zaštite treba se uzeti kao temelj, pri čemu se trebaju poštivati posebice novi razvoji na temelju znanstvenih činjenica. Duhanski proizvodi nisu obični proizvodi, a u pogledu posebno štetnih učinaka duhana, zdravstvenoj zaštiti trebala bi se pridati posebna pažnja, posebice u svrhu smanjenja raširenosti pušenja među mladima.	U skladu s člankom 114. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu "Ugovor"), visoka razina zdravstvene zaštite treba se uzeti kao temelj, pri čemu se trebaju poštivati posebice novi razvoji na temelju znanstvenih činjenica. Duhanski proizvodi nisu obični proizvodi, a u pogledu posebno štetnih učinaka duhana, zdravstvenoj zaštiti trebala bi se pridati posebna pažnja, posebice u svrhu smanjenja raširenosti pušenja među mladima. <u>Trebaju se promicati javne edukativne kampanje i kampanje za podizanje svijesti koje bi se provodile u osnovnim i srednjim školama.</u>

Obrazloženje

Javne edukativne kampanje i kampanje za podizanje svijesti imat će veći učinak na javno zdravlje od običnih intervencionističkih ili prohibicionističkih mjera koje se temelje na proizvoljnim zabranama.

Amandman 2

Uvodna izjava 13.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Trenutno korištenje različitih oblika izvještavanja otežava proizvođačima i uvoznicima ispunjavanje obveza izvještavanja kao i uspoređivanje, analiziranje i donošenje zaključaka na temelju zaprimljenih informacija državama članicama i Komisiji. U svjetlu toga potrebno je uvesti zajedničkih obvezni oblik za izvještavanje o sastojcima i emisijama. Treba se osigurati najveća moguća transparentnost informacija o proizvodima za opću javnost te istovremeno osigurati da se na odgovarajući način u obzir uzimaju komercijalna i prava intelektualnog vlasništva proizvođača duhanskih proizvoda.	Trenutno korištenje različitih oblika izvještavanja otežava proizvođačima i uvoznicima ispunjavanje obveza izvještavanja kao i uspoređivanje, analiziranje i donošenje zaključaka na temelju zaprimljenih informacija državama članicama i Komisiji. U svjetlu toga potrebno je uvesti zajedničkih obvezni oblik za izvještavanje o sastojcima i emisijama. Treba se osigurati najveća moguća transparentnost informacija o proizvodima za opću javnost te istovremeno osigurati da se na odgovarajući način u obzir uzimaju komercijalna prava i prava intelektualnog vlasništva proizvođača duhanskih proizvoda kao i <u>da se poštuju dogovori sa Svjetskom trgovinskom organizacijom (WTO).</u>

Obrazloženje

Na međunarodnoj razini, Europska komisija trebala je službeno obavijestiti Odbor za tehničke prepreke u trgovini (TBT) o prijedlogu direktive zbog toga što bi neki prijedlozi mogli biti u suprotnosti s pravilima međunarodne trgovine.

Amandman 3

Uvodna izjava 18.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Uzimajući u obzir naglasak koji se u direktivi stavlja na mlade ljude, za duhanske proizvode koji ne uključuju cigarete, duhan za motanje i bezdimni duhan, a koje većinom	Uzimajući u obzir naglasak koji se u Direktivi stavlja na mlade ljude, za duhanske proizvode koji ne uključuju cigarete i duhan za motanje i bezdimni duhan , a koje većinom

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
konzumiraju stariji potrošači, treba odobriti izuzeće od određenih obaveznih sastojaka pod uvjetom da ne dođe do značajnih promjena u opsegu prodaje ili modelu konzumacije kod mladih ljudi.	konzumiraju stariji potrošači, treba odobriti izuzeće od određenih obaveznih sastojaka pod uvjetom da ne dođe do značajnih promjena u opsegu prodaje ili modelu konzumacije kod mladih ljudi.

Obrazloženje

Ova izmjena uzima u obzir opći pristup Direktivi koji je na svom sastanku, održanom 21. lipnja 2013. godine, dogovorilo Vijeće za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i potrošačka pitanja i u skladu s kojim bi se zabrana karakterističnih okusa trebala proširiti i na cigarete i duhan za motanje, ali ne i na druge duhanske proizvode.

Amandman 4

Uvodna izjava 24.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Duhanskim proizvodima za pušenje koji ne uključuju cigarete i duhan za motanje te koje većinom konzumiraju stariji potrošači, treba se odobriti izuzeće od određenih zahtjeva označavanja sve dok ne dođe do značajne promjene okolnosti u pogledu opsega prodaje ili modela konzumacije u pogledu mladih ljudi. Označavanje ovih drugih duhanskih proizvoda treba uslijediti prema specifičnim pravilima. Potrebno je osigurati vidljivost zdravstvenih upozorenja na bezdimnim duhanskim proizvodima. Ta upozorenja trebaju se stoga staviti na dvije glavne površine pakiranja bezdimnih duhanskih proizvoda.	Duhanskim proizvodima za pušenje koji ne uključuju cigarete i duhan za motanje te koje većinom konzumiraju stariji potrošači, <u>osim u specifičnim lokalnim zajednicama</u> , treba se odobriti izuzeće od određenih zahtjeva sastojaka sve dok ne dođe do značajne promjene okolnosti u pogledu opsega prodaje ili modela konzumacije u pogledu mladih ljudi. Označavanje ovih drugih duhanskih proizvoda treba uslijediti prema specifičnim pravilima. Potrebno je osigurati vidljivost zdravstvenih upozorenja na bezdimnim duhanskim proizvodima. Ta upozorenja trebaju se stoga staviti na dvije glavne površine pakiranja bezdimnih duhanskih proizvoda. <u>Posebna pažnja posvetit će se praćenju obrasca konzumiranja raznih duhanskih proizvoda, poput proizvoda za pušenje vođene lule među pripadnicima manjinskih etničkih zajednica u državama članicama.</u>

Amandman 5

Uvodna izjava 30.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Prekogranična prodaja duhana na daljinu mladim ljudima olakšava pristup duhanskim proizvodima čime se u pitanje dovodi poštovanje zakona za kontrolu duhana, a posebice ove Direktive. Zajednička pravila o sustavu obavještanja potrebna su kako bi se osiguralo da ova direktiva ostvari svoj puni potencijal. Odredba o obavještanju o prekograničnoj prodaji duhana na daljinu u ovoj Direktivi trebala bi se primjenjivati neovisno o postupku obavještanja definiranom u Direktivi 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva (*). Prodaja duhanskih proizvoda na daljinu, na razini poduzeće-potrošač, dodatno je regulirana Direktivom 97/7/EZ Europskog parlamenta i	Prekogranična prodaja duhana na daljinu mladim ljudima olakšava pristup mladim ljudima čime se u pitanje dovodi poštovanje zakona za kontrolu duhana, a posebice ove Direktive. Zajednička pravila o sustavu obavještanja potrebna su kako bi se osiguralo da ova direktiva ostvari svoj puni potencijal. Odredba o obavještanju o prekograničnoj prodaji duhana na daljinu u ovoj Direktivi trebala bi se primjenjivati neovisno o postupku obavještanja definiranom u Direktivi 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva (*). Prodaja duhanskih proizvoda na daljinu, na razini poduzeće-potrošač, dodatno je regulirana Direktivom 97/7/EZ Europskog parlamenta i

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Vijeća od 20. svibnja 1997. o zaštiti potrošača u pogledu ugovora na daljinu, koju će 13. lipnja 2014. zamijeniti Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača. ⁽²⁾	Vijeća od 20. svibnja 1997. o zaštiti potrošača u pogledu ugovora na daljinu, koju će 13. lipnja 2014. zamijeniti Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača. ⁽²⁾
⁽¹⁾ SL L 178, 17.7.2000., str. 1-16. ⁽²⁾ SL L 144, 4.6.1997, str. 19-27 i SL L 304, 22.11.2011, str. 64-88.	⁽¹⁾ SL L 178, 17.7.2000., str. 1.-16. ⁽²⁾ SL L 144, 4.6.1997, str. 19-27 i SL L 304, 22.11.2011, str. 64-88.

Obrazloženje

Iako prekogranična prodaja duhana na daljinu predstavlja tek mali dio trgovine duhanom, ona mladima može olakšati pristup duhanskim proizvodima. Države članice morale bi stoga imati mogućnost zabrane prodaje na razini poduzeće-potrošač ukoliko se na regionalnoj ili nacionalnoj razini izrazi zabrinutost. U nedostatku takve zabrane, ipak će biti potrebna opća pravila o obavješćivanju kako bi se osiguralo puno poštivanje pravila sadržanih u direktivi.

Amandman 6

Uvodna izjava 30.

Dodati novu uvodnu izjavu nakon uvodne izjave 30.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
	<u>Uzimajući u obzir veliki potencijal pridobivanja novih (i mladih) pušača, države članice trebale bi zabraniti načelo slobodnog stavljanja u promet duhanskih proizvoda (putem internetskih maloprodajnih distributera ili na javnim površinama).</u>

Obrazloženje

Predložena izmjena vezana je uz točku 1. nacrtu mišljenja: potreba za ograničavanjem konzumiranja duhana na onih 70% pušača koji počinju pušiti prije dobi od 18 godina.

Amandman 7

Uvodna izjava 31.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Svi duhanski proizvodi mogu uzrokovati smrt, obolijevanje i invaliditet te konzumaciju tih proizvoda treba ograničiti. Stoga je važno pratiti razvoj novih duhanskih proizvoda. Obveza obavješćivanja o novim duhanskim proizvodima treba se odrediti za proizvođače i uvoznike, ne dovodeći u pitanje ovlasti država članica da ih zabrane ili odobre. Komisija bi trebala pratiti razvoj i podnijeti izvješće u roku od 5 godina nakon isteka roka za prenošenje ove Direktive kako bi se ocijenilo jesu li potrebne izmjene ove Direktive.	Svi duhanski proizvodi mogu uzrokovati smrt, obolijevanje i invaliditet te konzumaciju tih proizvoda treba ograničiti. Stoga bi <u>javne planove i kampanje za obrazovanje i podizanje svijesti o ozbiljnim posljedicama pušenja na zdravlje promicati, a</u> razvoj novih duhanskih proizvoda <u>nadzirati</u> . Obveza obavješćivanja o novim duhanskim proizvodima treba se odrediti za proizvođače i uvoznike, ne dovodeći u pitanje ovlasti država članica da ih zabrane ili odobre. Komisija bi trebala pratiti razvoj i podnijeti izvješće u roku od 5 godina nakon isteka roka za primjenu ove Direktive kako bi se ocijenilo jesu li potrebne izmjene ove Direktive.

Obrazloženje

Javne edukativne kampanje i kampanje za podizanje svijesti imat će veći učinak na javno zdravlje od običnih intervencionističkih ili prohibicionističkih mjera koje se temelje na proizvoljnim zabranama.

Amandman 8

Članak 2. točka 20.

Dodati novu točku pod člankom 2., nakon točke 20.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
	<u>"razni duhanski proizvodi" pokriva duhanske proizvode, najčešće bezdimne proizvode i duhan za lule kao što su gutka, zarda, duhan za šmrkanje, šiša i bidi, koje tradicionalno konzumiraju pripadnici južnoazijskih i drugih specifičnih zajednica.</u>

Obrazloženje

Definicija nije uključena u Direktivu.

Amandman 9

Članak 5. točka 4.

Dodati novu točku pod člankom 5., nakon točke 4.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
	<u>Države članice zahtijevaju od proizvođača i uvoznika da svake godine objavljuju podatke o izdacima za reklamiranje, promicanje i sponzoriranje po državi članici, počevši s punom kalendarskom godinom nakon stupanja na snagu ove Direktive.</u>

Obrazloženje

Ova izmjena proizlazi iz zahtjeva članka 13. Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom. Ovaj podatak za EU trenutno nije dostupan.

Amandman 10

Članak 6. točka 4.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
4. Države članice zabranit će korištenje sljedećih aditiva u duhanskim proizvodima:	4. Države članice zabranit će korištenje sljedećih aditiva u duhanskim proizvodima:
(a) vitamini i drugi aditivi koji stvaraju dojam da duhanski proizvod ima zdravstvenu korist ili predstavlja manji rizik za zdravlje, ili	(a) vitamini i drugi aditivi koji stvaraju dojam da duhanski proizvod ima zdravstvenu korist ili predstavlja manji rizik za zdravlje, ili
(b) kofein i taurin te drugi aditivi i stimulativni sastojci koje se povezuje s energijom i vitalnošću, ili	(b) kofein i taurin te drugi aditivi i stimulativni sastojci koje se povezuje s energijom i vitalnošću, ili
(c) aditivi koji boje emisije.	(c) aditivi koji boje emisije, ili,
	<u>(d) aditivi koji povećavaju ovisnost o nikotinu.</u>

Obrazloženje

Razumljivo samo po sebi. Također zatraženo u odluci njemačkog Saveznog vijeća (Bundesrat) od 22. ožujka 2013. Vidi <http://dipbt.bundestag.de/dip21/brd/2012/0820-12B.pdf> (na njemačkom).

Amandman 11

Članak 6. točka 10.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Duhanski proizvodi koji ne uključuju cigarete, duhan za motanje i bezdimne duhanske proizvode bit će izuzeti iz zabrana navedenih u člancima 1. i 5. U skladu s člankom 22., Komisija se ovlašćuje za usvajanje delegiranih akata u svrhu povlačenja ovog izuzeća ako izvješće Komisije utvrdi da su se okolnosti značajno promijenile.	Duhanski proizvodi koji ne uključuju cigarete i duhan za motanje i bezdimni duhan bit će izuzeti iz zabrana navedenih u stavovima 1. i 5. U skladu s člankom 22., Komisija se ovlašćuje za usvajanje delegiranih akata u svrhu povlačenja ovog izuzeća ako izvješće Komisije utvrdi da su se okolnosti značajno promijenile.

Obrazloženje

Ovim amandmanom uzima se u obzir opći pristup kojeg je na svom sastanku održanom 21. lipnja 2013. dogovorilo Vijeće za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i potrošačka pitanja.

Amandman 12

Članak 9. stavak 1. točka (c)

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
(c) pokriva 75% prednje i stražnje vanjske površine pojedinačnog pakiranja i svake vanjske ambalaže;	(c) pokriva 75% prednje i stražnje vanjske površine pojedinačnog pakiranja i svake vanjske ambalaže;

Obrazloženje

U skladu s općim pristupom Direktivi kojeg je na svom sastanku održanom 21. lipnja 2013. dogovorilo Vijeće za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i potrošačka pitanja.

Amandman 13

Članak 9. stavak 1. točka (e)

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
e) biti postavljen na gornjem rubu pojedinačnog pakiranja i bilo koje vanjske ambalaže te u istom smjeru kao bilo koja druga informacija koja se pojavljuje na pakiranju;	e) biti postavljen na gornjem <u>ili donjem</u> rubu pojedinačnog pakiranja i bilo koje vanjske ambalaže te u istom smjeru kao bilo koja druga informacija koja se pojavljuje na pakiranju;

Obrazloženje

Vrećice duhana normalne veličine i mekane ambalaže nemaju pokretne poklopce (flip-top), a na gornjem rubu nalazi se taksena naljepnica koja služi i zatvaranju vrećice. Odluka da se kombinirano zdravstveno upozorenje stavi na gornji rub vrećice u potpunosti bi onemogućilo tu vrstu proizvoda. Stoga predlažemo da se zauzme određena razina fleksibilnosti u pogledu mjesta na koje treba staviti upozorenja, a da istovremeno ostanu vidljiva, te da se, kao alternativa, dozvoli njihovo stavljanje na donji rub pakiranja.

Amandman 14

Članak 9. stavak 1. točka (g)

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
(g) za pojedinačno pakiranje cigareta, poštivanje sljedećih dimenzija: (i) visina: najmanje 64mm; (i) visina: najmanje 64mm;	(g) za pojedinačno pakiranje cigareta, poštivanje sljedećih dimenzija: (i) visina: najmanje 64 44mm; (ii) širina: najmanje 55 52mm

Amandman 15

Članak 13,1.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Pojedinačno pakiranje cigareta ima oblik kvadra. Pojedinačno pakiranje duhana za zamatanje ima oblik vrećice, tj. pravokutne vrećice s preklapom preko otvora. Preklap vrećice pokriva najmanje 70% prednje strane vrećice. Pojedinačno pakiranje cigareta uključuje najmanje 20 cigareta. Pojedinačno pakiranje duhana za zamatanje sadrži najmanje 40g duhana.	Pojedinačno pakiranje cigareta ima oblik kvadra. Pojedinačno pakiranje duhana za zamatanje ima oblik vrećice, tj. pravokutne vrećice s preklapom preko otvora. Preklap vrećice pokriva najmanje 70% prednje strane vrećice. Pojedinačno pakiranje cigareta uključuje najmanje 20 cigareta. Pojedinačno pakiranje duhana za zamatanje sadrži najmanje 40g duhana.

Obrazloženje

Člankom 13. stavak 1. prijedloga direktive propisuje se da pojedinačno pakiranje duhana za zamatanje mora imati oblik vrećice. Općenito gledano, sa zdravstvenog aspekta treba pozdraviti stroža pravila povezana s prijedlogom direktive, kao što su proširena zdravstvena upozorenja o cigaretama i duhanu za motanje. Međutim, predloženom zabranom, na primjer, konzervi napravljenih od različitih materijala, ograničavanjem dozvoljenog pakiranja ove grupe proizvoda na vrećice, neće se značajno poboljšati zdravstvena zaštita stanovništva, naročito stoga što je interese potrošača moguće zaštititi zdravstvenim upozorenjima na pakiranju u skladu s odredbama za provedbu Članka 11. Okvirne konvencije o kontroli duhana

U Bruxellesu 3. srpnja 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mišljenje Odbora regija – Čista energija za promet

(2013/C 280/12)

ODBOR REGIJA

- ističe da se prijedlog Komisije može postići samo promjenama u prometnom sustavu; nacionalna energetska politika je isto tako važna jer će se države članice trebati odlučiti za politiku dugoročnih ulaganja kako bi se razvila infrastruktura za alternativna goriva;
- kod utvrđivanja rokova za postavljanje lokalne infrastrukture Komisija bi trebala uzeti u obzir ne samo geografske i klimatske uvjete u danoj regiji, već i najnoviji tehnološki razvoj te istraživačke i razvojne napore a trebala bi i izraditi odgovarajući raspored kako bi se mogao izraditi i usvojiti zajednički standard.
- naglašava kako se pri donošenju političkih odluka treba uzeti u obzir da cijene ostanu pristupačne prosječnim Europljanima, posebno u vrijeme kada se u mnogim državama članicama dohodak kućanstava stalno smanjuje.
- zahtjeva da regionalne i lokalne vlasti budu uključene u izradu okvira nacionalne prometne politike države te administrativnih i pravnih standarda kako bi osigurale njihovu adekvatnu primjenu na lokalnoj razini uz istovremeno uzimanje lokalnih uvjeta u obzir;
- poziva da nacionalni strateški okvir sadrži uravnoteženu mješavinu energetske izvora te smatra da nikako ne smijemo zamijeniti jednu ovisnost (nafta iz zemalja trećeg svijeta) drugom (prirodni plin iz zemalja trećeg svijeta);
- poziva da se utvrđeni infrastrukturni standardi temelje na standardima EU-a koji su u potpunosti usklađeni s međunarodnim standardima; ovdje je važno izbjeći preispitivanje tih standarda;
- vjeruje da je promjena u ponašanju potrošača od ključne važnosti za lokalne i regionalne vlasti koje mogu utjecati na želje i izbor potrošača na vlastiti način, nudeći povlastice u korist potrošača;
- primjećuje da bi zahtjeve za razvoj infrastrukture u gradskim i prigradskim područjima trebalo zamijeniti zahtjevima koje određuju same države članice uz sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti.

Izvjestitelj	Gđa Saima KALEV (EE/EA), Članica općinskog vijeća Jõgeva
Referentni dokumenti	Komunikacija Komisije Europskome parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija – Čista energija za promet: Europska strategija za alternativna goriva COM (2013) 17 final Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o uporabi infrastrukture za alternativna goriva COM (2013) 18 final

I. POLITIČKE PREPORUKE

ODBOR REGIJA

nima, posebno u vrijeme kada se u mnogim državama članicama dohodak kućanstava stalno smanjuje. Isto se odnosi na troškove infrastrukture i alternativnih goriva;

1. pozdravlja prijedloge sadržane u komunikaciji Komisije o "Čistoj energiji za promet" i vjeruje da mogu dovesti do provedbe vodeće inicijative o "Učinkovitom korištenju resursa u Europi" iz strategije Europa 2020.⁽¹⁾ i ciljeva istaknutih u Bijeloj knjizi o prometnoj politici.⁽²⁾ Međutim, Odbor ističe da se to ne može postići samo promjenama u prometnom sustavu; nacionalna energetska politika je isto tako važna jer će se države članice trebati odlučiti za politiku dugoročnih ulaganja kako bi se razvila infrastruktura za alternativna goriva;

2. slaže se s Komisijom da je za uvođenje na tržište ključno pitanje je li moguće osigurati ekonomiju razmjera i promicanje alternativnih goriva diljem Europe. Kako bi se to dogodilo treba nam jedinstvena, stabilna i sveobuhvatna strategija zajedno s regulatornim okvirom koji je prilagođen ulaganju, no to još ne postoji. Kod utvrđivanja rokova za postavljanje lokalne infrastrukture Komisija će morati uzeti u obzir ne samo geografske i klimatske uvjete u danoj regiji, već i najnoviji tehnološki razvoj te istraživačke i razvojne napore. Morat će izraditi odgovarajući raspored kako bi se mogao izraditi i usvojiti zajednički standard.

3. smatra da su rokovi koje je Komisija utvrdila u direktivi⁽³⁾ prekratki, budući da usvajanje okvira nacionalne politike te važnih administrativnih i zakonodavnih akata, pored temeljite nacionalne analize, rasprave i razvoja financijskih rješenja zahtijevaju suradnju s lokalnim i regionalnim vlastima.

4. naglašava kako se pri donošenju političkih odluka treba uzeti u obzir da cijene ostanu pristupačne prosječnim Europlja-

Značenje i uloga lokalne i regionalne razine

5. napominje da u pogledu prometne politike strategija alternativnih goriva ima za cilj uvođenje alternativnih goriva u sve državama članicama EU-a, što značajno utječe na organizaciju i korištenje prometa na lokalnoj i regionalnoj razini. U ovom pogledu snažnija uloga regionalnih i lokalnih vlasti bit će ključna za razvoj alternativnih goriva u prijevozu;

6. Regionalne i lokalne vlasti bi stoga trebale biti uključene u izradu okvira nacionalne prometne politike države te administrativnih i pravnih standarda kako bi osigurale njihovu adekvatnu primjenu na lokalnoj razini uz istovremeno uzimanje lokalnih uvjeta u obzir, kao i osigurale da oni u skladu s planom Komisije uključuju politiku alternativnih goriva. Istovremeno se trebaju iskoristiti postojeće europske inicijative u gradovima kao što je Sporazum gradonačelnika, kako bi se osnažile obaveze iz akcijskih planova održivog korištenja energije u vezi sa sustavima alternativnih goriva u prijevozu;

7. smatra da Odbor, kao tijelo koje predstavlja lokalne i regionalne predstavnike, treba istupiti i podržati savjetovanje i raspravu o alternativnim gorivima kako bi osigurao čišće i zelenije gradove i regije. Odbor bi također trebao potaknuti raspravu o tome kako lokalne i regionalne vlasti mogu utjecati na ponašanje ljudi i potaknuti ih na češću uporabu vozila na pogon alternativnih goriva.

8. ukazuje na mišljenje Komisije da će energično djelovanje EU-a kao predvodnika inovativnih rješenja za korištenje alternativnih goriva otvoriti nove tržišne mogućnosti za europsku

⁽¹⁾ COM(2011) 21 završna verzija.

⁽²⁾ CdR 101/2011 fin.

⁽³⁾ COM(2013) 18 završna verzija.

industriju, a EU-u će osigurati konkurentnost na globalnim tržištima te omogućiti otvaranje 700 000 novih radnih mjesta. ⁽⁴⁾ Ta će se radna mjesta stvarati na lokalnoj razini u nadležnosti lokalnih i regionalnih vlasti koje bi stoga trebale imati pravo glasa u izradi važnih nacionalnih strategija,

9. tvrdi da bi se podržavanjem uloge lokalnih i regionalnih vlasti omogućila bolja sinergija i optimizirali troškovi razvoja infrastrukture. Tako bi na primjer više ovlasti u donošenju odluka i prekogranična suradnja omogućili uporabu tih pogodnosti;

10. skreće pozornost na mišljenje Odbora regija o bijeloj knjizi pod naslovom "Plan za jedinstveni europski prometni prostor", ⁽⁵⁾ te podržava cilj bijele knjige da se do 2030. g. prepolovi postotak udjela automobila na pogon konvencionalnih goriva te da ih se do 2050. g. potpuno ukloni iz gradskog prometa, odnosno da se do 2030.g. u glavnim gradskim centrima iz prometa izbaci ugljični dioksid.

Ovisnost o energiji zemalja trećeg svijeta

ODBOR REGIJA

11. poziva Komisiju da u ovom prijedlogu direktive naglasi da bi nacionalni strateški okvir trebao sadržavati uravnoteženu mješavinu energetske izvora kako bi se riješila jedna od njenih glavnih briga, a to je osiguravanje neovisnosti od nafte. Nikako ne smijemo zamijeniti jednu ovisnost (nafta iz zemalja trećeg svijeta) drugom (prirodni plin iz zemalja trećeg svijeta). U prijedlogu za diversifikaciju izvora energije za alternativna goriva trebalo bi uzeti u obzir razne sirovine koje su potrebne za proizvodnju takvih goriva te jesu li one dostupne lokalnim i regionalnim vlastima.

Financiranje iz postojećih fondova Europske Unije

ODBOR REGIJA

12. izražava zabrinutost da bi primjena prijedloga direktive mogla dovesti do financijskih problema čak i ako Horizon 2020, TEN-T ili privatni sektor financiraju neke aktivnosti. U buduću bi se trebala omogućiti uporaba novčanih sredstava iz kohezijske politike za financiranje lokalnih i regionalnih mjera u promicanju čiste prometne politike. Pri planiranju izdataka za iduće financijsko razdoblje trebaju se uzeti u obzir potrebe za ulaganjima kako na razini Europske unije tako i na nacionalnoj razini.

13. izražava zabrinutost za financiranje prekograničnih saveza s obzirom da je Europsko vijeće 8. veljače 2013. postiglo dogovor o idućem višegodišnjem financijskom okviru ⁽⁶⁾ i o proračunskim prioritetima Europske unije za 2014.-2020. koji predviđa rezove u financiranju prekogranične suradnje.

14. potrebno je uložiti napore kako bi se osiguralo da uvjeti koje su uvele države članice ne stvore granični učinak kao

rezultat regionalne nejednakosti. Povjerenstvo stoga predlaže osiguravanje minimalnih mjera ublažavanja (npr. u teretnom prometu, uspostava prioritetnih koridora za alternativna goriva, koji će biti sufinancirani sredstvima Europske komisije).

15. ističe da bi po njegovom mišljenju ⁽⁷⁾ infrastrukturna ulaganja mogla biti potrebna čak i u razvijenijim regijama, u područjima gdje su osnovne javne usluge omogućene – uključujući okoliš i prijevoz – posebno u odnosu na prijedlog Komisije za povećanje korištenja alternativnih goriva u prometnom sektoru. U pogledu mogućih ulaganja i financiranja Europska investicijska banka ključni je partner u pokretanju investicija, pružanju tehničke pomoći i u financiranju ulaganja uz potporu zajmova Europskog partnerstva za inovacije.

16. naglašava da prognoze o investicijskim potrebama trebaju biti realne i konačne te da bi mogućnosti financiranja iz raznih fondova EU-a u okviru tematskih ciljeva za 2014-2020. trebale biti predstavljene jasno i cjelovito, zajedno s poveznicama koje će se razviti s budućim strategijama pametne specijalizacije;

17. tvrdi da bi korisnici srednjoročno i dugoročno trebali platiti infrastrukturu za punjenje i opskrbu. Javna subvencija trebala bi biti korištena samo kako bi se stvari pokrenule;

Zajednički standardi

ODBOR REGIJA

18. slaže se da neujednačen razvoj infrastrukture alternativnih goriva diljem Unije onemogućuje razvoj ekonomije razmjera u pogledu ponude i mobilnost diljem EU-a u pogledu potražnje. Kako bi se prekinuo taj začarani krug Komisija treba dati prednost razvoju novih infrastrukturnih mreža.

19. ukazuje na to da je Odbor već pozdravio i podržao bijelu knjigu „Plan za jedinstveni europski prometni prostor – ususret konkurentnom prometnom sustavu u kojem se učinkovito gospodari resursima” ⁽⁸⁾ te akcijski plan koji je u njemu sadržan. U tom se dokumentu predlaže postavljanje odgovarajućih standarda emisije CO₂ za sva vozila na pogon čistih goriva te nacrt smjernica i standarda za infrastrukturu ekoloških benzinskih postaja;

20. slaže se s Komisijom da su potrebni jedinstveni tehnički standardi kako bi se osigurali proboj na tržište, gospodarski rast i široka uporaba alternativnih goriva u Europskoj uniji te primjećuje da se takva rješenja moraju brzo pronaći, ali uz razumijevanje gospodarskih potreba svake države članice. Odbor naglašava da bi Komisija pri određivanju rokova za razvoj infrastrukture trebala odobriti više vremena nego što je predviđeno u direktivi za izradu nacrtu, usvajanje i provedbu zajedničkih standarda;

⁽⁴⁾ COM(2013) 17 final.

⁽⁵⁾ CdR 101/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 2182/2012 fin.

⁽⁷⁾ CdR 5/2012 fin.

⁽⁸⁾ COM(2011) 144 final

21. poziva da se utvrđeni infrastrukturni standardi temelje na standardima EU-a koji su u potpunosti usklađeni s međunarodnim standardima; ovdje je važno izbjeći preispitivanje tih standarda. Odbor smatra da pravo utvrđeno u prijedlogu Komisije da se izmjene tehničkih specifikacija za stanice za punjenje i opskrbu gorivom provode kroz delegirane akte stvara nesigurnost za ulagače, industriju i potrošače kada je u pitanju financiranje dugoročnog ulaganja.

22. naglašava da infrastrukturni standardi trebaju biti gospodarski prilagođeni i odgovarati postojećem ulaganju i vozilima koja se već nalaze na tržištu, imajući na umu da ekonomija razmjera u malim državama članicama, regijama i lokalitetima možda neće rezultirati isplativom uporabom raznih alternativnih goriva;

23. ističe da strateški okvir mora sadržavati zahtjeve za informacijama kao i mjere politike te regulatorne mjere za provođenje znanstvenih studija i utvrđivanje ciljeva i propisa za suradnju s drugim državama članicama kako bi se osigurala jedinstvena infrastruktura i slobodno kretanje ljudi i dobara unutar EU-a;

24. podržava namjeru da se u strategiju uključe sve mogućnosti istovremeno poštujući načelo tehnološke neutralnosti bez favoriziranja određenih goriva te smatra da je potrebno osigurati zajedničke tehničke specifikacije za sve opcije; također napominje da je važno oblikovati i primjenjivati učinkovite kriterije održivosti za biogoriva. Treba osigurati dostupnost druge generacije biogoriva na tržištu kako se ne bi poremetila prirodna ravnoteža između okoliša, zalihe hrane i tržišta i socijalne ravnoteže, kao što je Odbor regija naglasio u ranijim izvješćima i mišljenjima;⁽⁹⁾

25. smatra da zahtjevi povezani s pomorskim prometom trebaju biti u skladu s pravilima Međunarodne pomorske organizacije.

Uključivanje privatnog sektora

ODBOR REGIJA

26. naglašava da je uključivanje privatnog sektora u financiranje infrastrukture prijeko potrebno jer su poduzeća među najvažnijim potencijalnim korisnicima ovog prijedloga direktive: njima se otvaraju mogućnosti za proizvodnju i prodaju novih proizvoda, što njima omogućava razvoj i korištenje nove infrastrukture za alternativna goriva;

27. ističe da se pri provedbi prijedloga Komisije treba osigurati da se slobodnom tržištu i konkurentnosti nanese minimalna šteta. Trebaju se stvoriti poticaji za poduzeća u privatnom sektoru te se moraju ukloniti postojeći rizici i strahovi.

28. kako bi se uklonile prepreke i smanjili troškovi, preporuča se dogovor između javnih tijela i operatera benzinskih postaja kako bi se povećalo korištenje alternativnih goriva u cilju osiguranja uporabe postojeće distribucijske infrastrukture, kao što je sustav više vrsta energije, čime se sprječava dupliciranje takve infrastrukture;

Mjerljivi rezultati

ODBOR REGIJA

29. pozdravlja namjeru Komisije da nadgleda odluke nacionalnih politika, ali s obzirom na to da je ovaj prijedlog direktive prvenstveno usmjeren na smanjenje emisije stakleničkih plinova i ovisnosti o uvozu nafte, države članice bi trebale u svojim nacionalnim paketima mjera politike predstaviti ne samo pokazatelje u pogledu infrastrukture za alternativna goriva, već i očekivane rezultate, kako za smanjenje emisije, tako i za smanjenje ovisnosti o uvozu nafte te za uvođenje alternativnih goriva. Ovi rezultati trebali bi biti predstavljeni na razini važnih lokalnih i regionalnih jedinica kako bi se ocijenile sve unutarnje asimetrije u svakoj državi članici;

30. smatra da se mjerenje rezultata mora temeljiti na usporedivim pokazateljima i da mora dokazati djelotvornost/održivost proizvodnje i potrošnje energije (životni ciklus/životni vijek nafte) u najširem smislu - ne samo vezano za smanjenje emisije ugljikovog dioksida;

Zagađivanje koje uzrokuje proizvodnje goriva

ODBOR REGIJA

31. poziva Komisiju da u svom prijedlogu direktive naglasi da je u svrhu postizanja glavnog cilja, tj. smanjenja emisije stakleničkih plinova, važno utvrditi koji je izvor energije najbolje koristiti. Time bi se spriječilo da smanjenje emisija iz prometa dovede do povećanja emisije stakleničkih plinova koje bi se pojavilo kao rezultat proizvodnje električne energije ili drugih vrsta onečišćenja okoliša.

32. pozdravlja vjernost načelu tehnološke neutralnosti. Iako strategija mora obuhvatiti sva alternativna goriva, ključni faktori koje se također treba uzeti u obzir su energetska učinkovitost, ekološka učinkovitost (obnovljivi izvori energije), ekonomska (politička) neovisnost, sigurnost opskrbe i socijalna pitanja.

Ruralna i rijetko naseljena područja

ODBOR REGIJA

33. naglašava da je prijelaz s naftnih goriva na alternativna goriva također važan za ruralna područja - možda čak i važniji s obzirom na nisku gustoću naseljenosti. To znači da u izradi nacionalne politike države članice moraju uzeti u obzir ruralna područja te pripremiti strategije koje osiguravaju infrastrukturu potrebnu za uspješan prijelaz na uporabu alternativnih

⁽⁹⁾ CdR 160/2008 fin.

goriva i iskorištavanje autohtonih resursa koji mogu opskrbiti takvim gorivima. Slični problemi kao u ruralnim područjima mogu se pojaviti u rijetko naseljenim područjima, kojima se također treba posvetiti posebna pažnja.

Gradski prijevoz

ODBOR REGIJA

34. primjećuje da je ključni aspekt gradskog prijevoza prelazak na politiku održivijih oblika prijevoza, ⁽¹⁰⁾ kao što je to Odbor istaknuo u prethodnim mišljenjima;

35. ističe da se u gradovima i gradskim aglomeracijama vozila s pogonom na alternativna goriva ne bi trebala koristiti na račun javnog prijevoza. Umjesto stvaranja dodatnih prometnih gužvi s privatnim vozilima, cilj bi trebao biti razvoj pogodnosti kako bi se potakla promjena na ekološke načine prijevoza, a posebno kako bi se pogodovalo javnom prijevozu.

36. predlaže da bi OR mogao ojačati i podržati savjetovanja i razmjenu iskustava o uporabi alternativnih goriva u gradskom prijevozu kako bi se osigurali čišći gradovi prihvatljiviji za okoliš;

37. ističe da je Odbor već podržao izradu plana gradske mobilnosti koji bi u budućnosti mogao podržati i Europski fond za regionalni razvoj (ERDF); ⁽¹¹⁾

38. ističe da je Europska strategija za alternativna goriva odlična prilika kako bi se poduprli biciklizam i lokalni javni prijevoz. Strategije električne mobilnosti izričito moraju uključivati biciklizam i javni prijevoz;

39. uvjeren je da hibridna vozila te povrh svega električni automobili imaju najveći potencijal za korištenje u gradskim područjima, bez izuzimanja vozila sa sustavima koji se temelje na vodikovim tehnologijama. Gradovi bi stoga trebali putem vlastitih mjera i poticaja (zeleni val, pravo na korištenje namjenjenih traka za javni prijevoz, jeftinije parkiranje i sl.) moći upravljati svojim korištenjem. U tu svrhu gradovi bi trebali razmijeniti provjerene postupke i tako pokušati unaprijediti kvalitetu života u gradovima te ohrabriti potrošače da u sve većoj mjeri koriste vozila na pogon alternativnim izvorima energije;

40. očekuje da će veća uporaba vozila na pogon alternativnih goriva dovesti do povećanja proizvodnje takvih automobila i do stvaranja poslova u tome sektoru; u ovom kontekstu poziva se na mišljenje o "Automobilima 2020".

41. pozdravlja daljnji razvoj inteligentnih prometnih sustava (ITS) i tehnologije na europskoj razini i njihovu primjenu na lokalnoj razini kako bi se osigurala sinergija različitih sustava u zemljama Europske unije, izbjegle prepreke te osigurala pokrivenost uključujući i u pogledu alternativnih goriva.

Promjena u ponašanju potrošača

ODBOR REGIJA

42. ističe da će uporaba alternativnih goriva u EU-u vjerojatno dovesti do promjene u ponašanju potrošača potičući ih na korištenja vozila s pogonom na alternativna goriva. Kampanje za podizanja svijesti potrebne su kako bi se potrošačima objasnile promjene i njihov mogući učinak;

43. smatra da je promjena u ponašanju potrošača od ključne važnosti za lokalne i regionalne vlasti koje mogu utjecati na želje i izbor potrošača nudeći im povlastice povrh onih koje nude države članice (u korist potrošača) prilikom odabiranja održivijih oblika prijevoza. Potrošači moraju na konkretan način vidjeti koje im prednosti te promjene donose;

Motori s niskom potrošnjom goriva

ODBOR REGIJA

44. primjećuje da nekoliko istraživanja ⁽¹²⁾ ukazuju na to da korištenje motora s niskom potrošnjom goriva u kombinaciji s hibridnim motorom može doprinijeti smanjenju emisije stakleničkih plinova. Odbor prepoznaje ambiciozne i dalekosežne napore Komisije za postizanje promjena i promicanje korištenja novih oblika goriva. Usprkos tome vrijedi razmotriti mogućnost korištenja takvih motora u prijelaznoj fazi;

45. slaže se s Komisijom da stalno unapređivanje energetske učinkovitosti vozila, zajedno s korištenjem alternativnih goriva, mora igrati ključnu ulogu u osiguravanju ekonomske održivosti cijelog područja politike alternativnih goriva i izbjegavanja emisija CO₂.

⁽¹⁰⁾ CdR 650/2012 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 5/2012 fin.

⁽¹²⁾ Poljski institut za strukturna istraživanja u Varšavi proveo je nekoliko istraživanja u siječnju 2013.

Proizvođači/potrošači podržavaju korištenje alternativnih goriva

ODBOR REGIJA

46. primjećuje da u odsutnosti opće prihvatljivog rješenja trebaju postojati različiti načini za poticanje korištenja alternativnih goriva. Na primjer, uključivanje potrošača u energetska mreža (proizvodnja, skladištenje, potrošnja) moglo bi pružiti način (u pravnom smislu) za zadovoljavanje sve većih potreba za energijom s jedne strane te za upravljanje prijelaza s izvora energije na bazi ugljika na obnovljive izvore energije s druge strane;

Znanosti istraživanje

ODBOR REGIJA

47. pohvaljuje blisku suradnju Komisije s poduzećima, vlastima i predstavnicima civilnog društva kod sastavljanja zakonodavstva i pozdravlja dugogodišnje ulaganje EU-a u istraživanje i razvoj na području alternativnih goriva. Odbor vjeruje da se savjetovanja trebaju nastaviti, no da je potrebno i daljnje ulaganje u istraživanje jer se brojna pitanja moraju riješiti na jasniji, učinkovitiji i brži način ako se žele postići postavljeni ciljevi;

48. ističe da je već u prethodnom mišljenju o obnovljivoj energiji ⁽¹³⁾ naveo da je financiranje istraživanja i razvoja od

ključne važnosti za pokretanje inovacija i tehnološkog razvoja. Također na području čiste energije i prijevoza je razvoj novih materijala za proizvodnju i skladištenje energije vrlo bitan;

Supsidijarnosti i proporcionalnosti

ODBOR REGIJA

49. slaže se da nove tehnologije – među kojima je i tehnologija za čisti prijevoz – iziskuju veliki kapital. Djelovanje na razini EU-a mora se stoga usmjeriti prema razvoju minimalne infrastrukture i sprječavanju fragmentacije tržišta. Prijedlog Komisije za paket čiste energije sa zajedničkim tehničkim specifikacijama diljem EU-a i minimalnim infrastrukturnim zahtjevima za osiguranje cirkularne ekonomije za alternativna goriva u cijelom EU-u u skladu je s načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti;

50. primjećuje da bi zahtjeve za razvoj infrastrukture (broj stanica za punjenje i opskrbu gorivom) u gradskim i prigradskim područjima trebalo zamijeniti zahtjevima koje određuju same države članice uz sudjelovanje lokalnih i regionalnih vlasti, s obzirom na to da trenutno nema dokaza o postojanju jasnih politika razvoja alternativnih goriva, kao niti o promjeni u ponašanju potrošača ili mogućnostima financiranja za razvoj infrastrukture.

II. PREDLOŽENE IZMJENE**Izmjena 1**

Uvodna izjava 10.

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Nedostatak ujednačenog razvoja infrastrukture alternativnih goriva diljem Unije onemogućuje razvoj ekonomije razmjera na strani ponude i mobilnost diljem EU-a na strani potražnje. Potrebno je izgraditi nove infrastrukturne mreže, posebice za električnu energiju, vodik i prirodni plin (LNG i CNG).	Nedostatak ujednačenog razvoja infrastrukture alternativnih goriva diljem Unije onemogućuje razvoj ekonomije razmjera na strani ponude i mobilnost diljem EU-a na strani potražnje. <u>Uzimajući u obzir tehnološki razvoj, utjecaj na okoliš i trošak</u> , potrebno je izgraditi nove infrastrukturne mreže, posebice za električnu energiju, vodik i prirodni plin (LNG i CNG).

Obrazloženje

Mjere navedene u prijedlogu Komisije podržavaju postizanje ciljeva zaštite okoliša koji se odnose na smanjenje stakleničkih plinova i emisija onečišćivača uzrokovanih prijevozom, a koji predstavljaju ozbiljan izazov i stvarni problem za cijelu EU. Trenutno postoji nekoliko tehnologija koje se temelje na alternativnim gorivima, a koje su još u fazi razvoja ili čiji je razvoj u završnoj fazi, zbog čega su ove povezane s visokim troškovima.

⁽¹³⁾ CdR 2182/2012 fin.

Izmjena 2

Članak 3. stavak 1.

Nacionalni okviri politike

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Svaka država članica usvojiti će okvir nacionalne politike za razvoj tržišta alternativnih goriva i njihove infrastrukture koji uključuje informacije iz Priloga I. i sadrži najmanje sljedeće elemente:	Svaka država članica usvojiti će okvir nacionalne politike za razvoj tržišta alternativnih goriva i njihove infrastrukture koji uključuje informacije iz Priloga I. i sadrži najmanje sljedeće elemente:
— ocjenu stanja i budućeg razvoja alternativnih goriva	— ocjenu stanja i budućeg razvoja alternativnih goriva
— ocjenu prekogranične povezanosti infrastrukture za alternativna goriva	— ocjenu prekogranične povezanosti infrastrukture za alternativna goriva
— regulatorni okvir za održavanje izgradnje infrastrukture za alternativna goriva	— regulatorni okvir za održavanje izgradnje infrastrukture za alternativna goriva
— mjere politike za održavanje provedbe okvira nacionalne politike	— mjere politike za održavanje provedbe okvira nacionalne politike
— mjere potpore za uporabu i proizvodnju	— mjere potpore za uporabu i proizvodnju
— podršku za istraživanje, tehnološki razvoj i predstavljanje	— podršku za istraživanje, tehnološki razvoj i predstavljanje
— ciljeve uporabe alternativnih goriva	— ciljeve uporabe alternativnih goriva
— očekivani broj vozila s pogonom na alternativna goriva do 2020. g.	— očekivani broj vozila s pogonom na alternativna goriva do 2020. g.
— ocjenu potrebe za stanicama za punjenje LNG-om u lukama izvan osnovne mreže TEN-T, koje su važne za plovila koja nisu uključena u obavljanje prijevoza, posebice ribarska plovila	— ocjenu potrebe za stanicama za punjenje LNG-om u lukama izvan osnovne mreže TEN-T, koje su važne za plovila koja nisu uključena u obavljanje prijevoza, posebice ribarska plovila
— gdje je to prikladno, sporazume o suradnji s ostalim državama članicama sukladno drugom stavku.	— gdje je to prikladno, sporazume o suradnji s ostalim državama članicama sukladno drugom stavku
	— <u>očekivane rezultate smanjenja emisija i ovisnosti o nafti te učinak korištenja alternativnih goriva.</u>

Obrazloženje

Dodana alineja: mjerenje postignutih rezultata mora se temeljiti na usporedivim pokazateljima i u najširem smislu pokazivati učinkovitost i održivost proizvodnje i potrošnje energije, ne samo u odnosu na smanjenje emisija CO₂ (životni ciklus/životni vijek goriva).

Izmjena 3

Članak 3. stavak 5.

Nacionalni strateški okvir

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Države članice će obavijestiti Komisiju o svojim okvirima nacionalne politike [u roku od 18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive].	Države članice će obavijestiti Komisiju o svojim nacionalne politike [u roku od 18 mjeseci <u>dvije godine</u> nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive].

Obrazloženje

Ovdje se radi o planiranju dugoročnog ulaganja za koje se moraju utvrditi održivi mehanizmi financiranja, što znači da je potrebno provesti temeljitu analizu na nacionalnoj razini u kojoj se u obzir uzimaju dionici i administrativni sporazumi.

Izmjena 4

Članak 3. stavak 7.

Nacionalni strateški okvir

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Komisija je ovlaštena usvajati delegirane akte u skladu s člankom 8. u svrhu izmjenjivanja popisa elemenata navedenih u stavku 1. i informacija iznesenih u Prilogu I.	Komisija je ovlaštena usvajati delegirane akte <u>s popisom elemenata navedenih u stavku 1.</u> u skladu s člankom 8 u svrhu izmjenjivanja popisa elemenata navedenih u stavku 1. i informacija iznesenih u Prilogu I.

Obrazloženje

Direktiva utvrđuje da Komisija putem delegiranih akata ima pravo izmjene tehničkih specifikacija, uključujući standarde stanica za punjenje te postaja za opskrbu gorivom. To se protivi općem duhu direktive koja treba pružiti dugoročnu sigurnost za ulagače koji ulažu u infrastrukturu, kao i za industriju i potrošače. Europski parlament, Vijeće i države članice na taj način gube kontrolu nad zajedničkim standardima kao i sigurnost ulaganja.

Izmjena 5

Članak 4. stavak 1.

Opskrba električnom energijom u prometu

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Države članice će najkasnije do 31. prosinca 2020. osigurati postavljanje minimalnog broja stanica za punjenje električnih vozila, odnosno broja navedenog u tablici u Prilogu II.	države članice će najkasnije do 31. prosinca 2020. osigurati postavljanje minimalnog broja stanica za punjenje električnih vozila, <u>o čemu se, uzimajući u obzir uvjete prisutne u različitim područjima država članica, dogovor postiže na nacionalnoj razini,</u> odnosno broja navedenog u tablici u Prilogu II.

Obrazloženje

Umjesto propisivanja obaveznog broja stanica za punjenje i postaja za opskrbu vozila gorivom iz Direktive, države članice mogle bi same u sklopu svojih strateških okvira odrediti relevantne ciljeve. Time bi se omogućilo uzimanje u obzir specifičnih situacija pojedinih zemalja članica, na primjer mogućnosti financiranja, tehnološkog napretka i sklonosti potrošača.

Izmjena 6

Članak 4. stavak 6.

Opskrba električnom energijom u prometu

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Sve javno dostupne stanice za punjenje električnih vozila trebaju biti opremljene inteligentnim mjernim sustavima kako je definirano u članku 2. stavku 28. Direktive 2012/27/EU i poštivati zahtjeve iz članka 9. stavka 2. te Direktive.	Sve javno dostupne stanice za punjenje električnih vozila <u>moraju biti osmišljene tako da se u njih mogu</u> ugraditi inteligentni mjerni sustavi kako je definirano u članku 2. stavku 28. Direktive 2012/27/EU i poštivati zahtjeve iz članka 9. stavka 2. te Direktive.

Izmjena 7

Članak 11. stavak 1.

Provedba

Prijedlog Komisije	Izmjena OR-a
Države članice donose zakone, uredbe i upravne propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do [18 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive]. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.	Države članice donose zakone, uredbe i upravne propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do [18 mjeseci <u>tri godine</u> nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive]. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Obrazloženje

Tri godine je razuman rok kako bi se relevantna direktiva prenijela u nacionalno zakonodavstvo. Treba imati na umu da kada se direktiva usvoji svaka država članica treba usvojiti i nacionalni strateški okvir. Iskustvo pokazuje da je potrebno više od zadanog vremena kako bi se direktiva prenijela u zakonodavstvo. Zbog toga ne smatramo da je rok od 4 godine odgovarajući jer bi mogao dovesti do prekomjerna zakašnjenja u prenošenju u takvom hitnom području kao što je čista energija za prijevoz.

U Bruxellesu 4. srpnja 2013.

*Predsjednik
Odbora regija*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) omogućuje izravan i besplatan pristup zakonodavstvu Europske unije. Ta stranica omogućuje pregled *Službenog lista Europske unije*, kao i Ugovora, zakonodavstva, sudske prakse i pripremljenih akata.

Više obavijesti o Europskoj uniji može se pronaći na stranici: <http://europa.eu>

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HR